

KVALITET I DAGTILBUD 2024

Thisted Kommune

GRUNDLAG FOR ÅRLIG POLITISK KVALITETS DRØFTELSE AF DAGTILBUD

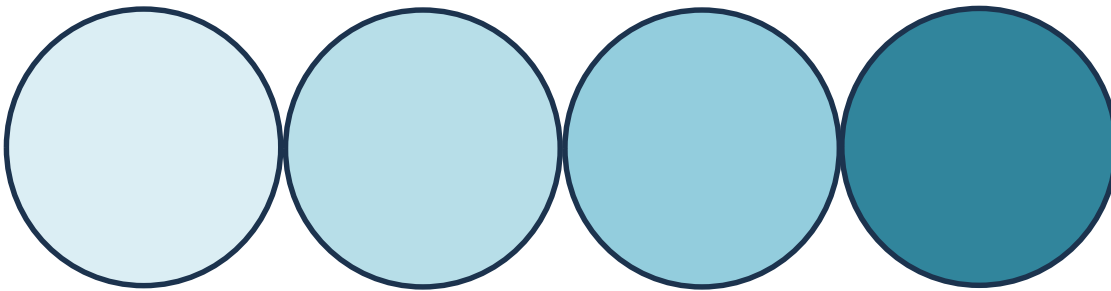

Indhold

Udgifter til dagtilbud pr. 0-5-årig	3
Budget 2024.....	5
Budgetteret børnegrundlag i 2024 (-27)	5
Oversigt over puljer i Thisted kommunes dagtilbud	6
Normering.....	6
Gennemsnitlig arbejdstid blandt personalet i daginstitutionerne	8
Personalemæssige konsekvenser: Budget 2023/2024	10
Fordeling af pædagogisk personale i Thisted kommunes daginstitutioner i 2023	11
Oversigt over kompetenceniveau i dagplejen 2024	12
Sygefravær i dagtilbud.....	13
Opgørelse over sygefraværet på det samlede Dagtilbudsområde i Thisted Kommune, 2023	14
Skoleudsættelser i 2023	15
Kvalitetsniveauer i Thisted Kommunes kommunale og private dagtilbud	17
Beskrivelse af dagtilbuddene	20
Kommunale dagtilbud.....	21
Madordninger i 2024	22
Private dagtilbud	23
Dagtilbudsviften i Thisted Kommune.....	23
Styringsdokumenter	24
Hvad siger lovgivningen	25
Kommunale visioner, politikker, strategier og handleplaner.....	26
Hvad siger forskningen?.....	28
Den styrkede pædagogiske læreplan.....	32
Thisted Kommunes Dagtilbudsblomst Hvad skal vi gøre i praksis?.....	34
Dialog om kvalitet i praksis	35
Understøttelse af kvalitet i praksis	36
Kompetenceudvikling.....	37
Data til understøttelse af kvalitet i dagtilbud	38
National kvalitetsundersøgelse af 0-2-årsområdet.....	40
Sammenhænge	41
Samlet tilsynsrapport 2023.....	43
Hovedkonklusion	44
Tilsyn i Thisted Kommunes dagtilbud	45
Uvildigt PULS tilsyn 2023.....	46
Uanmeldte tilsyn i dagtilbud 2023.....	65

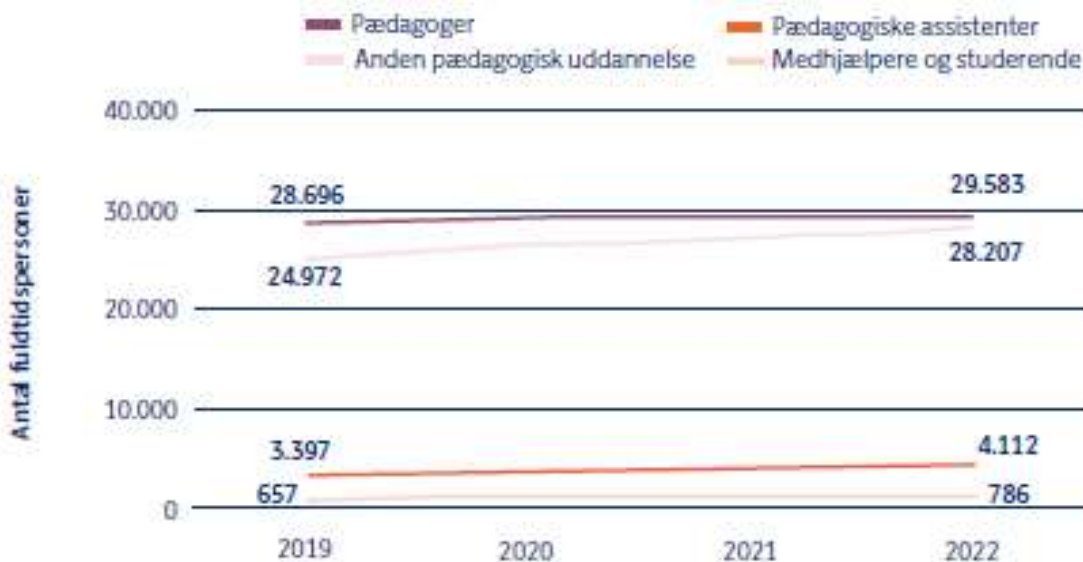
Udgifter til dagtilbud pr. 0-5-årig

Dagtilbudsområdet udgør en væsentlig del af kommunernes serviceudgifter. Samtidig er der store forskelle på, hvor mange ressourcer kommunerne bruger pr. 0-5-årig. Forskellene kan skyldes lokalpolitisk prioritering af området, men det kan også skyldes en række andre faktorer såsom personalets sygefravær, andel uddannet personale, personalets anciennitet mv. Nogle kommuner vil opleve et fald i børnetallet, mens andre kommuner vil opleve, at børnetallet vil stige - særligt for de 0-2-årige. Kapacitetstilpasning på dagtilbudsområdet er derfor fortsat vigtigt, så antallet af pladser i dagtilbud tilpasses den lokale efterspørgsel.

Stabil udvikling i antallet af pædagogisk personale i daginstitutioner

En af de politiske målsætninger med implementering af minimumsnormeringer var, at andelen af pædagogisk uddannet personale skulle forblive uændret. Der er ikke lovkrav om dette, men aftalepartierne følger udviklingen. Siden 2019 er andelen af pædagogisk personale faldet fra 56,7 pct. Til 55,0 pct., dvs. et fald på ca. 1,7 pct. Point. Udviklingen dækker imidlertid over en stigning i samlet personale på 4.966. Heraf er antallet af pædagoger steget med 887, antallet af assistenter med 715, anden pædagogisk personale med 129 og antallet af medhjælpere/studerende med 3.235. Kommunerne har således i vid udstrækning ansat mere pædagogisk personale, men stigningen er størst i ikke-uddannet personale.

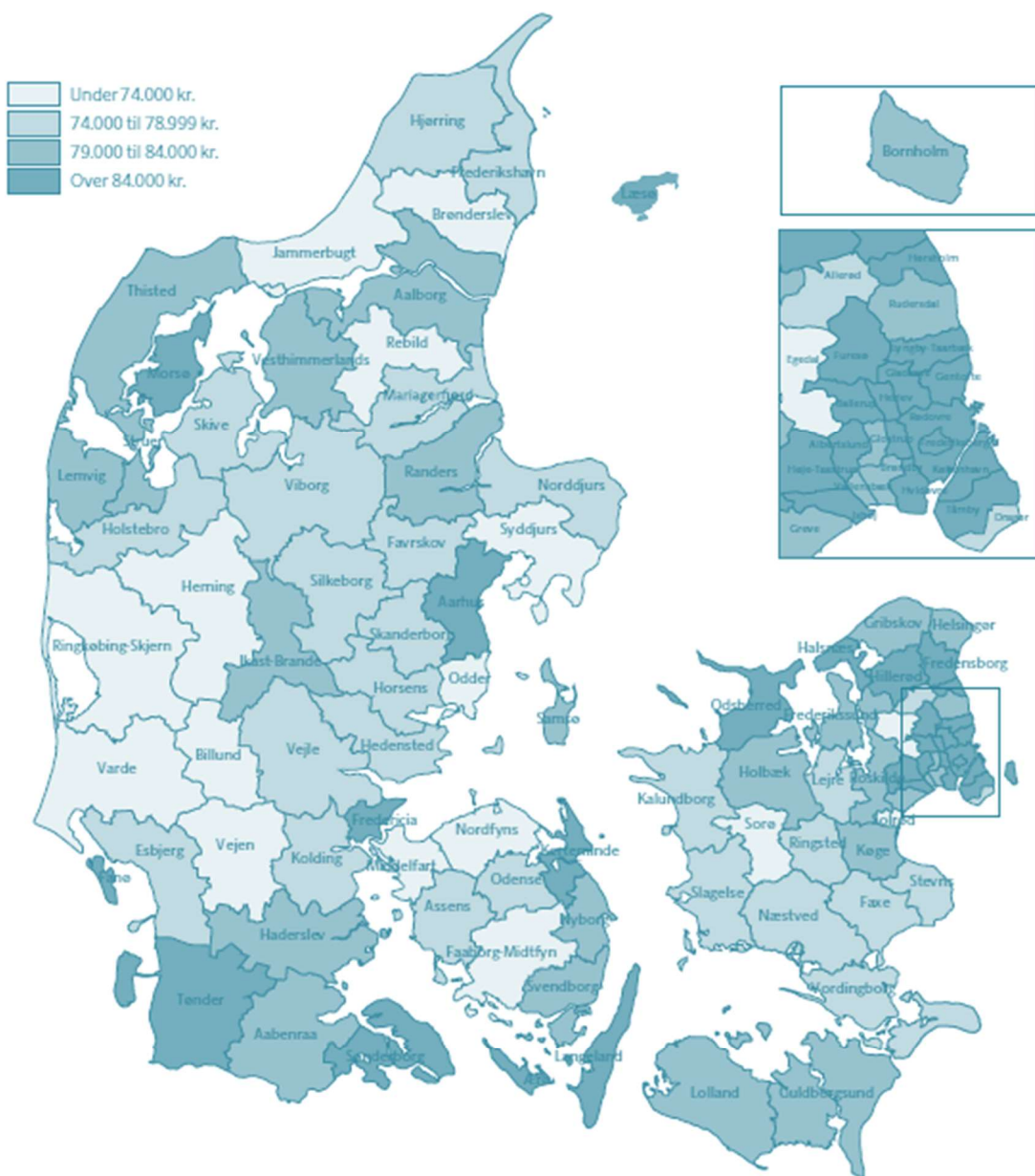
Kilde: Kend din kommune - Brug nøgletal i styringen 2024

Nettodriftsudgifter til dagtilbud pr. 0-5-årig i 2022, 24-pl		
Nordfyns	67.999	▲
Odder	69.697	▲
Sone	69.898	▲
Brønderslev	70.644	▲
Middelfart	70.664	▼
Syddjurs	71.002	▼
Vejen	71.677	▼
Herning	71.941	▲
Rebild	71.942	▲
Faaborg-Midtfyn	72.263	▲
Varde	72.645	▲
Jammerbugt	72.808	▲
Ringkøbing-Skjern	73.166	▲
Billund	73.648	▼
Egedal	73.688	▲
Solrød	73.974	▲
Stevns	74.113	▲
Hjørring	74.116	▲
Odense	74.382	▲
Fredensborg	74.437	▲
Esbjerg	74.516	▼
Hedensted	74.545	▼
Silkeborg	74.819	▲
Horsens	74.939	▲
Norddjurs	74.990	▲
Skive	75.131	▼
Næstved	75.141	-
Faxe	75.365	▲
Ålsted	75.683	▲
Dragør	75.763	▲
Mariagervej	75.919	▼
Holstebro	75.939	▼
Vejle	75.990	-
Vordingborg	76.207	▲
Skanderborg	76.796	▲
Assens	77.177	▼
Slagelse	77.479	▼
Kolding	77.551	▼
Favrskov	77.657	▼
Lejre	78.455	▼
Viborg	78.653	▲
Kalundborg	78.800	▲
Ringsted	78.941	▼
Svendborg	79.004	▲
Thisted	79.201	▲
Randers	79.202	▲
Aalborg	79.232	▲
Sarpsø	79.239	▲
Holbæk	79.306	▲
Ikast-Brande	79.352	▼
Bornholm	79.505	▼
Sruer	79.561	▲
Fredrikssund	79.653	▲
Lemvig	79.730	▼
Åbenrå	80.088	-
Greve	80.101	-
Lolland	80.276	▼
Rudersdal	80.553	▲
Gribskov	80.815	▼
Roskilde	80.940	▲
Vallensbæk	82.154	▼
Glostrup	82.256	▲
Nyborg	82.546	▲
Køge	82.715	▲
Vesthimmerlands	82.786	▲
Haderslev	83.399	▲
Helingsør	83.636	▲
Brøndby	83.716	▲
Guldborgsund	83.979	▼
Isbjærg	84.026	▲
Hørsholm	84.135	▲
Albertslund	84.582	▲
Hillerød	84.605	▲
Tønder	84.845	▼
Høje-Taastrup	84.895	▲
Hvidovre	85.265	▼
Fredensborg	85.595	▲
Kerteminde	85.602	▲
Fredensborg	85.669	▲
Århus	86.347	▼
Furesø	86.428	▲
Faro	86.504	▲
Morsø	86.533	▲
Sonderborg	86.718	▲
Odsherred	87.110	▼
Langeland	87.173	▲
Fredericia	87.190	▼
Rødovre	87.784	▲
Lyngby-Taarbæk	88.434	▲
Halsnæs	88.702	-
Ballenup	88.905	▲
Tårnby	90.662	▲
Gentofte	91.030	▲
Glostrup	92.143	▲
Årø	92.403	▲
Herlev	92.657	▲
København	93.906	▲
Læse	94.696	▼

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:
Nettodriftsudgifter til dagtilbud pr. 0-5-årig i 2022, 24-pl

Data

Tabel: Nøgletallet viser nettodriftsudgifterne for regnskab 2022 på funktionerne 5.25.10, 5.25.11, 5.25.13, 5.25.14, 5.25.19, og 3.22.26, dranst 1 og 2 uden hovedart 0 i 24-pl divideret med det gennemsnitlige antal 0-5-årige i 2022, FLIS.
Figur: Egne beregninger på baggrund af tal fra Danmarks Statistik, BOERN1.

Kilde: Kend din kommune – Brug nøgletal i styringen 2024

Budget 2024

Den 1. januar 2024 trådte aftalen om lovbundne minimumsnormeringer i kraft for kommunale daginstitutioner. Det betyder, at der skal være minimum 1 pædagogisk personale til 3 børn i vuggestuer og minimum 1 pædagogisk personale til 6 børn i børnehaver.

Nedenstående tabel viser, hvordan Thisted kommune budgetmæssigt overholder minimumsnormeringerne i 2024.

Budgetmæssig overholdelse af minimumsnormering															
	Pædagogiske ledere	PAU elever 24%	Pædagoger	Pædagogiske ass.	Pæd. medhj.	Pæd.stud. 43%	I alt	Enheder 0-2 år	Enheder 3-5 år	Enheder i alt		Stilling til vgst børn	Stilling til bh børn	Normering vgst	Normering bh
Spirebakken															
Børnehaven Kathaj	0,85	2,88	9,98	-	7,22	0,43	21,37	40,50	59,75	100,25		8,63	12,74	2,35	4,69
Sennels Børnehave	0,85	-	5,46	-	4,21	0,43	10,95	-	66,75	68,75		-	10,95		6,28
Børnehuset Rolighed	0,85	-	12,17	-	8,68	0,43	22,13	59,50	82,75	142,25		9,26	12,87	3,21	6,43
Limfjordsbørnehaven	0,85	-	2,60	-	2,30	0,43	6,18	-	31,25	31,25		-	6,18		5,06
Espersens Børnehus	0,85	-	8,23	-	6,06	0,43	15,57	57,50	41,75	99,25		9,02	6,55	3,19	6,37
Vuggestuen Tumlehuset	0,85	-	7,22	-	5,38	0,43	13,89	87,50	-	87,50		13,89	-		3,15
Kronens Mark	0,85	-	3,54	-	2,93	0,43	7,74	-	47,75	47,75		-	7,74		6,17
Nors Børnehave	0,85	-	2,88	-	2,49	0,43	6,65	-	40,75	40,75		-	6,65		6,13
Hanstholm Børnehus	0,85	-	4,16	-	3,34	0,43	8,78	28,50	26,25	54,75		4,57	4,21	3,12	6,23
Kørnehuset	0,85	-	4,07	-	3,28	0,43	8,63	28,50	25,25	53,75		4,58	4,05	3,11	6,23
Hannæs Børnehus	0,85	-	4,07	-	3,28	0,43	8,63	28,50	25,25	53,75		4,58	4,05	3,11	6,23
Sjørring Børnehus	0,85	-	8,51	-	6,24	0,43	16,03	46,50	55,75	102,25		7,29	8,74	3,19	6,38
Hundborg Børnehus	0,85	-	2,88	-	2,49	0,43	6,65	26,50	14,25	40,75		4,32	2,32	3,07	6,13
Snedsted Børnehave	0,85	-	2,60	-	2,30	0,43	6,19	-	34,25	34,25		-	6,19		5,54
Børnehuset Koldbøtten	0,85	-	3,80	-	3,10	0,43	8,17	12,00	38,75	50,75		1,93	6,24	3,11	6,21
Børnehaven Skovtrolden	0,85	-	2,55	-	2,27	0,43	6,10	-	26,25	26,25		-	6,10		4,31
Skattekosten	0,85	-	7,87	-	5,81	0,43	14,96	37,50	57,75	95,25		5,89	9,07	3,18	6,37
Markblomsten	0,85	-	4,07	-	3,28	0,43	8,63	24,50	29,25	53,75		3,93	4,70	3,11	6,23
Boddumhus	0,85	-	2,56	-	2,28	0,43	6,12	-	28,25	28,25		-	6,12		4,62
Vildsund Børnehus	0,85	-	4,62	-	3,65	0,43	9,54	34,50	25,25	59,75		5,51	4,03	3,13	6,26
Institutioner i alt	17,00	2,88	103,85	-	80,57	8,60	212,90	512,00	759,25	1.271,25		85,74	127,15	2,99	5,97

Budgetteret børnegrundlag i 2024 (-27)

Antal 0-5 årige	2024	2025	2026	2027
Forventet børnetal	2.647	2.609	2.656	2.716
Børn uden pasning	540	538	542	550
Børn med pasningsbehov	2.107	2.070	2.114	2.166
Privat pasning	81	81	81	82
Private institutioner 0-2 år	133	134	134	135
Private institutioner 3-5 år	437	423	439	455
Pasning egne børn 0-2 år	23	23	23	24
Pasning egne børn 3-6 år	1	1	1	1
Private pasningsordninger i alt	676	662	678	696
Kommunal dagpleje	386	387	387	391
Kommunale institutioner 0-2 år	267	268	268	270
Kommunale institutioner 3-5 år	778	753	782	809
Kommunale pasningsordninger i alt	1.431	1.408	1.436	1.470

Oversigt over puljer i Thisted kommunes dagtilbud

Nedenstående tabel viser et overblik over de puljemidler, som dagtilbuddene i Thisted Kommune modtager på nuværende tidspunkt.

Forvaltningen er opmærksom på nye puljer. Der kan komme yderligere puljer i løbet af året.

Pulje	Formål	Periode	Beløb
Børneliv Thy	Børnesamarbejdet Thy har til formål at give kommende forældre og familier til børn ml. 0-6 år én samlet adgang til kommunen på tværs af fagområder og sektorer.	2023-2025	5.300.000
Opkvalificeringspulje	Pulje til mere uddannet pædagogisk personale.	2023-2025	2.109.000
Mere pædagogisk personale i daginstitutioner	Forbedrede normeringer i de daginstitutioner, hvor børnegruppen har et større behov for nærvær og tid med det pædagogiske personale.	2023-2025	6.949.680

Normering

Normering er et mål for antallet af børn pr. pædagogisk personale i et dagtilbud. Normering er ét blandt flere forhold, der har betydning for de opgaver, som løftes i dagtilbuddene. I Thisted kommune sigtes efter en 60/40 personalesammensætning (60% pædagoger/40% medhjælper) på dagtilbudsområdet.

Foruden normeringer påvirker indholdet af kommunernes pædagogiske indsatser, personalesammensætningen og personaleforbruget også kvaliteten og udgifterne i dagtilbuddene.

Normering 2023-2024						
	Normering 2023			Normering 2024		
	0-2 år	3-5 år	I alt	0-2 år	3-5 år	I alt
Børnehaven Kathøj	16	60	76	21	61	82
Sennels Børnehave	0	72	72	0	70	70
Børnehaven Rolighed	25	92	117	31	84	115
Limfjordsbørnehaven	0	34	34	0	32	32
Espersens Børnehus	25	50	75	30	43	73
Vuggestuen Tumlehuset	41	0	41	45	0	45
Kronens Mark	0	50	50	0	49	49
Nors Børnehus	0	45	45	0	42	42
Hanstholm Børnehus	15	32	47	15	27	42
Kernehuset	12	23	35	15	26	41
Hannæsbørnehaven	11	27	38	15	26	41
Sjørring Børnehus	15	55	70	24	57	81
Hundborg Børnehus	15	17	32	14	15	29
Snedsted Børnehave	6	36	42	0	35	35
Børnehuset Koldbøtten	11	39	50	6	40	46
Børnehaven Skovtrolden	0	26	26	0	27	27
Skattekosten	18	67	85	20	59	79
Markblomsten	9	30	39	13	30	43
Boddumhus	0	36	36	0	29	29
Vildsund Børnehus	19	30	49	18	26	44
Institutioner i alt	238	821	1.059	267	778	1.045

Normering 2024								
	0-2 års pladser			3-5 års pladser			I alt	
	Heldags	Deltids	Børn i alt	Heldags	Deltids	Børn i alt	Børn	Enheder
Børnehaven Kathøj	18	3	21	56	5	61	82	100
Sennels Børnehave				65	5	70	70	69
Børnehuset Rolighed	26	5	31	79	5	84	115	142
Limfjordsbørnehaven				29	3	32	32	31
Espersens Børnehus	25	5	30	38	5	43	73	99
Vuggestuen Tumlehuset	40	5	45				45	88
Kronens Mark				44	5	49	49	48
Nors Børnehave				37	5	42	42	41
Hanstholm Børnehus	12	3	15	24	3	27	42	55
Kernehuset	12	3	15	23	3	26	41	54
Hannæs Børnehus	12	3	15	23	3	26	41	54
Sjørring Børnehus	21	3	24	52	5	57	81	102
Hundborg Børnehus	11	3	14	12	3	15	29	41
Snedsted Børnehave				32	3	35	35	34
Børnehuset Koldbøtten	6	0	6	35	5	40	46	51
Børnehaven Skovtrolden				24	3	27	27	26
Skattekisten	15	5	20	54	5	59	79	95
Markblomsten	10	3	13	27	3	30	43	54
Boddumhus				26	3	29	29	28
Vildsund Børnehus	15	3	18	23	3	26	44	60
Institutioner i alt	223	44	267	703	75	778	1.045	1.271

Gennemsnitlig arbejdstid blandt personalet i daginstitutionerne Hvorfor er det interessant?

Efterspørgslen efter pædagogisk personale er med lovkravet om minimumsnormeringer højt og ledigheden blandt gruppen er historisk lav. Det betyder, at kommunerne må se andre veje for at sikre mere personale. Ved at øge arbejdstiden for pædagogisk personale kan der dels sikres mere personale, men også gevinster i form af højere trivsel og sammenhæng i arbejdet. En af udfordringerne, der ofte peges på, er vagtplanlægning, men i de seneste år er der udviklet redskaber, som imødeser både vagtplanlægningen og institutionernes økonomi.

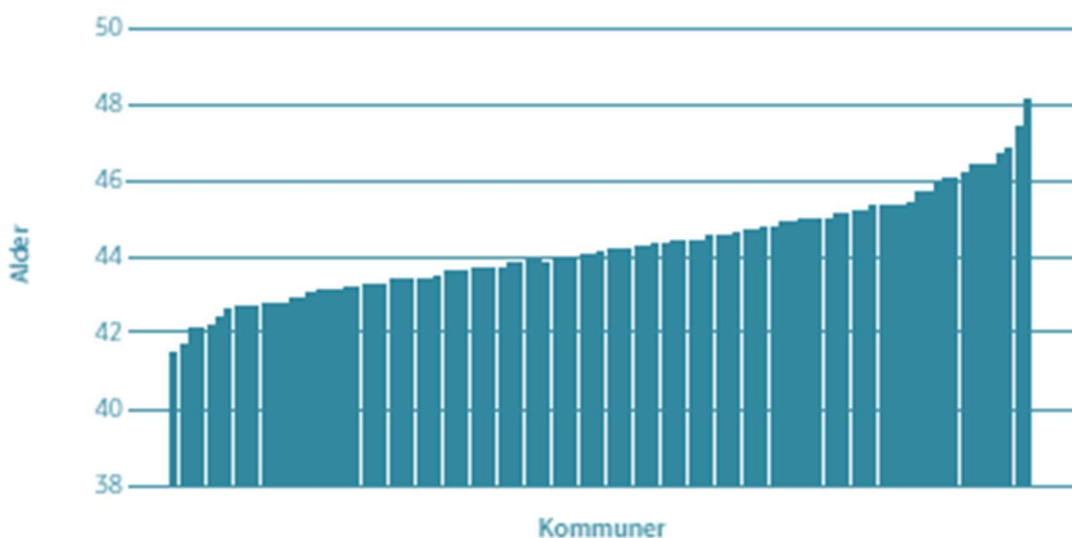
Gennemsnitlig arbejdstid for pædagogisk personale i daginstitutioner i juni 2023

Kerleminde	33,2	▲
København	33,0	▲
Allerød	32,8	▼
Hilleroed	32,8	▲
Holbæk	32,7	▲
Vejle	32,7	▲
Struer	32,7	▲
Albertslund	32,6	▲
Holstebro	32,6	▲
Hvidovre	32,6	▲
Brønderslev	32,5	▲
Høje-Taastrup	32,5	▼
Horsens	32,5	▲
Middelfart	32,5	▲
Ishøj	32,4	▼
Helsingør	32,4	▲
Læsø	32,4	▼
Glostrup	32,3	▲
Nyborg	32,3	▲
Assens	32,3	▲
Tårnby	32,3	▼
Randers	32,3	▲
Vallensbæk	32,2	▼
Gribskov	32,2	▲
Solrød	32,2	▲
Silkeborg	32,2	▼
Herlev	32,1	▼
Kolding	32,1	▲
Odense	32,1	▲
Ikast-Brande	32,1	▲
Egedal	32,0	▲
Haderslev	32,0	▼
Dragør	32,0	▲
Lejre	32,0	▲
Rudersdal	32,0	▲
Favrskov	31,9	▼
Esbjerg	31,9	▲
Skanderborg	31,9	▲
Fredensborg	31,9	▼
Årø	31,8	▲
Fredrikksberg	31,8	▼
Syddjurs	31,8	▲
Aarhus	31,8	▲
Jammerbugt	31,8	▲
Rødovre	31,8	▼
Furesø	31,7	▲
Aabenraa	31,7	▲
Thisted	31,7	▲
Roskilde	31,7	▲
Svendborg	31,7	▲
Slagelse	31,6	▲
Bilund	31,6	▼
Norddjurs	31,5	▲
Ballerup	31,5	▲
Greve	31,5	▼
Hedensted	31,5	▲
Frederikshavn	31,5	▼
Halsnæs	31,4	▲
Frederikssund	31,3	▲
Fredericia	31,3	▲
Somi	31,3	▲
Varde	31,3	▲
Køge	31,3	▼
Lyngby-Taarbæk	31,2	▲
Guldborgsund	31,2	▲
Rebild	31,2	▲
Kalundborg	31,1	▲
Stevns	31,1	▲
Bornholm	31,1	▲
Nordfyns	31,1	▼
Heming	31,1	▲
Brøndby	31,1	▼
Aalborg	31,1	▲
Faxe	31,0	▲
Odder	31,0	▲
Lerrevig	31,0	▲
Gladsø	30,9	▼
Sønderborg	30,9	▲
Ringsted	30,8	▼
Hørsholm	30,8	▲
Ringkøbing-Skjern	30,7	▲
Morsø	30,7	▼
Mariagerfjord	30,7	▲
Hjørring	30,7	▲
Gentofte	30,7	▲
Vejen	30,6	▲
Viborg	30,6	▲
Odsherred	30,6	▲
Tønder	30,5	▲
Næstved	30,4	▲
Faaborg-Midtfyn	30,4	▲
Skov	30,2	▲
Vesthimmerlands	30,0	▲
Lolland	30,0	▲
Faxe	29,9	▲
Vordingborg	29,8	▲
Samsø	28,3	▲
Langeland	27,3	▲

Forholdsvis lav gennemsnitsalder blandt pædagogisk personale

Figuren viser den kommunefordelte gennemsnitlige alder for pædagogisk personale i daginstitutioner i 2021. Variationen fra kommunen med den laveste til den højeste gennemsnitsalder er over 6,6 år. Gennemsnitsalderen blandt pædagogisk personale er dog fortsat forholdsvis lav. Kommunerne bør være opmærksomme på udviklingen i alderen, da den nuværende rekrutteringssituation kan vanskeliggøres, hvis en høj andel af personalet stopper på arbejdsmarkedet.

Dette kan både gøre sig gældende på tværs af kommuner, men det er samtidig relevant at være opmærksom på personalesammensætningen i de enkelte daginstitutioner.

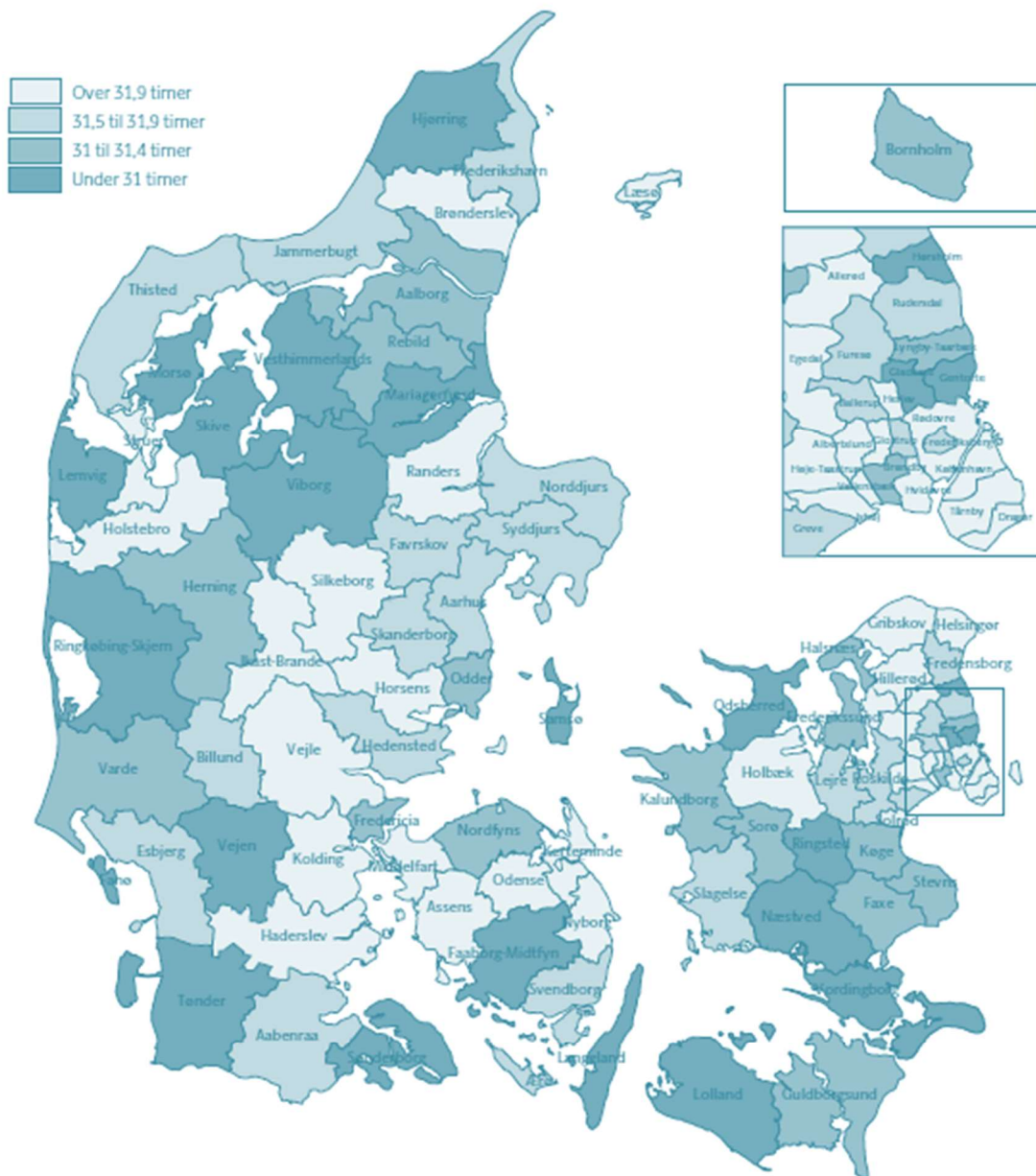

Kilde: Kend din kommune – Brug nøgletal i styringen 2024

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Gennemsnitlig arbejdstid for pædagogisk personale i daginstitutioner i juni 2023

Data

Tabel: Egne beregninger på baggrund af den gennemsnitlige arbejdstid for pædagogisk personale aflønnet på funktionerne 5.25.13 og 5.25.14. Afgrænset til månedslønnede og ordinært ansatte. KRL.

Figur: Egne beregninger pba. Danmarks statistik.

Kilde: Kend din kommune - Brug nøgletal i styringen 2024

Personalemæssige konsekvenser: Budget 2023/2024

Personalemæssige konsekvenser Budget 2023/2024	Pædagogisk personale Gennemsnitsstillinger incl. minimumsnormeringer		
	2023	2024	Forskel
Børnehaven Kathøj, incl Spirebakken	14,0	18,1	4,0
Sennels Børnehave	11,1	10,5	-0,6
Børnehuset Rolighed	21,7	21,7	-0,0
Limfjordsbørnehaven	6,2	5,8	-0,4
Espersens Børnehus	15,1	15,1	0,0
Vuggestuen Tumblehuset	12,6	13,5	0,9
Kronens Mark	7,7	7,3	-0,3
Nors Børnehave	6,9	6,2	-0,7
Hanstholm Børnehus	9,4	8,4	-1,0
Kernehuset	7,0	8,2	1,2
Hannæs Børnehus	7,3	8,2	0,9
Sjørring Børnehus	12,9	15,6	2,7
Hundborg Børnehus	7,0	6,2	-0,8
Snedsted Børnehave	7,2	5,8	-1,4
Børnehuset Koldbøtten	9,2	7,7	-1,5
Børnehaven Skovtrolden	6,0	5,7	-0,4
Skattekosten	15,8	14,5	-1,2
Markblomsten	7,2	8,2	1,0
Boddumhus	6,2	5,7	-0,5
Vildsund Børnehus	10,3	9,1	-1,2
Institutioner i alt	201	201	0,4

Fordeling af pædagogisk personale i Thisted kommunes daginstitutioner i 2023

Pædagogisk personale 2023	Fuldtidsansatte	Fordeling i %
Pædagoger	144	60,6
Pædagogiske assistenter	40,5	17
Pædagogmedhjælpere	53,3	22,4
I alt	237,8	

Af ovenstående tabel fremgår det, at der samlet set i Thisted Kommunes kommunale daginstitutioner er en kompetencedækning på 77,6% i 2023 (medregnet pædagoger og pædagogiske assistenter). Dette er en stigning på 3,6 procentpoint fra 2022, hvor der i Thisted Kommune var en kompetencedækning på 74%.

Tallene er trukket fra kommunens økonomisystem. Tallene viser, hvor mange stillinger der har været konteret på de kommunale daginstitutioner i 2023.

Oversigt over kompetenceniveau i dagplejen 2024

Distrikt:	Antal	Ufaglært	Faglærte	Vidd.udd.	Pæd.ass.udd.	Pædagog udd.	Lærer udd.
Bedsted	8	2	3	1	2		
Frøstrup	1		1				
Hanstholm	3		1	1		1	
Hurup	8	1	3	1	3		
Klitmøller	3	1	1	1			
Koldby	9	5	2	1		1	
Nors	10	1	3		4	1	1
Rolighed	17	6	6	2	3		
Sennels	7	1	2	3		1	
Sjørring	6	1	2		2	1	
Snedsted	6		3	1	1	1	
Tilsted	9	1	6		2		
Tingstrup	11	5		1	1	4	
Østre	10	2	6		2		
I ALT	108	26	39	12	20	10	1

Tabellen er opgjort på baggrund af måden, hvorpå der opgøres refusion ift. kurser mm., samt hvilke dagplejere der besidder kompetencer, som skal godtgøres økonomisk:

- Ufaglært: Ingen erhvervsuddannelse, muligvis en ungdomsuddannelse
- Faglært: Erhvervsuddannelse
- Videregående uddannelse (vidd. udd.): Videregående uddannelse bygger oven på en gymnasial eller en erhvervsfaglig uddannelse.

Lærerne står særskilt ved det pædagogiske personale, da de kan have opnået nogle kompetencer qua deres uddannelse, som giver et ekstra tillæg.

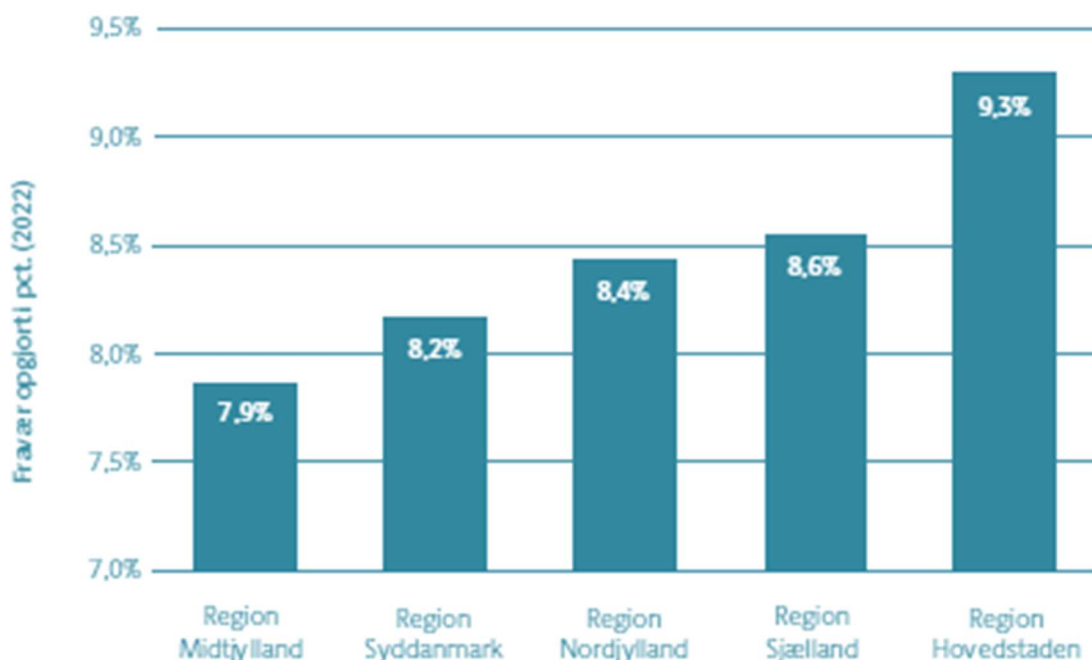
Sygefravær i dagtilbud

Sygefraværet for ansatte i dagtilbud har historisk altid været højt ift. andre sektorområder i kommunerne. Det kan der være flere årsager til. Den tætte kontakt med børnene kan øge risikoen for, at personalet udsættes for smitsomme sygdomme, hvilket øger sygefraværet, da de er udsat på en anden måde end mange andre grupper. Alene et fald i fraværet på en halv dag kan betyde, at kommunerne under ét har over 800 ekstra fuldtidsstillinger til rådighed. Der er altså markante gevinster at hente ved at sænke fraværet – både økonomisk og for børnene.

Betydeligt forskel mellem regionernes sygefravær

Fraværet i dagsværk varierer betydeligt mellem kommunerne fordelt på regioner. Især er fraværet blandt kommunerne i Region Hovedstaden markant større med et fravær på ca. 9,3 pct. Pr. ansat. Til sammenligning er fraværet i Region Midtjylland på 7,9 pct. – en forskel på 1,4 pct. Point pr. ansat. Generel nedbringelse af fraværet kan bidrage til at reducere arbejdskraftsmanglen. Der er derfor betydelige gevinster at hente både i forhold til kvalitet og omkostninger ved at sætte fokus på nedbringelse af fraværet.

Kilde: Kend din kommune – Brug nøgletal i styringen 2024

Gennemsnitligt fravær i dagsværk pr. pædagog/pædagogisk assistent/medhjælper i 2022, pct.

Skive	5,2	▲
Lerntvig	5,6	▲
Årø	5,9	▲
Faxe	5,9	▲
Thisted	6,0	▲
Vesthimmerlands	6,3	▲
Tønder	6,3	▲
Ringkøbing-Skjern	6,5	▲
Ikast-Bojense	6,7	▲
Hjørring	6,9	▲
Jammerbugt	7,0	▲
Dragør	7,0	▲
Vordingborg	7,0	▲
Silkeborg	7,1	▲
Svendborg	7,2	▲
Herring	7,2	▲
Randers	7,3	▲
Kolding	7,4	▲
Struer	7,4	▲
Skanderborg	7,4	▲
Brønderslev	7,4	▲
Viborg	7,5	▲
Fredensborg	7,5	▲
Kalundborg	7,5	▲
Gentofte	7,6	▲
Fredensborg	7,6	▲
Syddjurs	7,6	▲
Esbjerg	7,7	▲
Vallensbæk	7,7	▲
Holstebro	7,7	▲
Slagelse	7,8	▲
Hedensted	7,8	▲
Vardø	7,9	▲
Ringsted	7,9	▲
Sønderborg	8,1	▲
Herlev	8,1	▲
Allerød	8,1	▲
Favrskov	8,1	▲
Køge	8,2	▲
Vejle	8,2	▲
Holbæk	8,2	▲
Greve	8,2	▲
Egedal	8,3	▲
Aarhus	8,3	▲
Aabenraa	8,3	▲
Rebild	8,3	▲
Nyborg	8,3	▲
Langeland	8,3	▲
Odsherred	8,4	▲
Haderslev	8,4	▲
Nordfyns	8,4	▲
Bornholm	8,4	▲
Odense	8,4	▲
Roskilde	8,4	▲
Gribskov	8,5	▲
Fredriksberg	8,6	▲
Billund	8,6	▲
Faaborg-Midtfyn	8,6	▲
Aalborg	8,6	▲
Rudersdal	8,7	▲
Lolland	8,8	▲
Vejen	8,8	▲
Martagerfjord	8,9	▲
Middelfart	8,9	▲
Næstved	8,9	▲
Faxe	8,9	▲
Ballerup	8,9	▲
Lyngby-Taarbæk	8,9	▲
Odder	9,0	▲
Hvidovre	9,0	▲
Guldborgsund	9,0	▲
Halsnæs	9,1	▲
Rødovre	9,1	▲
Brøndby	9,1	▲
Helsingør	9,1	▲
Lejre	9,2	▲
Sorø	9,2	▲
København	9,3	▲
Stevns	9,4	▲
Assens	9,5	▲
Tårnby	9,6	▲
Fredrikssund	9,7	▲
Fredericia	9,8	▲
Furesø	9,8	▲
Hjørring	9,8	▲
Glostrup	9,9	▲
Høj-Taastrup	10,0	▲
Sorø	10,0	▲
Hilleroed	10,1	▲
Gadsø	10,3	▲
Morsø	10,3	▲
Norddjurs	10,5	▲
Albertslund	10,5	▲
Kerteminde	10,8	▲
Hælsø	11,1	▲
Isøj	11,6	▲
Læsø	11,7	▲
Samsø	12,8	▲

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Opgørelse over sygefraværet på det samlede Dagtilbudsområde i Thisted Kommune, 2023

Nedenstående tabel viser Thisted Kommunes egen opgørelse over sygefraværet på det samlede dagtilbudsområde i 2023. Det fremgår af opgørelsen, at den samlede fraværsprocent for de nævnte enheder i 2023 var på 5,9%, hvilket er en stigning på 0,5 procentpoint fra 2022, hvor den samlede fraværsprocent var på 5,4%.

Afgrænsningen vedr. sygdom er lavet med udgangspunkt i definitionen som bruges i MED-regi og dækker fraværsårsagerne: sygdom, delvis syg og arbejdsskade.

Sygefravær i Dagtilbud 2023	Fuldtids-ansatte	Fraværsprocent
<u>Lalt</u>	<u>369</u>	<u>5,9</u>
Daginstitutioner	247	4,8
Dagplejen	122	7,6

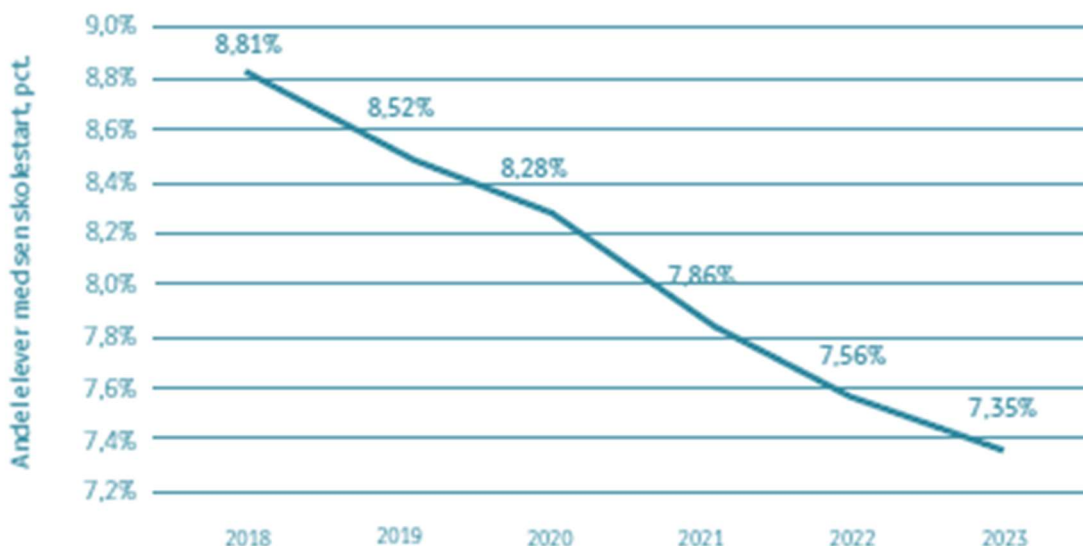
Skoleudsættelser i 2023

Kommunerne har i de senere år øget fokus på overgangen mellem dagtilbud og skole. Flere kommuner har haft det som et indsatsområde og arbejder aktivt i dagtilbuddene med at gøre børnene klar til at starte i skole. Samtidig arbejdes der på tværs af dagtilbud og skole for at understøtte en god overgang. Det øgede fokus har haft betydning for andelen af børn med sen skolestart, som er faldet gennem de seneste 10 år. På kommune- og institutionsniveau er der dog store forskelle i andel elever med sen skolestart, hvilket kan give anledning til yderligere analyser i kommunen.

Siden 2018 er andelen med sen skolestart faldet med 1,46 pct.

Kommunernes fokus på at sikre, at børn gøres klar til at starte i skole rettidigt har båret frugt. I 2018 fik 8,8 pct. af børn udsat skolestart mod 7,3 pct. i 2023. Udviklingen er særdeles positiv set fra et økonomisk og styringsmæssigt perspektiv. Hvert barn, som får udsat skolestart, medfører omkostninger til ét yderligere år i dagtilbud og giver et øget pres på dagtilbudskapaciteten. Fra 1. januar 2023 træder ny lovgivning i kraft. Loven medfører nye procedurer for vurdering af barns skoleparathed. Kommunerne er i den forbindelse kompenseret for, at op imod 3 pct. Flere børn vil få udsat skolestart.

Kilde: Kend din kommune – Brug nøgletal i styringen 2024

Andelen af børn, som fylder 7 eller mere i det år de starter i bh. klasse i 2023, pct

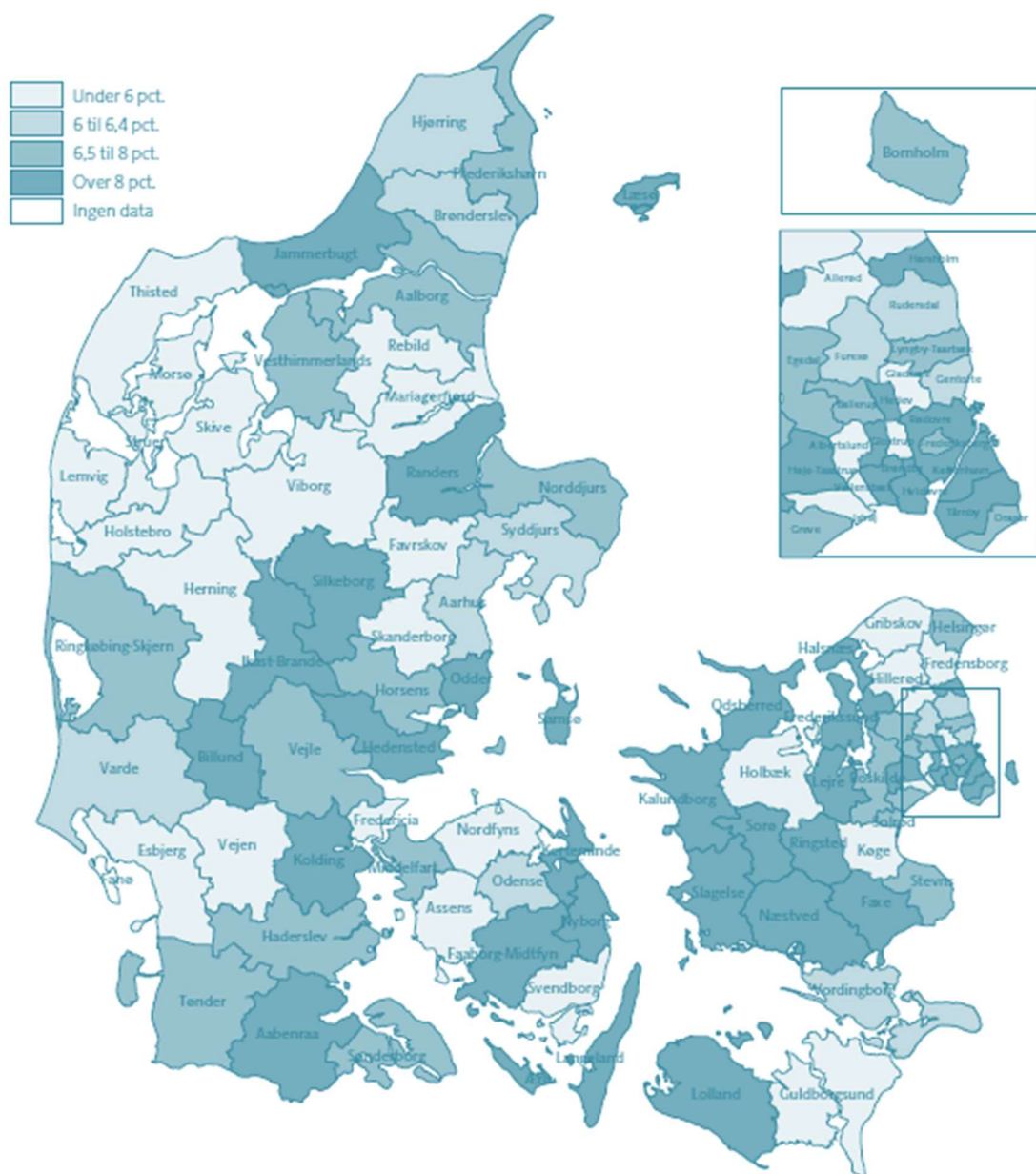
Skive	2,1	▲
Viborg	2,5	▲
Vejen	2,9	▲
Holbæk	3,7	▲
Svendborg	4,0	▼
Lemvig	4,0	▲
Assens	4,3	▲
Thisted	4,4	▲
Fredensborg	4,6	▲
Albertslund	5,0	▲
Rebild	5,1	▲
Morsø	5,1	▲
Vallensbæk	5,2	▼
Mariagerfjord	5,2	▲
Nordfyns	5,4	▲
Skanderborg	5,4	▲
Fårskov	5,5	▲
Struer	5,5	▼
Esbjerg	5,6	▲
Køge	5,6	▼
Gladsø	5,6	▲
Gribskov	5,6	▲
Hiering	5,7	▼
Ishøj	5,7	▼
Allerød	5,7	▼
Fredericia	5,7	▲
Holstebro	5,7	▲
Hilleroed	5,8	▲
Rødovre	5,9	▲
Guldborgsund	5,9	▲
Rudersdal	6,0	▼
Syddjurs	6,1	▼
Odense	6,1	▲
Gentofte	6,1	▲
Aarhus	6,3	▲
Vordingborg	6,3	–
Furesø	6,3	▲
Brønderslev	6,3	▲
Hjørring	6,4	▼
Varde	6,4	▼
Egedal	6,6	▲
Vesthimmerlands	6,7	▲
Ringkøbing-Sjælland	6,8	▼
Frederiksberg	6,9	▲
Horsens	6,9	▼
Haderslev	7,0	▲
Bornholm	7,1	▲
Roskilde	7,2	▲
Stevns	7,3	▲
Middelfart	7,4	▲
Solrød	7,4	▲
Norddjurs	7,5	▼
Aalborg	7,5	▲
Veje	7,6	▲
Sønderborg	7,6	▲
Frederikshavn	7,6	▲
Dragør	7,7	▲
Greve	7,8	▼
Tønder	7,8	▲
Helsingør	7,8	▲
Lyngby-Taarbæk	7,9	▲
Ballerup	8,0	▼
Sorø	8,2	▲
Hedensted	8,2	▲
Åbenrå	8,2	▲
Ikast-Brande	8,3	▲
Slagelse	8,3	–
Silkeborg	8,3	▲
Kalundborg	8,4	▲
Lejre	8,5	▲
Næstved	8,7	▼
Bilund	8,8	▲
København	8,9	▲
Jammerbugt	8,9	▼
Halsnæs	9,0	▼
Hørsholm	9,0	▼
Åmø	9,1	▲
Samsø	9,1	▲
Glostrup	9,1	▼
Nyborg	9,5	▼
Hvidovre	9,8	▼
Herlev	9,8	▼
Tårnby	10,0	▲
Faaborg-Midtyn	10,0	▲
Randers	10,0	▼
Kerteminde	10,2	▼
Brøndby	10,2	▼
Høje-Taastrup	11,0	▲
Faxe	11,7	▲
Ringsted	11,8	▼
Odder	11,9	▼
Langeland	12,0	▼
Odshered	12,7	▲
Lolland	13,7	▼
Frederikssund	14,2	▼
Kolding	16,8	▲
Læsø	27,3	▲
Fana	-	-

▲ Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før

Kort:

Andelen af børn, som fylder 7 eller mere i det år de starter i bh. klasse i 2023, pct

Data

Tabel: FLIS nøgletallet "Andel elever med sen skolestart, pct." viser andelen af børn, som fylder 7 år eller mere i det år, de starter i 0. klasse ift. alle børn, som starter i 0. klasse pct. FLIS.

Figur: Følger ovenstående definition.

Kilde: Kend din kommune - Brug nøgletal i styringen 2024

Kvalitetsniveauer i Thisted Kommunes kommunale og private dagtilbud

Nedenstående tabel viser en opgørelse over institutionernes kvalitetsniveau. Kvalitetsniveauet er en opgørelse over institutionernes pladsforhold udregnet i antal kvadratmeter pr. barn. Institutionerne klassificeres i niveauerne: A, B og C.

Forskningen peger på, at kvaliteten af et dagtilbud øges, jo mere plads der er pr. barn. Mere plads pr. barn gør rummene mere anvendelige, mindsker støj og smitterisiko - og har desuden stor betydning for trivsel og inklusion.

I forhold til institutionernes kvalitetsniveau er det værd at bemærke, at kvalitetsniveauet ikke angiver kvaliteten af den pædagogiske praksis. Institutionernes kvalitetsniveau angiver udelukkende noget om institutionernes pladsforhold/fysiske rammer.

Kvalitet	Frit gulvareal
Kvalitetsniveau C	Vuggestue: min. 3 m ² pr. barn Børnehave: min. 2 m ² pr. barn
Kvalitetsniveau B	Vuggestue: min. 4,5 m ² pr. barn Børnehave: min. 3,5 m ² pr. barn
Kvalitetsniveau A	Som B suppleret med aktivitetsrum

Bygning	0-2 år 2024	3-5 år 2024	m ² pr. barn vuggestue 2024	m ² pr. barn børnehave 2024	Aktivitet rum m ² vuggestue	Aktivitet rum m ² børnehave	Kvalitetsniveau 2024 vuggestue	Kvalitetsniveau 2024 Børnehave
Kommunale institutioner#								
Område Nord								
Børnehuset Kathøj	18	53	6,3	3		48	B	C
Sennels Børnehave	0	67	0	2,4				C
Børnehuset Rolighed	34	84	5,3	3,9		53	B	A
Limfjordsbørnehaven	0	29	0	8,2		12		A
Espersens Børnehus	28	45	3,8	4,0	11	39	C	A
Vuggestuen Tumlehuset	42	0	5,1	0			B	
Kronens mark	0	46	0	4,3		59		A
Nors Børnehus	0	46	0	5,4		54		A
Hanstholm Børnehus	12	23	4,1	7,7		20	C	A
Kernehuset	16	27	6,2	4,9		29	B	A
Hannæs Børnehus	14	26	3,8	5,4		20	C	A
Område Syd								
Sjørring Børnehus	31	56	4,2	2,2		18	C	C
Hundborg Børnehus	15	17	3,4	5,1			C	B
Snedsted børnehave	0	33	0	8,5		29		A
Børnehuset Koldbøtten	6	42	11	5,1			B	B
Børnehaven skovtrolden	0	20	-	-				
Skattekosten	21	63	3,4	6,7		105	C	A
Markblomsten	12	32	5,9	5,9		29	B	A
Boddumhus	0	29	0	5,1		169		A
Vilsund Børnehus	16	26	4,25	6,8			C	B
Privatinstitutioner ##								
Askehuset	0	27	0	4,6		22		A
Skjoldborg Fribørnehave med vuggeri	2	21	16,7	6,0		156	B	A
Viben - integ. Inst. Øsløs	9	27	10,3	6,1	128	128	A	A
Vorupør fribørnehus, integ. Inst.	21	17	6,6	8,0	107.88	125.15	A	A
Brombærhaven, børnehave	0	61	0	2,8				C
Klitmøller Børnehus	15	63	3,5	3,6	34.2	174.23	C	A
Josva, integ. Inst. Thisted	11	18	5,9	4,4	34	34	A	A
Thy Privatskole, integ. Inst.	20	41	3,4	8,9			C	B
Hanstholm Naturbørnehave	0	36	0	4,5		79 /100		A
Friluftsbørnehaven, Thisted		25	0	4,2		100		A
Lerpytter, integ. Inst.	3	7	9,0	11,6	112	112	A	A
Krudtuglen, Sønderhå	0	15	0	5,5		16.9		A
Hanstholm Naturvuggestue	18	0	6,3	0	68		A	
Frihaven, integ. Inst. Ydby	6	8	8,2	9,1	171.11	262.13	A	A
Muslingen, Visby	0	16	0	5,3		75		A
Havmågen, integ. Inst. Hanstholm	17	37	4,4	3,5	67.68	67.68	C	A
Dr. Louises børnehave, integ. Inst.	12	48	3,4	4,7	15	24.5	C	A

De kommunale institutioners børnetal er taget fra vippenormeringen (februar 2024) og er det forventede gennemsnitlige børnetal i 2024.

De private institutioners børnetal er deres gennemsnitlige børnetal i 2023.

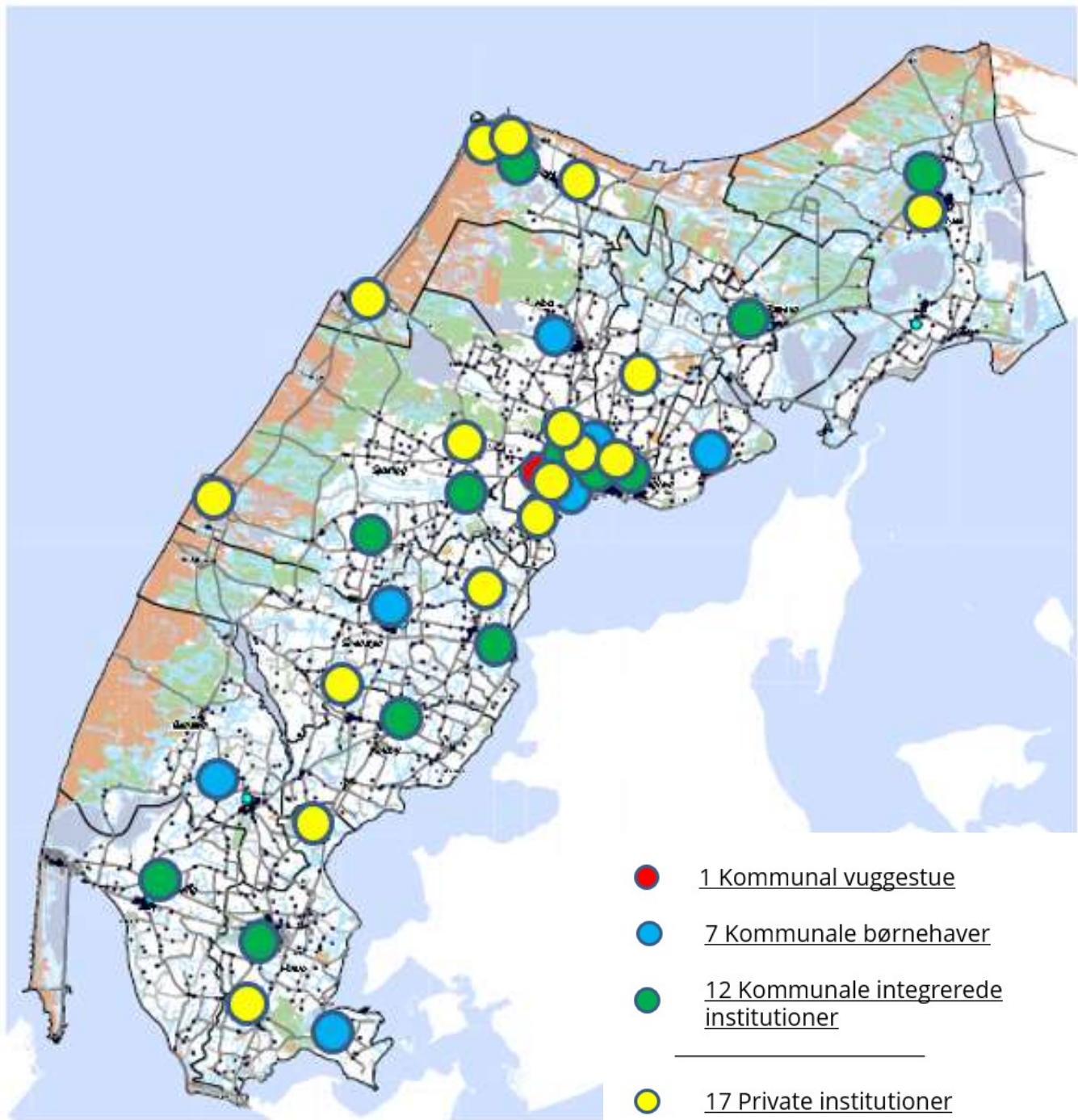

Beskrivelse af dagtilbuddene

Kort over Thisted Kommunes kommunale og private daginstitutioner:

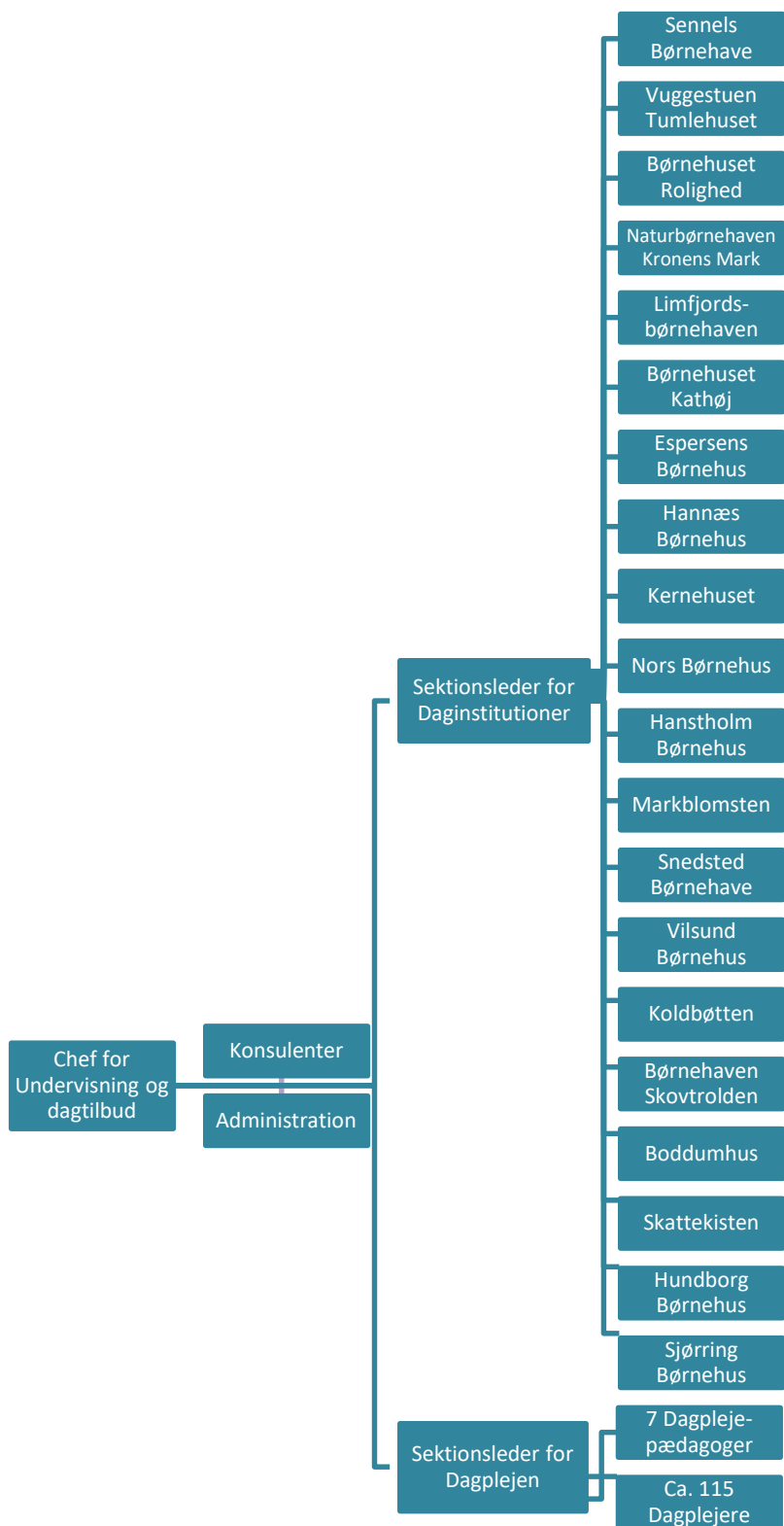
20 kommunale daginstitutioner

17 private institutioner

Kommunale dagtilbud

Diagram over dagtilbuddene

Madordninger i 2024

Dagtilbudsloven § 16 beskriver, hvorledes alle børn i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner og privatinstitutioner skal have et sundt frokostmåltid alle hverdage. Forældrebestyrelsen i de enkelte institutioner stemmer hvert andet år om, hvorvidt der skal være madordning i institutionen.

Naturbørnehaven Boddumhus	Nej
Børnehuset Rolighed	Ja
Børnehaven Skovtrolden	Ja
Børnehuset Kathøj	Ja
Børnehuset Koldbøtten	Ja
Espersens Børnehus	Ja
Hannæs Børnehus	Ja
Hanstholm Børnehus	Ja
Hundborg Børnehus	Ja
Kernehuset - Børnehave og vuggestue	Ja
Limfjordsbørnehaven	Ja
Markblomsten	Ja
Naturbørnehaven Kronens Mark	Ja
Nors Børnehave	Ja
Sennels Børnehave	Nej
Sjørring Børnehus	Ja
Skattekisten	Ja
Snedsted Børnehave	Ja
Vildsund Børnehus	Ja
Tumlehuset	Ja

Private dagtilbud

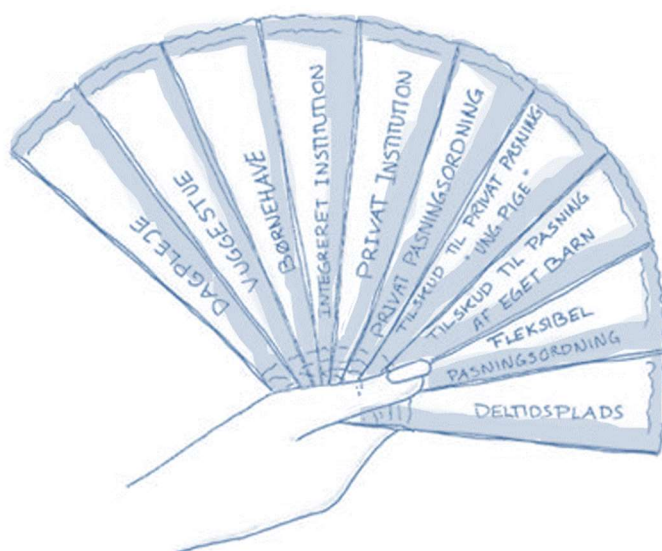
Thisted Kommune giver tilskud til 17 private godkendte institutioner. Der er også mulighed for at søge tilskud til at passe egne børn. Thisted Kommune giver desuden tilskud til pasning ved private pasningsordninger, puljeordninger og ung i huset.

Forvaltningen deltager i to årlige dialogmøder med alle de private institutioner samt et årligt dialogmøde med alle de private pasningsordninger.

Askehuset Børnehave Thorsted	Brombærhaven Børnehave Thisted	Hanstholm Naturbørnehave Børnehave Hanstholm	Krudtuglen Børnehave Sønderhå	Muslingen Børnehave Visby
Fribørnehaven Skjoldborg med vuggeri Integreret institution Skjoldborg	Klitmøller Børnehus integreret institution Klitmøller	Friluftsbørnehaven Børnehave Thisted	Hanstholm Naturvuggestue Vuggestue Hanstholm	Havmågen Integreret institution Hanstholm
Viben Integreret institution Øsløs	Josva Integreret institution Thisted	Lerpytter Integreret institution Thisted	Frihaven Integreret institution Ydby	Dr. Louises børnehave Integreret institution Thisted
Vorupør fribørnehus Integreret institution Vorupør	Thy privatskole Integreret institution Hillerslev	ca 22 private pasningsordninger	Tilskud til privat pasning "Ung pige"	Fleksibel pasningsordning
Deltidsplads				

Dagtilbudsviften i Thisted Kommune

Der er i Thisted Kommune en bred tilbudsvifte til pasning af børn i alderen 0-6 år. Tilbud om pasning gælder fra barnets 0. år. Følgende tilbud er gældende:

Styringsdokumenter

Styringsdokumenter er de overordnede retningslinjer for, hvordan man skal agere indenfor forskellige områder. Styringsdokumenterne tager udgangspunkt i lovgivningen.

Styringsdokumenterne kan læses på kommunens hjemmeside:

Administrationsgrundlag (2021)

Arbejdsvejledning Dagplejen (2019)

Handleplan for godkendelse og drift af private daginstitutioner (2020)

Kortlægning af Dagtilbud (2018)

Børnehåndbogen (2018)

Forretningsorden for forældrebestyrelser (2018)

Forældreindflydelse på dagtilbudsområdet (2022)

Tværgående strategier

Grøn Fremtid Thy

Sund Sammen

Velfærd på nye måder

Områdestrategi

Børne- og ungeliv Thy – et stærkt fællesskab

Handleplaner

Tværfagligt samarbejde på dagtilbudsområdet (2019)

Klar parat skolestart (2019)

Handleplan for tilsyn (2022)

Handleplan for Sprog og læsning (2019)

Hvad siger lovgivningen

I dagtilbudsloven er der fastsat en formålsbestemmelse for dagtilbuddene. Den beskriver formålet, og hvad der generelt skal være kendetegnende for dagtilbuddenes arbejde. Dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.

Dette skal bl.a. ske via den styrkede pædagogiske læreplan og administrationsgrundlaget for dagtilbud.

Hvad siger loven?

- Dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.
- Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene give børn omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse samt bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst.
- Børn i dagtilbud skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.
- Dagtilbud skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for og oplevelser med demokrati. Dagtilbud skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund.
- Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene sikre børn en god overgang fra hjem til dagtilbud.
- Dagtilbud skal endvidere, i samarbejde med forældre og skole, sikre børn en god sammenhængende overgang mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.

Dagtilbudsloven § 7

Kommunale visioner, politikker, strategier og handleplaner

I Thisted Kommune udarbejdes der styringsdokumenter ud fra nedenstående begrebs hierarki. Alle visioner, politikker, strategier og handleplaner er at finde på kommunens hjemmeside.

Visionen er det øverste lag. Visionen er politisk bestemt. Visionsætningen for børne- og ungdomsliv i Thisted Kommune er: "I Thy vil vi være bedst til livet – og særligt det liv, der leves i hverdagen". Visionen beskriver den forestilling, som politikerne gør sig om fremtiden.

Ud fra visionen har kommunalbestyrelsen fastsat tre politikker der indeholder værdier indenfor det kommunale styre.

Strategien fastsætter, hvad der i Thisted Kommune vil blive gjort for at indfri de politiske målsætninger, som fremgår af kommunens politikker. Man kan sige, at strategien beskriver de ingredienser, der skal være til stede for at kunne indfri politikernes målsætninger.

Der er 1 overordnet strategi for hele 0-18 års området:

- ❖ Børne- og ungeliv Thy – et stærkt fællesskab 2024 - 2027

I handleplanerne beskrives handlingsrettede tiltag og metoder, der skal bringe strategierne helt ud i praksis. Handleplanerne er med andre ord opskriften på, hvordan strategiens ingredienser kan eller skal anvendes for at nå målsætningerne i politikkerne og den overordnede vision. På dagtilbudsområdet er der følgende handleplaner:

- ❖ Tværfagligt samarbejde på dagtilbudsområdet (2019)
- ❖ Klar parat skolestart – Handleplan for skolestart og skoleudsættelse i Thisted Kommune (2019)
- ❖ Handleplan for tilsyn (redigeret i 2023)
- ❖ Handleplan for Sprog og læsning (2019)
- ❖ Forældreindflydelse på dagtilbudsområdet (2022)
- ❖ Handleplan for kost og sundhed (2021)

Hvad siger forskningen?

Rammesætning af kvalitet i dagtilbud

Rammesætningen som Thisted Kommune læner sig op ad, tager afsæt i udvalgt forskning om kvalitet i dagtilbud udarbejdet af Danmarks Evalueringsinstitut (EVA).

Formålet er ikke at opstille én entydig definition af kvalitet. Tværtimod illustreres det, at der inden for forskningen er flere forståelser af, hvad kvalitet er, som samlet set tilbyder et sammenhængende og helhedsorienteret perspektiv på, hvad der har betydning for kvalitet i dagtilbud.

Forskningen om kvalitet i dagtilbud kan inddeles i tre elementer:

Strukturel kvalitet

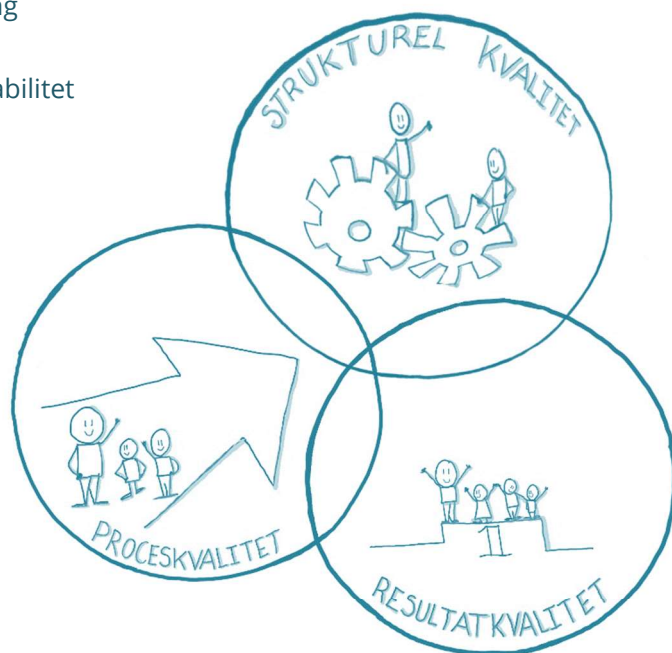
- Normering og gruppe størrelse og organisering
- Fysiske rammer
- Uddannelse, efteruddannelse og personalestabilitet

Proceskvalitet

- Interaktioner mellem børn og voksne
- Leg
- Rutineprægede situationer og aktiviteter
- Ledelse af dagtilbud
- Forældresamarbejde

Resultatkvalitet

- Sociale kompetencer
- Faglige kognitive færdigheder
- Skoleparathed

Strukturel kvalitet kan forstås som de rammer og forhold, den pædagogiske praksis arbejder inden for, og er påvirket af økonomi, organisering, ledelse m.m. i dagtilbuddet. Det er f.eks. dagtilbuddets fysiske rammer, normering og gruppestørrelse.

Proceskvalitet omhandler den kvalitet, der findes i det pædagogiske arbejde, og som opstår bl.a. i relationer mellem børn og voksne og gennem læringsmiljøets stimulering af børns sprog, leg og læring.

Resultatkvalitet er udtryk for, hvad børnene får ud af at gå i dagtilbud, både her og nu og på længere sigt. Det gælder børns trivsel, læring og udvikling – kognitivt, socialt og motorisk.

Der er ikke tale om tre separate elementer; derimod hænger de sammen og påvirker hinanden. Det er vigtigt, at der er fokus på det hele barn, dvs. det sociale barn, det fysiske barn, det kreative barn osv. De 11 udvalgte temaer er ikke udtømmende for forskningen. Der er tale om, at flere forskningsresultater peger på dem som betydningsfulde. Temaerne vil på forskellig vis komme til udtryk gennem handleplanen.

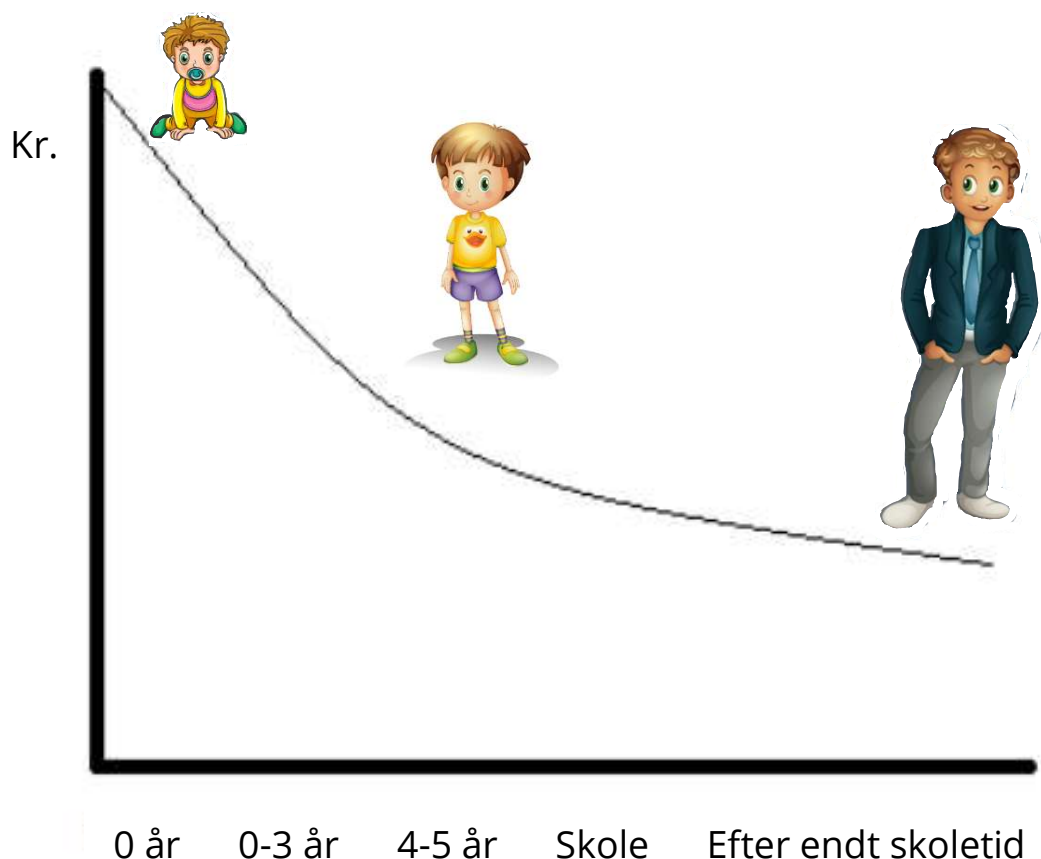
Høj kvalitet i dagtilbud

Thisted Kommune har høje ambitioner for Dagtilbudsområdet. Ambitionerne er, at kommunens dagtilbud skal være videnskabsbaserede høj kvalitets dagtilbud, der understøtter børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det er af flere grunde vigtigt, at dagtilbuddene i Thisted Kommune er af høj kvalitet. Først og fremmest er det væsentligt for det liv, børnene lever her og nu. En høj kvalitet i dagtilbuddene afhænger, foruden kompetente medarbejdere, bl.a. af en stærk og målrettet ledelse og evalueringskultur i praksis.

Det er veldokumenteret, at investeringer i dagtilbud af høj kvalitet betaler sig på sigt. Børn, der tidligt har oplevet kvalitet i dagtilbud, klarer sig bedre i skolen og senere som voksne på arbejdsmarkedet. Dette gør sig særligt gældende for de børn, som er i udsatte positioner.

James Heckman, en amerikansk økonom med interesse for bl.a. social mobilitet, beskriver gennem sin forskning, at det er mest gavnligt for både individ og samfund at styrke og stimulere de såkaldte bløde evner og sociale færdigheder hos helt små børn, da vi er mest modtagelige og påvirkelige som små.

Heckman kurven dokumenterer, at samfundet får det bedste økonomiske afkast ved at investere i en tidlig indsats over for de 0-5-årige børn, hvorfor det både er mere effektivt og billigere for samfundet at forebygge. Intelligens og sociale evner, der udvikles tidligt i et barns liv, er afgørende for, hvordan vi klarer os som voksne. Ved at styrke børns evner til at kunne samarbejde, være opmærksomme og vise udholdenhed, får de en bedre chance for at opnå succes i livet i form af bl.a. bedre uddannelse, sundhed og beskæftigelse.

Hvad forstår vi ved kvalitet i dagtilbud i Thisted Kommune?

Foruden James Heckmans forskning og EVA´s definition af kvalitet tager forståelsen af kvalitet i dagtilbud bl.a. afsæt i Brenda Taggart's forskning på området.

Brenda Taggart har undersøgt effekten af høj kvalitet i dagtilbud hos 3.000 engelske børn gennem 16 år. Konklusion er, at kvalitet i daginstitutioner for små børn 'doesn't come cheap'. Dagtilbuddene er betydningsfulde, og de ændrer børnenes livsforløb i en positiv retning, hvis de er af høj kvalitet.

Brenda Taggart tydeliggør, at normering ikke alene er afgørende for kvalitet i daginstitutioner. Normering, kompetence - og uddannelsesniveaue af personalet i daginstitutionerne er alle vigtige faktorer. Det understreges i de punkter, der ifølge Brenda Taggart's forskning kendetegner effektive dagtilbud.

Effektive dagtilbud kendetegnes ved at:

- Udfordre interaktioner med *vedvarende fællestænkning*
- Skabe viden og forståelse af læreplanen (den pædagogiske læreplan)
- Skabe viden om, hvordan mindre børn lærer og udvikler sig
- Tilbyde voksenfærdigheder til at støtte børns konfliktløsning
- Hjælpe forældre med hvordan de kan støtte børnenes læring hjemme

Vedvarende fællestænkning

Vedvarende fællestænkning er, når to eller flere børn og pædagogisk personale samarbejder om at løse et problem, afklarer et begreb, evaluerer en aktivitet, udvider en fortælling osv. Under samtalen med barnet stiller den voksne spørgsmål til barnet. Spørgsmålene får barnet til at fortælle, hvad det tænker, fremfor hvad det gør. Denne metode er med til at få barnet til at reflektere, og giver samtidig mulighed for at 'dykke ned i samtalen'. Forskning viser, at vedvarende fællestænkning bidrager til at skabe en pædagogisk praksis af høj kvalitet.

Vedvarende fællestænkning indgår bl.a. som et af de principper, der er skrevet ind i Handleplan for sprog og læsning, da der er en forventning om, at alle inddrager det i deres arbejde med kvalitets læringsrum for børn.

Viden og forståelse af den nye pædagogiske læreplan

Et andet essentielt område for at være et effektivt dagtilbud er de voksnes viden om og forståelse af læreplanen.

Dette imødekommer forvaltningen ved at klæde konsulenter, sektionsledere, pædagogiske ledere og dagplejepædagoger på til opgaven med at videreformidle den styrkede pædagogiske læreplan til alle ansatte i dagtilbuddene. Der bliver løbende afholdt faglige fora med inspiration og viden om læreplanen. Forskellige vinkler og perspektiver drøftes løbende med de pædagogiske ledere, der har ansvaret for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan lokalt ude i institutionerne.

Viden om børns læring og udvikling

De voksne omkring barnet skal ikke blot vide hvad barnet skal lære, men de må også have en klar forståelse af, hvordan barnet lærer.

Der afholdes en årlig fælles faglig aften for hele dagtilbudsområdet, faglige temadage samt personale-møder med fagligt indhold for at klæde personalet på. Herudover har samtlige medarbejdere og ledere fået et kvalitetsløft med Aktionslæring, Læringsmiljø og Pædagogisk analyse (LP) samt et tema omhandlende PPR.

Støtte til børns konfliktløsning

I Thisted Kommune anvender alle daginstitutioner samt de yngste klasser i skolerne bl.a. micro- og mini-diamanten. Det er en metode til konflikthåndtering, der er målrettet 5 - 9-årige børn.

Formålet er, at blive kompetente i konfliktløsninger, at give ansatte og børn et fælles sprog og udgangspunkt samt skabe bedre sammenhænge for børnene mellem daginstitutionerne og skolen.

Konkret vil personalet opnå kompetencer og redskaber til:

- At styrke børnefællesskaberne
- At styrke de professionelle håndteringsstrategier til at fremme inklusion
- At hjælpe børn til på den ene side at udvikle udvidende og righoldige forståelser af sig selv og deres klassekammerater og
- På den anden side at lære at håndtere svære og udadrettede følelser mere hensigtsmæssigt. Fx når vreden bliver problematisk.

Hjælp til at forældre kan støtte børnenes læring derhjemme

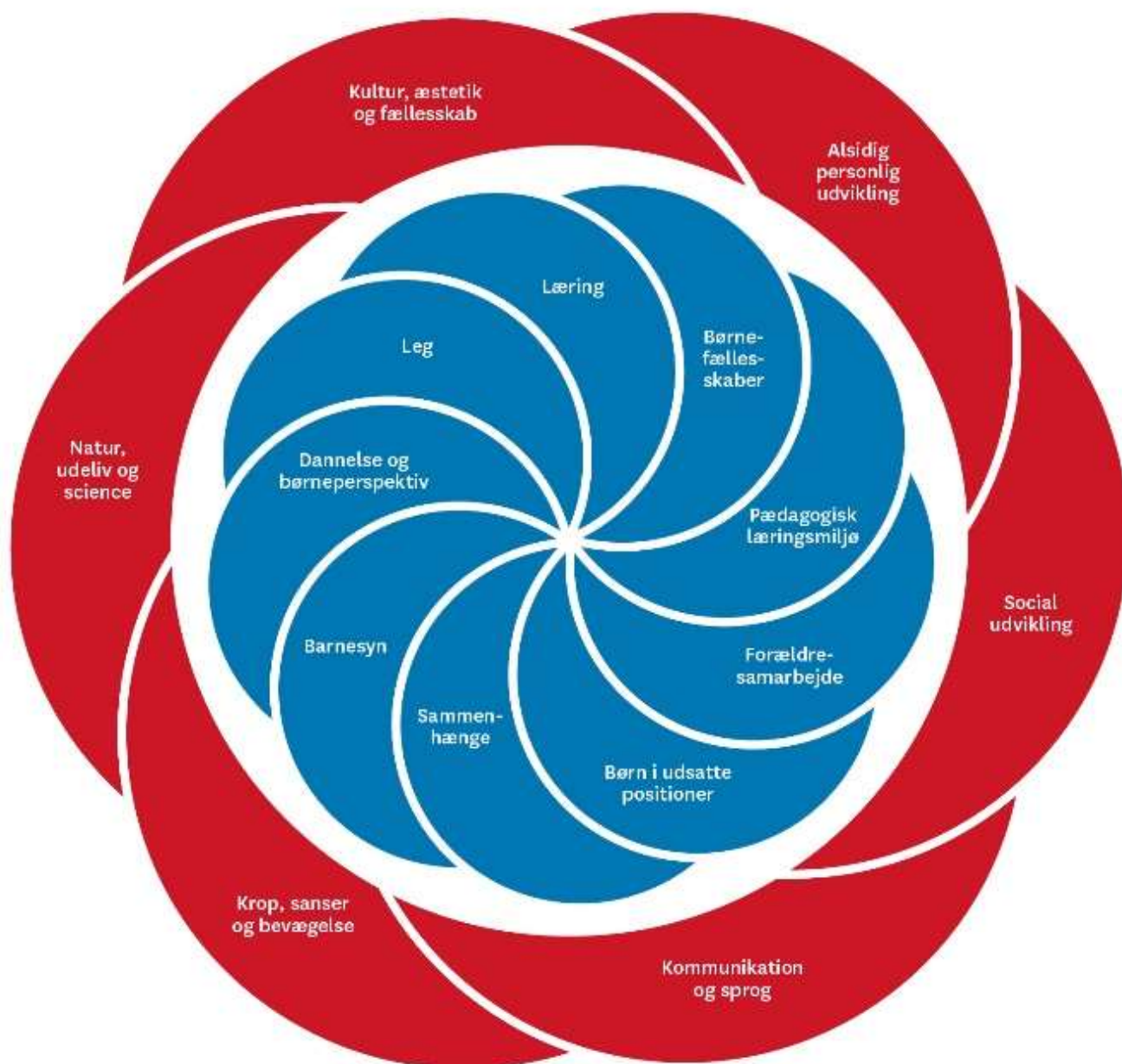
Et velfungerende forældresamarbejde bidrager til at understøtte børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. Det forudsætter gode relationer mellem forældrene og det pædagogiske personale, samt en tillidsbaseret kommunikation og et fællessprog at opnå et godt samarbejde mellem det pædagogiske personale og hjemmet.

Den styrkede pædagogiske læreplan

Den styrkede pædagogiske læreplan består af: det fælles pædagogiske grundlag, de seks læreplanste-maer med de 12 brede pædagogiske mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring. Den styrkede pædagogiske læreplan sætter bl.a. et øget fokus på børnefællesskaber, leg og forældre-samarbejde.

Den styrkede pædagogiske læreplan er blevet til i et bredt samarbejde mellem forskere, praktikere og interessenter fra dagtilbudsområdet.

Centrale elementer i den styrkede pædagogiske læreplan:

- Børns egne perspektiver og leg skal være styrende i det pædagogiske arbejde.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal være til stede hele dagen.
- Læreplanen skal forholde sig til børn i udsatte positioner, forældresamarbejde om børns læring, sammenhæng til børnehaveklassen samt samarbejde med det omkringliggende samfund.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur og evalueringen skal offentliggøres.

Ifølge lovgivningen skal alle kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner, privatinstitutioner og puljeordninger have udarbejdet en pædagogisk læreplan og skal evaluere den hvert andet år.

I Thisted Kommune er det besluttet, at de kommunale dagtilbud evaluerer deres læreplaner hvert år.

Baggrunden for dette er, at evaluering understøtter den pædagogiske praksis og herigennem udviklingen af høj kvalitets dagtilbud.

Evalueringen skal være offentligt tilgængeligt på lige fod med den årlige tilsynsrapport og legepladsvurderingen.

I daginstitutionerne er det den pædagogiske leder, i henhold til dagtilbudsloven, der har ansvaret for evalueringen af den styrkede pædagogiske læreplan. Dette gør sig gældende for både de kommunale og de private institutioner.

Den kommunale dagpleje har en samlet pædagogisk læreplan for alle de kommunale dagplejere i kommunen.

De private pasningsordninger kan vælge at følge den kommunale læreplan eller udarbejde en lokal handleplan.

De seks læreplanstemaer

De seks læreplanstemaer skal ses i sammenhæng og samspil med hinanden for at sikre, at den pædagogiske praksis, set fra et børneperspektiv, ikke forekommer opsplittet i seks adskilte temaer. Hensigten med de seks læreplanstemaer er at sikre en bred læringsforståelse med fokus på forskellige centrale elementer i børns læring og udvikling.

Nedenfor følger en kort beskrivelse af de seks læreplanstemaer samt praksiseksempler på, hvordan det kan udfolde sig i Thisted Kommune. Praksiseksemplerne er bl.a. indhentet fra de lokale læreplaner og fra dialogerne ved tilsyn fra både dagplejen og institutionerne.

Det fælles pædagogiske grundlag

Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.

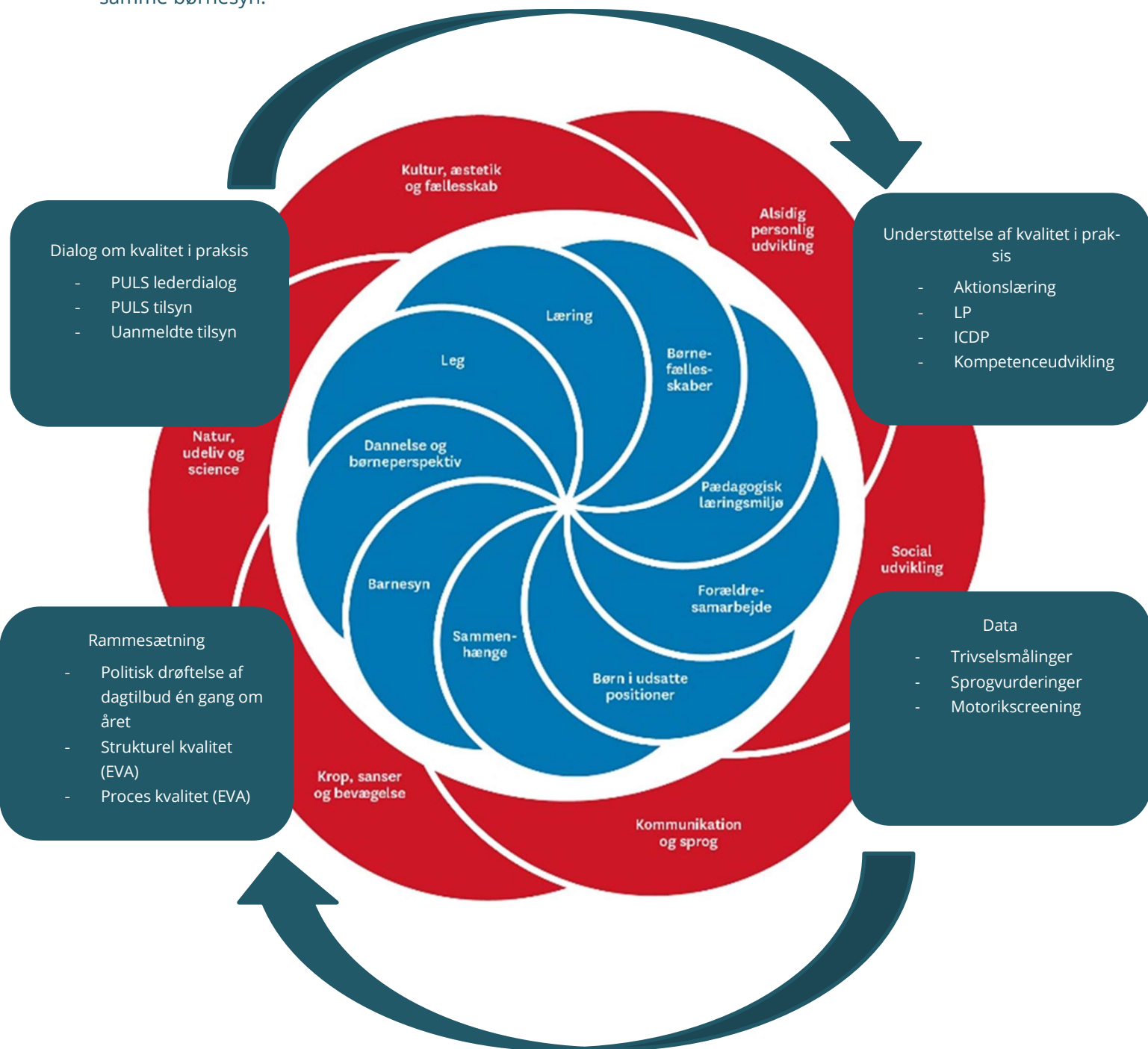

Thisted Kommunes Dagtilbudsblomst

Hvad skal vi gøre i praksis?

Dagtilbudsblomsten indeholdende den styrkede læreplan er fundamentet for det pædagogiske arbejde i Thisted Kommune. De fire bokse, der her er sat rundt om blomsten, er et forsøg på at tydeliggøre, hvordan Thisted Kommune organiserer opgaven med at sikre kvalitet i dagtilbuddene. Modellen viser et årshjul med dialog om kvaliteten i praksis, anvendelse af diverse værktøjer for at fremme kvaliteten, diverse målinger af kvaliteten og endelig den politiske drøftelse og rammesættelse af kvaliteten i dagtilbuddene.

Nedenstående metoder og værktøjer er blot et udpluk af den understøttende praksis, der anvendes i Thisted Kommune. Fælles for de medtagne er, at de anvendes i alle dagtilbud, og at de hviler på det samme fundament - de er alle systemteoretiske, ressource orienterede, humanistiske og indeholder samme børnesyn.

Dialog om kvalitet i praksis

Her beskrives de årlige møder mellem forvaltningen og de enkelte dagtilbud. Møderne, der er dialogbaserede med fokus på udvikling af kvalitet i praksis, foregår ofte i de enkelte dagtilbud. Derved har forvaltningen en god føling med, hvad der optager de ansatte ude i praksis, og hvordan forvaltningen bedst kan understøtte dagtilbuddenes daglige praksis.

PULS uvildigt Tilsyn

Det årlige lovpligtige pædagogiske tilsyn med kommunale og private dagtilbud udbygges med et udviklingsperspektiv. Til tilsynene i daginstitutionerne deltager pædagogisk leder, personalerepræsentant, forældrerepræsentant og udviklingskonsulent. Tilsynet er berammet til tre timer.

I dagplejen er der afsat 2-3 timer til tilsynsdialogen der foregår mellem en dagplejepædagog fra et andet distrikt og dagplejer.

Under tilsynet udarbejdes der en selvevaluering af kvaliteten i daginstitutionerne. Kvalitetsblomsten indgår i tilsynsrapporten. Denne er udarbejdet på opfordring fra forældrene for at skabe tydelighed omkring det enkelte dagtilbuds styrker og evt. svagheder. Kvalitetsblomsten måler på 19 forskellige områder af den styrkede læreplan. Foruden at give forældre et overblik over kvaliteten af dagtilbuddet, anvendes kvalitetsblomsten i institutionerne til udvikling af den pædagogiske praksis.

PULS lederdialog

Lederdialog i de kommunale daginstitutioner har til formål, at chefen for Dagtilbud har en dialog med de pædagogiske ledere og områdeledere om ledelse og kvalitet i dagtilbud, samt hvordan forvaltningen og områdeledere kan understøtte de pædagogiske lederes arbejde.

Til mødet deltager chef for dagtilbud, pædagogisk leder, områdeleder og udviklingskonsulent. Mødet er berammet til ca. halvanden time.

1 2024 bliver temaerne for PULS lederdialog:

- KID Aktionslæring og evaluering af læreplanen- hvordan arbejder institutionerne med det?
- Børnesyn
- Åbent punkt – den pædagogiske leder bringer et tema ind i dialogen.

Uanmeldt tilsyn

Kommunen kan til enhver tid gennemføre uanmeldte tilsyn i et dagtilbud. Det kan fx være på baggrund af konkrete episoder, henvendelser fra borgere eller iagttagelser. Det uanmeldte tilsyn består af observationer af praksis og en efterfølgende dialog med dagtilbuddet.

Det uanmeldte tilsyn kan også følges op med et efterfølgende besøg, for at undersøge om eventuelle aftalte handleplaner er blevet gennemført og er blevet implementeret i den pædagogiske praksis.

Der bliver herudover foretaget systematiske årlige uanmeldte tilsyn i alle dagtilbud. Disse bliver gennemført med en fast og målbar struktur og ramme. Der er efterfølgende tilbagemelding og dialog med pædagogisk leder eller dagplejer.

Understøttelse af kvalitet i praksis

Her beskrives nogle af de værktøjer, som dagtilbuddene anvender for at understøtte kvalitet i praksis. Fælles for de udvalgte værktøjer er, at det er kommunalt besluttet, at de anvendes i alle dagtilbud. Listen er derved ikke udtømmende, da de enkelte institutioner lokalt anvender forskellige andre værktøjer som supplement til de her medtagne værktøjer.

Aktionslæring - KID (Kompetenceudvikling i Dagtilbud)

I Thisted Kommune arbejdes der med aktionslæring i alle kommunale dagtilbud. Aktionslæring bidrager til en større bevidsthed om egen viden, systematisk refleksion, og at dagtilbuddene bliver i stand til at kunne sætte ord på egne handlinger. Metoden understøtter et fagligt fællesskab om at forholde sig nysgerrigt og udforskende samt at kunne eksperimentere, observere og reflektere over egen praksis. KID aktionslæring er kompetenceudvikling af alle medarbejdere, hvor læringen foregår ude hos og sammen med børnene.

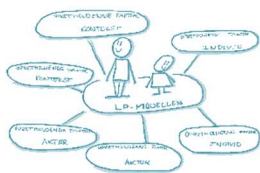

Aktionslæring anvendes, når dagtilbuddene arbejder med deres pædagogiske praksis og læringsmiljøer.

Aktionslæring er udover at være kompetenceudviklende også en af vejene til en evaluerende pædagogisk praksis.

Læringsmiljø og Pædagogisk analyse (LP)

LP-modellen er en pædagogisk analysemodel, der i Thisted Kommune anvendes når pædagerne i institutionerne oplever problemstillinger vedrørende enkelte eller grupper af børn. Årsagen til at LP-modellen er særligt anvendelig, er de tre perspektiver; individ, aktør og kontekstperspektiverne der sikrer, at det ikke er barnet eller børnegruppen, der er problemet, men de omkringliggende faktorer.

LP-modellen har til formål at opnå en utvetydig forståelse af de faktorer, som udløser, påvirker og opretholder adfærds-, trivsels- og læringsproblemer i dagtilbuddet. Der lægges vægt på, at pædagogiske medarbejdere skal have fokus på interaktionen mellem barnet og omgivelserne, og sammen med dette også se kritisk på egen praksis i hverdagen.

ICDP i dagplejen

I den styrkede pædagogiske læreplan er det et krav, at alle børn oplever en følelsesmæssig kontakt til mindst en voksen. Udviklingen af barnets biologiske, psykosociale og mentale potentiale afhænger af kvaliteten, af relationer til de omsorgspersoner, der er omkring barnet. En god relation mellem barnet og den voksne er altafgørende for barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Dette gør sig i særdeleshed gældende i de første år. Derfor arbejdes der i Dagplejen med ICDP. Alle dagplejepædagerne har en ICDP-uddannelse.

ICDP (International Child Development Programme) er et forebyggelsesprogram rettet mod pædager, lærere og andre professionelle relationskompetencer. Det er altid den voksne, der er ansvarlig for den gode relation.

Aula

Thisted Kommune ønsker at give både børn og forældre den bedste overgang fra dagtilbud til skole, hvorfor Aula i løbet af 2020 blev implementeret som forældreplatform. Aula er en brugervenlig, nem og sikker platform til alle informationer om børnenes liv i dagtilbuddet og senere hen i skolen. Aula understøtter samarbejdet om børns trivsel ved at skabe rum for god kommunikation.

Kompetenceudvikling

Dagtilbudsreformen sætter fokus på alle medarbejderes rolle i at skabe den gode pædagogiske praksis. Dette kalder på løbende udvikling og opkvalificering af medarbejdernes viden på et forskningsinformeret grundlag, som er forudsætning for, at der kan ske den nødvendige udvikling af de lærende fællesskaber, således alle børn bliver livsduelige og kan begå sig i mødet med omverden.

Med udgangspunkt i bl.a. forskningen, herunder Brenda Taggart, gøres der opmærksom på, at en afgørende forskel for børnenes udvikling er, at de mødes af kvalificerede voksne. Brenda Taggart tydeliggør vigtigheden af personalets kvalitet som det afgørende for børnenes udvikling, hvorfor hun ligeledes er fortaler for personalets uddannelse, efteruddannelse, opkvalificering m.m.

Thisted Kommune er ambitiøse på børnenes vegne, hvilket medfører et ansvar for personalets forståelse af- og viden om udvikling og forskning på området.

Dette understøttes i 2024 med:

- Diplommoduler for pædagogiske ledere
- Førstehjælpskursus for dagplejen og det pædagogiske personale i institutionerne
- Pædagogisk assistent uddannelse for dagplejere og pædagogmedhjælpere
- Temadage for sprogpædagoger
- 12-12 møde med pædagogiske ledere og dagplejepædagoger
- Fælles faglig aften for hele Dagtilbud 2024
- Aktionslæring
- Læringsdage
- Pædagogiske lørdage i institutionerne
- Faglige aftener i dagplejen

Data til understøttelse af kvalitet i dagtilbud

De pædagogiske redskaber, som dagtilbuddene anvender til indsamling af data for at understøtte systematisk kvalitet i dagtilbud, beskrives nedenfor.

Trivselsmålinger

I institutionerne foretages systematiske trivselsmålinger af alle børn ved hjælp af Rambøll TOPI. Dette redskab sikrer systematisk og tidlig opsporing af sociale trivselsproblemer hos børn.

Dagplejen foretager på nuværende tidspunkt ikke systematiske/elektroniske trivselsmålinger. I Dagplejen foretages løbende trivselsvurderinger af børnene i et samarbejde mellem dagplejerne og dagleje-pædagogerne.

Trivselsvurderingen i Rambøll TOPI vurderes på en tredelt skala:

Grøn: Barnet trives og udvikler sig som forventet.

Gul: Barnet viser tegn på, at det ikke trives og udvikler sig som forventet.

Rød: Barnet viser sikre tegn på, at det ikke trives, og at det slet ikke udvikler sig som forventet.

Udtræk finder sted to gange om året. Afrapporteringen offentliggøres på politisk møde.

Sprogvurderinger

Alle daginstitutioner anvender Rambøll Sprog som sprogvurderingsværktøj, Sprogvurdering 3-6 år, som er en del af Hjernen og Hjertet.

Med Sprogvurdering 3-6 afdækkes børnenes Talesproglige og Før-skriftlige færdigheder.

De Talesproglige og Før-skriftlige færdigheder afdækkes ved at undersøge følgende områder:

- Produktivt ordforråd
- Sprogforståelse
- Kommunikative færdigheder
- Lydlig opmærksomhed
- Bogstavkendskab
- Skriftsprogskoncepter

Sprogvurdering 3-6 er ét sammenhængende materiale, hvor fire af deltestene anvendes til alle aldersgrupper, hvilket gør det muligt, at følge op på indsatsens effekt indenfor udvalgte områder. De enkelte scorer afgør hvilke indsatsgrupper barnet placeres i og er som følgende:

- Generel indsats
- Fokuseret indsats
- Særlig indsats

Alle børn skal sprogvurderes, når de er omkring 3 år, for at være sikker på, at alle børn, der har brug for det, får en fokuseret eller særlig sprogunderstøttende indsats.

Udtræk finder sted ultimo februar og kan ses i tilsynsrapporten.

Motorikscreening

Der foretages motorikscreeninger på alle børn, hvortil Rambøll Motorik bliver anvendt.

I dagplejen motorikscreenes der årligt. I institutionerne motorikscreenes alle 3-årige og efterfølgende efter behov.

Formålet er at give det pædagogiske personale et enkelt og målrettet redskab til at vurdere det enkelte barns motoriske kompetencer. Vurderingen tager udgangspunkt i en spørgsmålsrække udviklet på baggrund af 5 betydningsfulde tematikker; grovmotoriske grundbevægelser, finmotoriske grundbevægelser samt muskel-led sansen, følesansen og labyrintsansen. Tematikkerne er valgt ud fra forskningsbaseret viden om børns motoriske udvikling. Foruden disse temaer vurderes barnets bevægelsesglæde, da forskning viser, at børns motivation og glæde ved bevægelse er afgørende for motorisk udvikling.

National kvalitetsundersøgelse af 0-2-årsområdet

I september 2022 blev der igangsat en national undersøgelse af kvaliteten i dagtilbud på 0-2-årsområdet. Undersøgelsen er lavet af Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) og Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd (VIVE), og resultaterne blev offentliggjort i sommeren 2023.

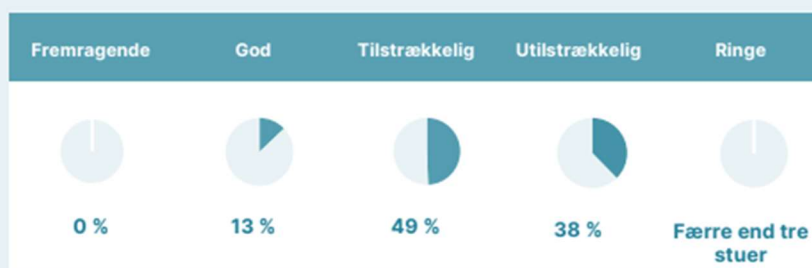
Kvalitetsundersøgelsen viser, at der er stor variation i kvaliteten i både daginstitutioner og dagplejen. Resultaterne for daginstitutionerne viser, at 13 pct. har god kvalitet, 49 pct. har tilstrækkelig kvalitet, mens 38 pct. har utilstrækkelig kvalitet, og færre end tre stuer har ringe kvalitet. For dagplejen er resultaterne, at 8 pct. har god kvalitet, 39 pct. har tilstrækkelig kvalitet, mens 46 pct. har utilstrækkelig kvalitet og 6 pct. har ringe kvalitet.

I Thisted kommune har undersøgelsen bl.a. medført, at der ved de uanmeldte tilsyn i integrerede daginstitutioner udfyldes særskilt observationsskema/rapport for både vuggestuen og børnehaven.

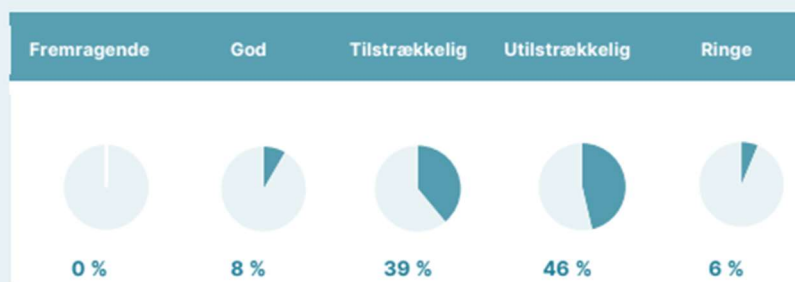
På baggrund af undersøgelsen indgår Thisted kommune ligeledes i KL's partnerskab om udvikling af kvalitet i dagplejen.

Nedenstående figurer viser kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer i henholdsvis daginstitutionerne og dagplejen.

Figur 1.2 Samlet kvalitet af pædagogiske læringsmiljøer i deltagende stuer

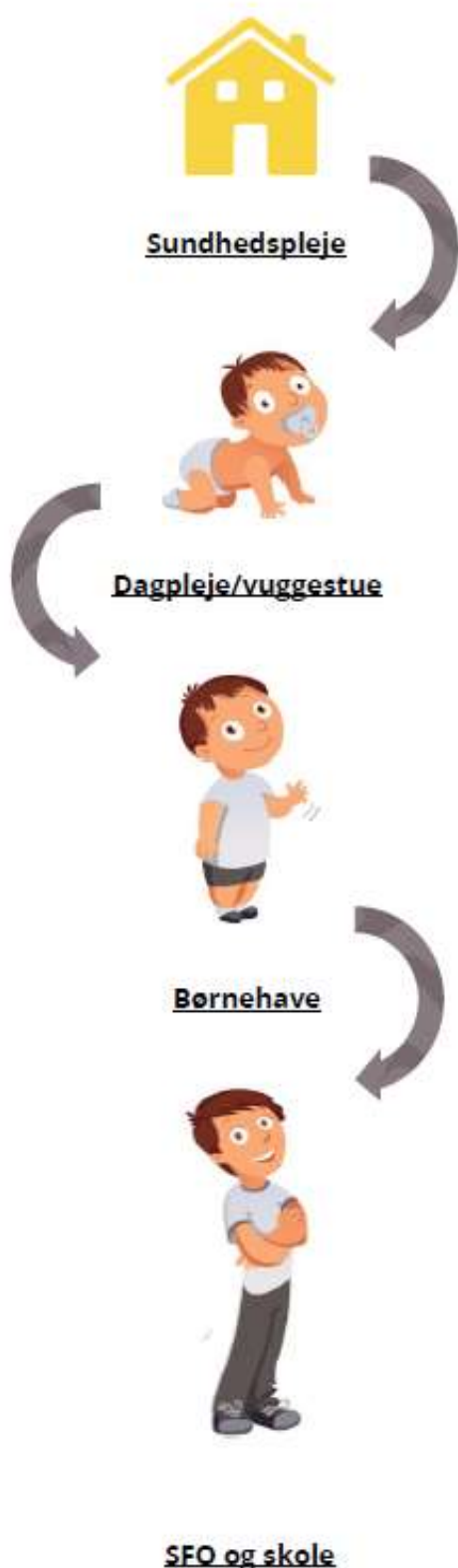

Figur 1.6 Samlet kvalitet af de pædagogiske læringsmiljøer, dagplejen

Sammenhænge

Thisted Kommune vægter et sammenhængende børneliv:

Sammenhænge mellem hjem og dagtilbud

Opstarten i dagtilbud bygger på et samarbejde med barnets forældre, hvor formålet er:

- At understøtte en tryk opstart i dagtilbud for børnene
- At understøtte tryghed for forældrene og give dem indblik i deres barns hverdag i dagtilbuddet
- At understøtte børnenes læring, trivsel, udvikling og dannelse

Dagtilbuddet inviterer barnets forældre til et opstartsmøde med henblik på at skabe sammenhænge mellem dagtilbud og hjemmet, hvor der i samarbejde vil blive udfyldt et opstartsskema og videreformidlet en status på barnets udvikling og trivsel, samt øvrige forhold såsom barnets helbred, behov for særlig støtte mm.

Forældrene vil endvidere blive informeret om det tværfaglige samarbejde, der finder sted på dagtilbudsområdet.

Sammenhænge i dagtilbud

Dagtilbuddene samarbejder løbende om aktiviteter/indsatser, dette sker blandt andet gennem samarbejdet mellem dagplejen og daginstitutioner samt samarbejdet mellem daginstitutionerne, hvor formålet er:

- At understøtte børnenes læring, trivsel, udvikling og dannelse
- At skabe sammenhæng, med fokus på tryghed og genkendelighed, mellem dagpleje og daginstitution
- At helhedssynet på børnene er det bærende element og Thisted Kommunes fælles værdigrundlag.
- At forældrene oplever, at der er sammenhæng i skiftet mellem dagpleje/vuggestue og børnehave.

Dagplejen og daginstitutioner samarbejder om at skabe sammenhæng i indhold og forventninger i overleveringen mellem dagpleje og daginstitution. Dagplejen og barnet besøger daginstitutionen, som barnet skal starte i, inden opstart.

Integrerede daginstitutioner giver vuggestuebarnet mulighed for at deltage i børnehavens dagligdag samt mulighed for, at barnet kan genbesøge vuggestuen efter start i børnehaven. Daginstitutionerne skal understøtte børns skift mellem institutioner. Daginstitutionerne skal tilstræbe at besøge den nye institution.

Dagpleje/vuggestue og børnehave afholder overleveringsmøde for børn i udsatte positioner i overleveringen mellem dagpleje/vuggestue og børnehave. Der vil blive videreformidlet status på barnets sproglige, sociale og motoriske kompetencer samt dets trivsel, opmærksomhed, hukommelse og selvhjulpenhed samt øvrige forhold såsom barnets helbred, behov for særlig støtte mm.

Sammenhænge mellem dagtilbud og SFO/skolen

Daginstitutionerne og SFO/skole samarbejder løbende om aktiviteter/indsatser, dette sker blandt andet gennem tværfagligt samarbejde, hvor følgende gør sig gældende:

- At understøtte børnenes læring, trivsel, udvikling og dannelse
- At skabe sammenhæng, herunder tryghed og genkendelighed, mellem daginstitution og SFO/skole
- At skabe ensartet kvalitet for kommunens børns i skiftet mellem daginstitution og SFO/skole
- At formidle viden om børnenes individuelle sociale, kulturelle, fysiske og læringsmæssige kompetencer i skiftet mellem daginstitution og SFO/skole
- At helhedshensynet på børnene er det bærende element og Thisted Kommunes fælles værdigrundlag
- At forældrene oplever sammenhæng mellem daginstitution og SFO/skole

Forud for skolestart laver dagtilbuddene en digital overgangsbeskrivelse af børnene, som skolerne får adgang til inden overgangen til skoleintro d. 1. april. I de tilfælde, hvor det skønnes relevant, afholder daginstitution og SFO/skole ligeledes et overleveringsmøde.

Overgangsbeskrivelsen og opstartsmødet har til formål at videreformidle status på barnets sproglige, sociale og motoriske kompetencer samt dets trivsel, opmærksomhed, hukommelse, selvhjulpenhed og færdigheder i hverdagen. Øvrige forhold såsom barnets helbred, behov for særlig støtte m.m. videreformidles også.

Sammenhænge er fokusområde i det kommende år. Herunder er der et forsøgsprojekt på overgangen mellem skole og dagtilbud.

Samlet tilsynsrapport 2023

Denne rapport samler uvildige PULS tilsyn og uanmeldte tilsyn foretaget i perioden februar 2023 – december 2023 i Thisted Kommunes dagtilbud.

Tilsynene blev foretaget i henhold til § 5 i Dagtilbudsloven, der betoner, at "Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med indholdet af tilbuddene efter dagtilbudsloven og den måde, hvorpå opgaverne udføres, herunder de mål og rammer, der er fastsat efter lovens § 3".

Der er blevet afholdt uvildigt PULS tilsyn i:

- 20 kommunale daginstitutioner
- 17 private daginstitutioner
- 103 dagplejere
- 20 private pasningsordninger

Der er blevet afholdt uanmeldt tilsyn i:

- 20 kommunale daginstitutioner
- 17 private daginstitutioner
- 96 dagplejere
- 22 private pasningsordninger.

Rapporten samler tendenserne fra alle tilsynene på tværs af dagplejen, private pasningsordninger, kommunale og private institutioner.

Når der i tilsynsrapporten refereres til dagtilbud, menes der både dagplejen, de private pasningsordninger og daginstitutionerne.

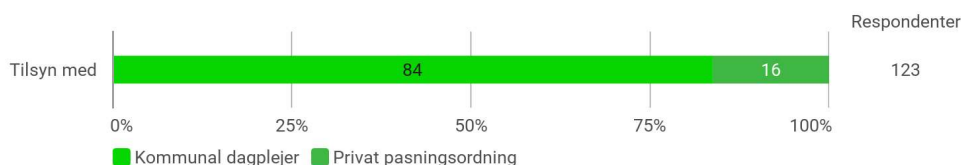
Når der refereres til dagplejen, menes der her både dagplejen og de private pasningsordninger, ligesom daginstitutioner indeholder både de private og de kommunale institutioner medmindre andet fremgår.

Forskellen på tallene for PULS tilsyn og for de uanmeldte tilsyn kan skyldes, at dagplejere eller private pasningsordninger er blevet langtidssygemeldt, er stoppet eller er startet på uddannelse.

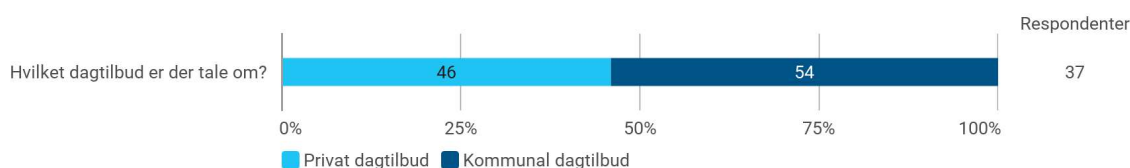
I rapporten fremgår data fra dagplejen i grønne nuancer og data fra daginstitutionerne i blå nuancer, hvor intet andet fremgår. Se nedenstående eksempel:

Eksempel:

Dagplejen

Daginstitutioner

Hovedkonklusion

I dette afsnit samles konklusionerne fra de forskellige afsnit i en kort form.

Hvert tema vil blive foldet ud i rapporten og der vil være forklaring på, hvad der er blevet belyst; diagrammer, kommentarer og citater fra pædagogiske ledere, pædagoger, dagplejere og forældre, der deltog i tilsynene.

De nedenstående fire kategorier for kvalitet er hentet fra EVA, Danmarks evalueringsinstituts undersøgelse af dagtilbud i Danmark, der bygger på ECERS undersøgelser.

UTILSTRÆKKELIG KVALITET - Den utilstrækkelige kvalitet betyder, at der eksisterer mangler i det observerede læringsmiljø. Det kan fx være mangel på legematerialer eller manglende brug af de tilstedeværende materialer. Utilstrækkelig kvalitet kan også betyde manglende opmærksomhed fra personalet samt for få eller negative interaktioner mellem børnene og det pædagogiske personale.

TILSTRÆKKELIG KVALITET - Den tilstrækkelige kvalitet betyder, at der er et tilstrækkeligt antal tilgængelige legematerialer til stede på stuen. Det betyder også, at der er observeret interaktioner, som giver børnene et minimalt, men dog tilstrækkeligt niveau af omsorg og opmærksomhed. Det kan være, at personalet jævnlige eller i nogen grad taler og interagerer med børnene. Tilstrækkelig kvalitet kan fx også betyde, at krav til sikkerhed og hygiejne i nogen grad opfyldes.

GOD KVALITET - God kvalitet kan betyde, at der er flere tilgængelige legematerialer samt en fysisk indretning, der understøtter læringsaktiviteter. Det kan også betyde, at personalet i højere grad interagerer med børnene og involverer sig i deres lege og aktiviteter på en nysgerrig og berigende måde.

FREMragende KVALITET - Ved den fremragende kvalitet er stort set alle kvalitetskriterier opfyldt. Læringsmiljøet er således rigt på tydelige lege og læringsområder, som i særlig grad stimulerer børnenes leg og læring og skaber trygge rammer for børnene. Det pædagogiske personale er fokuserede på børnenes tryghed og omsorg, og de stimuleres til læring og udvikling gennem rigelig interaktion og samtale.

Overordnet set er daginstitutionerne af god kvalitet.

Et par institutioner havde en fremragende kvalitet.

Alle dagtilbud overholdt lovgivningen.

To institutioner gav under det uanmeldte tilsyn anledning til bekymring. I den ene institution blev der fulgt op med ekstra tilsyn og i den anden blev der ligeledes udarbejdet en handleplan. Der vil blive fulgt op i begge institutioner i 2024.

En institution gav under det anmeldte PULS tilsyn anledning til øget opsyn og udarbejdelse af handleplan.

Der var en dagplejer og en privat pasningsordning, der vakte bekymring ved det uanmeldte tilsyn i 2023. Hos dagplejeren blev der udarbejdet en handleplan, og der er siden sket en udvikling af kvaliteten. Efter en længere proces hos den private pasningsordning blev godkendelsen trukket.

Ved kommende tilsyn i de nævnte tilbud vil den tilsynsførende være ekstra opmærksom.

Tilsyn i Thisted Kommunes dagtilbud

Dette tilsynsmateriale tager udgangspunkt i § 5 i Dagtilbudsloven, som den fremstod i 2021.

---

§ 5 Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med indholdet af tilbuddene efter denne lov og den måde, hvorpå opgaverne udføres, herunder at de mål og rammer, der er fastsat efter **§ 3**, og rammer og eventuelle prioriterede indsatser fastsat efter **§ 3 a** efterleves.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre rammerne for tilsynet.

Handleplanen for tilsyn indeholder to typer tilsyn:

Uvildigt PULS tilsyn – (Pædagogisk udviklings- og læreplans samtale)

Det uvildige PULS (pædagogiske udviklings- og læreplanssamtale) tilsyn er den Kommunale lovpligtige kontrol af dagtilbuddene, som samtidigt har et stærkt udviklingsperspektiv i sammenhæng med kommunens strategier og handleplaner på området, der alle taler ind i den styrkede pædagogiske læreplan. Det uvildige PULS tilsyn er dialog- og tillidsbaseret og har sit hovedfokus på pædagogiske overvejelser, struktur, rammesætning m.m.

Uanmeldt tilsyn

Det uanmeldte tilsyn er et ekstra tilsyn, hvor der er hovedfokus på interaktionen mellem personalet og børnene. Det er et struktureret observationstilsyn. Dagtilbuddet får efterfølgende tilbagemelding fra observatøren, hvor der også tages afsæt i et udviklingsperspektiv.

Uvildigt PULS tilsyn 2023

Uvildighed

For at sikre et uvildigt tilsyn i dagtilbuddene arbejdes der ud fra tre parametre:

- Brug af et systematisk- og struktureret tilsynsmateriale
- Sikre gennemsigtighed ved at lægge tilsynsrapporten ud på hjemmesiden
- Brug af "kollektivt tilsyn", hvor der er flere perspektiver involveret i tilsynet således, at det ikke kun er konsulent og pædagogisk leder, der afholder tilsyn. I det uvildige tilsyn deltager, foruden pædagogisk leder og konsulent, også en forældrerepræsentant og en medarbejderrepræsentant.

Form på uvildigt PULS tilsyn

PULS Tilsyn (Pædagogisk udviklings- og læreplans samtale) vil finde sted hvert år, og de vil blive afholdt i løbet af efteråret. Der er afsat 3 timer til fysisk tilsyn i daginstitutionerne.

I dagplejen er der afsat 1 ½ - 2 timer til fysisk tilsyn, der vil foregå dels når børnene sover, men også når børnene er vågne.

I dagtilbudsloven er der lagt vægt på forældreinddragelse og samarbejdet om barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Samtidig er barnets perspektiv og barnets indflydelse på egen udvikling skrevet ind i den styrkede pædagogiske læreplan som en del af det pædagogiske grundlag. I Thisted Kommune har man imødekommet dette ved at inddrage flere interessenter i tilsynet:

Deltagere til tilsyn i daginstitutionerne

- en forældrerepræsentant
- en personalerepræsentant
- pædagogisk leder
- udviklingskonsulent

Deltagere til tilsyn i dagplejen

- Dagplejer
- Dagplejepædagog eller udviklingskonsulent

I daginstitutionerne vil børnenes stemme blive inddraget i tilsynet via en bunden videooptagelse samt et børneinterview udarbejdet forud for tilsynet.

I dagplejen vil børnenes stemme indgå i tilsynet via en video.

Kvalitetsblomsten

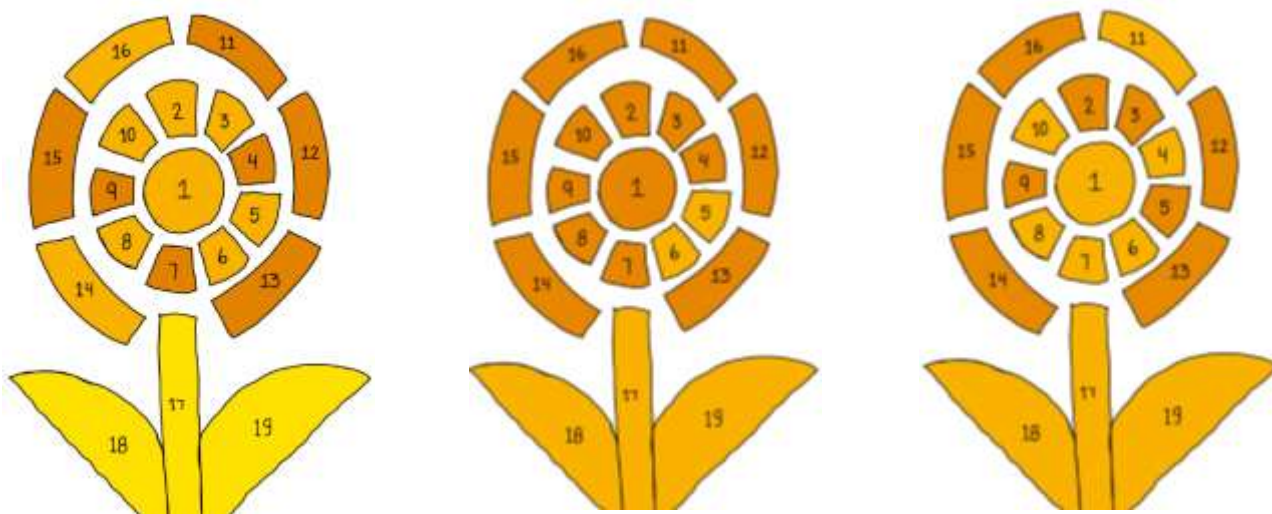
Kvalitetsblomsten er et redskab, der skal give forældre og personale et godt overblik over kvaliteten af de forskellige elementer fra den styrkede pædagogiske læreplan i daginstitutionen. Den er oprindeligt udviklet efter ønske fra områdeforældrebestyrelsen, der ønskede en visuel model af dagtilbuddenes kvalitet.

Kvalitetsblomsten er opdelt i 19 begreber/temaer der indgår i den styrkede pædagogiske læreplan, som alle dagtilbud i Danmark skal leve op til.

Kvalitetsblomsten bliver udfyldt under det uvildige PULS tilsyn i et samarbejde mellem pædagogisk leder, medarbejderrepræsentant, forældrerepræsentant og konsulent. Det er en form for selvevaluering, der i højere grad peger på udviklingspotentialer end fejl.

Kvalitetsblomsten kan, foruden at give et godt overblik over institutionens ståsted, også være en model for udvikling af dagtilbuddet.

Kvalitetsblomsten indgår i tilsynsrapporten og er derved offentligt tilgængeligt.

Diverse tilsyn med dagtilbud

Legepladstilsyn

Størstedelen af alle daginstitutioner havde legepladstilsyn i 2023. De få institutioner der ikke havde haft legepladstilsyn siden sidste PULS tilsyn havde lavet aftale om at få en legepladsinspektør på besøg.

I dagplejen er der andre regler. Haven/legearealet gennemgås inden godkendelse af dagplejer og herefter bliver der løbende fulgt op på standarden af haven/legearealet.

Tilsyn med røgfrie miljøer

Alle dagtilbud overholder regler om røgfrie miljøer.

Indhentelse af børneattester

Alle daginstitutioner har indhentet børneattest på personer, der er ansat eller beskæftiget i dagtilbuddet og som er i direkte kontakt med børn under 15 år.

Tilsyn med hygiejne

Alle dagtilbud overholder som udgangspunkt retningslinjerne for hygiejne.

Har dagtilbud udarbejdet vedtægter/principper for forældrebestyrelsesarbejde?

Næsten alle institutionerne har enten udarbejdet egne eller arbejder ud fra overordnede kommunale vedtægter/principper for forældrebestyrelsesarbejde.

Er dagtilbuddet bekendt med de kommunale strategier og handleplaner for området?

Alle dagtilbud er bekendt med de kommunale strategier og handleplaner.

Overordnet set italesætter de private institutioner, at de følger de kommunale handleplaner, - hvor det giver mening for dem.

Ligger den nyeste tilsynsrapport offentligt tilgængeligt?

I næsten alle institutioner er den nyeste tilsynsrapport offentligt tilgængelig.

I de institutioner hvor det ikke var tilfældet blev det bragt i orden øjeblikkeligt.

Ligger den styrkede pædagogiske læreplan offentligt tilgængeligt?

I alle institutioner er den lokale pædagogiske læreplan offentligt tilgængelig.

En samlet pædagogisk læreplan for alle dagplejere er tilgængelig på dagplejens hjemmeside.

De private pasningsordninger kan vælge at følge den kommunale læreplan eller udarbejde en lokal handleplan.

Er der udarbejdet vedtægter/principper for forældresamarbejde?

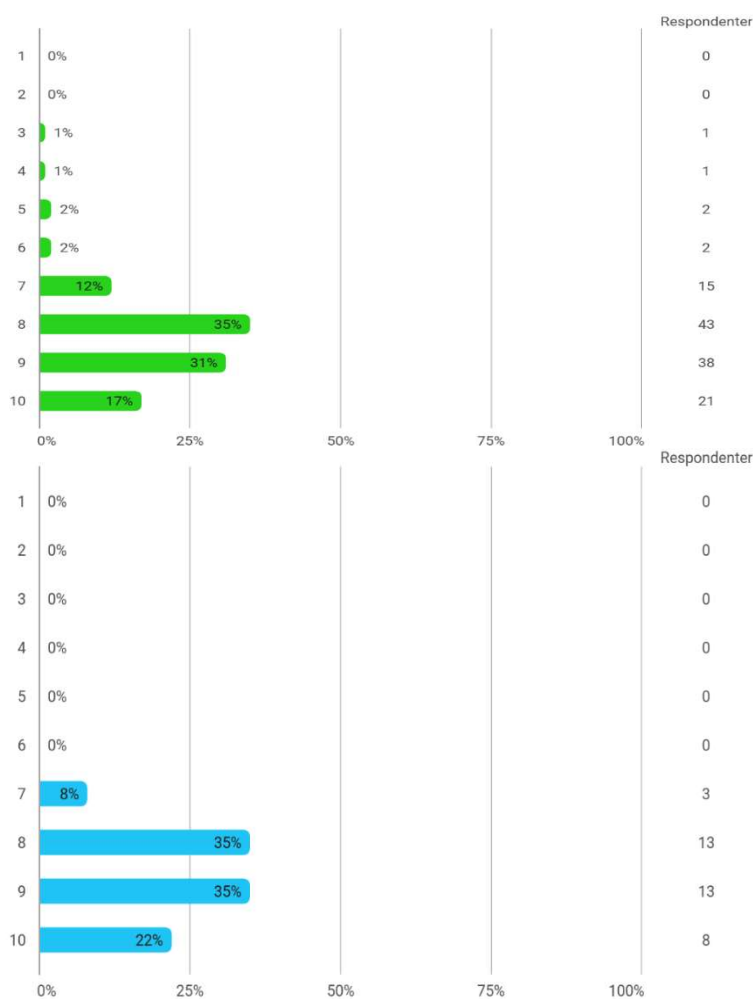
Det er ikke alle institutioner, der har nedskrevne vedtægter eller principper for forældresamarbejdet. Men alle institutioner italesætter overfor forældrene rammerne og gensidige forventninger til forældresamarbejdet.

Pædagogisk læringsmiljø

Det pædagogiske læringsmiljø danner rammen om børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse, og skal finde sted gennem hele dagen. Med pædagogisk læringsmiljø forstås et miljø, hvor der med afsæt i de centrale elementer i det pædagogiske grundlag arbejdes bevidst og målrettet med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det pædagogiske læringsmiljø skal altid tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Hvordan vurderer I kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer?

Kvalitet af læringsmiljøerne i både dagplejen og daginstitutionerne ligger i den høje ende som et resultat af flere års fokus og arbejde med udgangspunkt i kravene til læringsmiljøer i den styrkede læreplan. Institutionerne og dagplejerne arbejder løbende med at lade deres læringsmiljøer afspejle den aktuelle børnegruppe.

Leg

Der er generelt mange muligheder for at børnene kan udfolde deres lege.

Dagplejerne er undersøgende på børnenes interesser og skaber læringsmiljøer, der støtter deres nysgerrighed og leg. Dagplejerne er opmærksomme på de forskellige positioner de selv kan indtage i børnenes leg: foran, bagved og ved siden af. Dog er det ofte børnene der leger, og dagplejerne der observerer og guider ved behov.

I Institutionerne arbejdes der med at skabe forskellige læringsmiljøer, både kodede, så børnene kan se, hvor de kan lege med forskellige lege og ikke kodede. Nogle gange er der leg på tværs af stuerne, mens der andre gange fokuseres på mindre grupper. Der tages hensyn til det enkelte barn og arbejdes på at skabe gode legerelationer. De voksne er blevet bedre til at lege med, men der er stadig meget fokus på fri leg, forstået som leg der er fri for voksne.

"Jeg ser aldrig de voksne stå med en kop kaffe - de er altid aktive i leg og aktiviteter med børnene. Det er voksne der vil børnene og vil deres arbejde og jeg får børn hjem der er glad for de voksne."

Forældrerepræsentant

Vokseninitierede aktiviteter

Dagplejerne laver bl.a. ofte kreative aktiviteter med børnene og der læses for børnene eller skabes dialoger over den store pegebog på gulvet. Aktiviteter som puslespil, sang og spil foregår på gulvet, ude i haven eller ved køkkenbordet.

Dagplejerne arbejder ud fra en læreplansmodel der sikrer, at man kommer omkring alle læreplanstemaerne.

I institutionerne arbejdes der ofte med temaer som strækker sig fra nogle få dage til flere måneder. Læreplanstemaerne tænkes ind i hvert tema, så det sikres, at der er aktiviteter, der dækker dem. Temaer og refleksioner over disse deles ofte med forældrene.

De planlagte aktiviteter finder ofte sted om formiddagen, mens eftermiddagen byder på mere spontane aktiviteter. Formiddagsaktiviteterne er ofte obligatoriske, men differentiering og individuelle krav er ofte i højsædet.

" Det er så fantastisk at de arbejder ud fra temaer i vuggestuen - så kan man som forældre understøtte det virkelig meget"

Forældrerepræsentant

Børneinitierede aktiviteter

Dagplejerne understøtter de børneinitierede aktiviteter ved at gribe tråden, hvis børnene f.eks. kommer med legetøj eller hvis der er sket noget særligt i familien. Mange dagplejere har blik for børnenes interesser og skifter ofte ud i legetøjet så det afspejler den aktuelle børnegruppe.

I Institutionerne er der en fin balance mellem spontane børneinitierede aktiviteter og planlagte temaer. Nogle gange opstår legen spontant, f.eks. når børnene finder biller eller et passende klatretræ. Børnene har ofte mulighed for at sætte retningen, og de bliver spurgt hvad de har lyst til at lege. De voksne følger også børnenes spor i kreative aktiviteter. Tidligere valgte de voksne materialerne, men nu kan børnene i højere grad selv udpege og vælge de materialer de vil arbejde med.

Rutinesituationer

I dagplejen skaber genkendelige rutiner en struktureret hverdag for børnene. Dagplejerne er opmærksomme på at bruge rutinerne til at skabe mulighed for nye input. Børnene er

aktive i rutinesituationerne og hjælper med mindre opgaver som at dække bord. De ældste børn understøttes i at blive selvhjulpne.

I institutionerne er der fokus på, at rutinesituationerne er pædagogiske læringsrum og her tænkes læreplanstemaerne ind. Børnene får mulighed for at øve sig og gøre tingene selv, bl.a. får børnene lov til selv at øve sig i at trække i tøjet, selvom det tager tid. Det er både de små og større overgange i løbet af dagen der udnyttes som læringsrum, samtidig med at den strukturerede tilgang giver børnene et godt overblik.

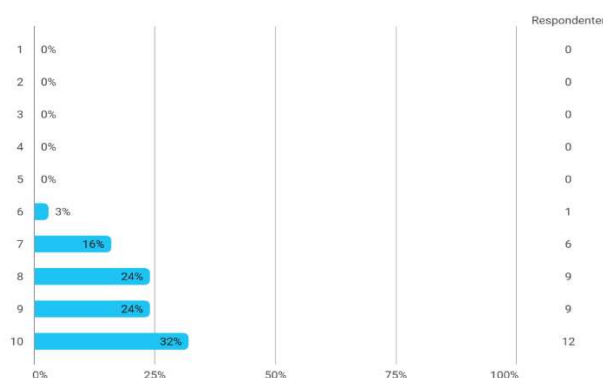
"Det kan godt tage lang tid, men det er godt givet ud."

Pædagog

Heldagslæringsmiljø

I hvilken grad er pædagogikken fordelt ud over hele dagen?

I dagplejen er heldagslæringsmiljøet for de fleste en naturlig del af pædagogikken. Der er rutinesituationer over hele dagen, og børnene leger og deltager i rutinesituationerne. I dagplejen er der ikke pauser, møder, mødetider m.m., der ændrer på dagens indhold.

Der er en del institutioner der har fokus på, at det skal være meningsfuldt for børnene at være i institutionen hele dagen. I de institutioner ryddes der ikke op/stoles op, før sidste barn er taget hjem.

"Det er sjældent man ser områder hvor der ikke er voksne. Børnene nævner af og til at de voksne har været med i legen."

Forældrerepræsentant

"Det er også det vi har øvet os på og er bevidste om. Også i ydertimerne"

Pædagogisk leder

I andre institutioner er der stadig en struktur der gør, at de voksne bliver pressede om eftermiddagen og ikke har de samme muligheder for at lave aktiviteter og fordybe sig i leg som om formiddagen.

Dannelse og børneperspektiv

Dagtilbuddene skal fremme børns dannelse. Begrebet dannelse henviser til en dybere form for læring, hvor barnet som aktiv deltager forankrer værdier og viden i egen personlighed som rettesnor for at orientere sig og handle i en global verden som et hensynsfuldt, kritisk, demokratisk menneske.

De fleste dagplejere inddrager børnene ud fra deres alder og hvad de kan rumme. Børnene kan være med til at sætte dagsordenen ift. aktiviteter osv.

I institutionerne er der fokus på at give børnene medbestemmelse hvor det er muligt. Børnene har generelt indflydelse på deres hverdag og deres stemme inddrages i praksis.

Børnefællesskaber

Relationer og venskaber er afgørende, hvorfor alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til.

I dagtilbuddenes hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og være aktivt deltagende samtidig med, at fællesskabet skaber rum til alle, nye relationer og muligheder for at afprøve forskellige positioner mv. Det er det pædagogiske personales og ledelsens opgave, at skabe en balance mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet.

Dagplejerne er ofte på gulvet sammen med børnene og "hjælper" dem ind i fællesskaberne.

I institutionerne er det i høj grad legen der bruges til at støtte op om børnefællesskaberne. De voksne forbinder børnene og løfter kommunikationen mellem dem.

"Det er så vigtigt at vi voksne er deltagende i legen."

Pædagogisk leder

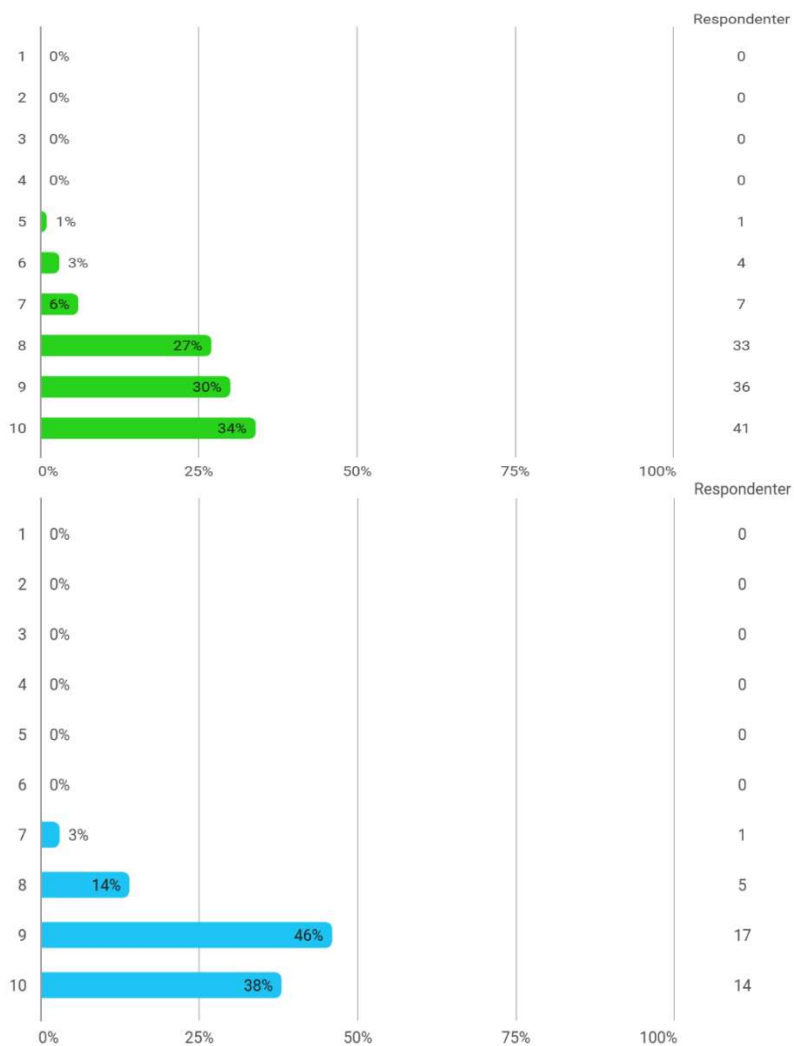
Forældre er ofte involveret i arbejdet med at skabe gode børnefællesskaber i og uden for institutionen.

Forældresamarbejde

Dagtilbuddene skal have fokus på, hvordan dagtilbud og forældre kan samarbejde om barnets og børnegruppens trivsel og læring på tværs af dagtilbud og hjem. Dagtilbuddets samarbejde med forældrene skal ske via det forældresamarbejde, der allerede finder sted, fx forældremøder, dagtilbud-hjem-samtaler, hente-/bringe-situationer, sommerfester m.m.

Det vil være det enkelte dagtilbuds ansvar at facilitere og rammesætte forældresamarbejdet. Med forældresamarbejde om børns læring forstås netop et samarbejde, hvor både dagtilbud og forældre har et ansvar.

I hvilken grad lykkes du med at samarbejde med forældrene om barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse?

I 2023 var der fokus på forældresamarbejdet, hvilket afspejles i dialogerne under de anmeldte tilsyn.

Der er generelt stor forældretilfredshed i Thisted kommune, men det betyder ikke at det er en sovepude. Det pædagogiske personale er bevidste om, at det er deres ansvar at samarbejdet fungerer.

"Jeg oplever nogle gange at forældrene ikke holder os orienteret, det er ikke for at snage, men det kan have indflydelse på barnets trivsel."

Pædagog

"Vi skal måske se på os selv, - om vores relation ikke er på plads så forældrene har tillid til os?"

Pædagogisk leder

Dagplejerne har gode betingelser for at være i tæt kontakt med forældrene. Der er dialog om stort og småt som kan understøtte børnenes udvikling.

Overordnet set er der et godt forældresamarbejde i institutionerne. Forældrene inddrages i hverdagspraksis og der udveksles gensidig inspiration til hvordan de og personalet kan samarbejde om at understøtte børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Trivsel

I de kommunale institutioner foretages to årlige trivselsmålinger af alle børn. Rambøll TOPI anvendes da det sikrer systematisk og tidlig opsporing af sociale trivselsproblemer hos børn.

I Dagplejen foretages løbende trivselsvurderinger af børnene i et samarbejde mellem dagplejerne, forældre og dagplejepædagogerne.

I de private institutioner anvendes Vækstmodellen, Alle med eller andre modeller for at vurdere børnenes trivsel.

De fleste private og kommunale institutioner har systematisk gennemgang af børnenes trivsel på personale- og/eller stuemøder. Herudover italesætter personalet, at de ikke har flere børn, end at de når omkring dem dagligt og bemærker ændringer i børnenes trivsel.

Børneinterviews og relations-skemaer bliver i større grad anvendt til at undersøge børnenes trivsel

Børn i udsatte positioner

Med børn i udsatte positioner forstås en sammensat gruppe af børn, det være sig børn med en svag socioøkonomisk baggrund, børn med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, børn i risiko for at stå uden for fællesskabet mv. Alle børn, også børn i udsatte positioner, udvikler sig i et fagligt kompetent pædagogisk læringsmiljø og i mødet med en velfunderet pædagogisk faglighed.

Kvaliteten i interaktionen mellem barn og voksen er særligt betydningsfuld for børn i udsatte positioner. Det handler som udgangspunkt om at skabe et pædagogisk læringsmiljø for børn i udsatte positioner, hvor barnet udfordres og oplever mestring, fremfor at trække et enkelt barn ud af det almene børnefællesskab. Børn i udsatte positioner skal være en betydningsfuld del af børnefællesskabet.

I dagplejen understøtter dagplejepædagogen dagplejernes arbejde med børn i udsatte positioner med råd og vejledning. Det sker i tæt samarbejde med forældrene og ved behov med tværfaglige samarbejdspartnere.

Personalet i institutionerne er i øjenhøjde, lyttende og anerkendende. De er gode til at se det enkelte barn. Forældrene inddrages og er sammen med personalet undersøgende i forhold til hvad der er på spil, hvis der er børn der ikke er i trivsel.

Alt efter hvad det omhandler laves der tiltag i hverdagen og eventuelt handleplaner.

Der tages individuelle hensyn. Børnene mødes og udfordres hvor de er og støttes og hjælpes hvor de er.

Ved behov inddrages tværfaglige samarbejdspartnere.

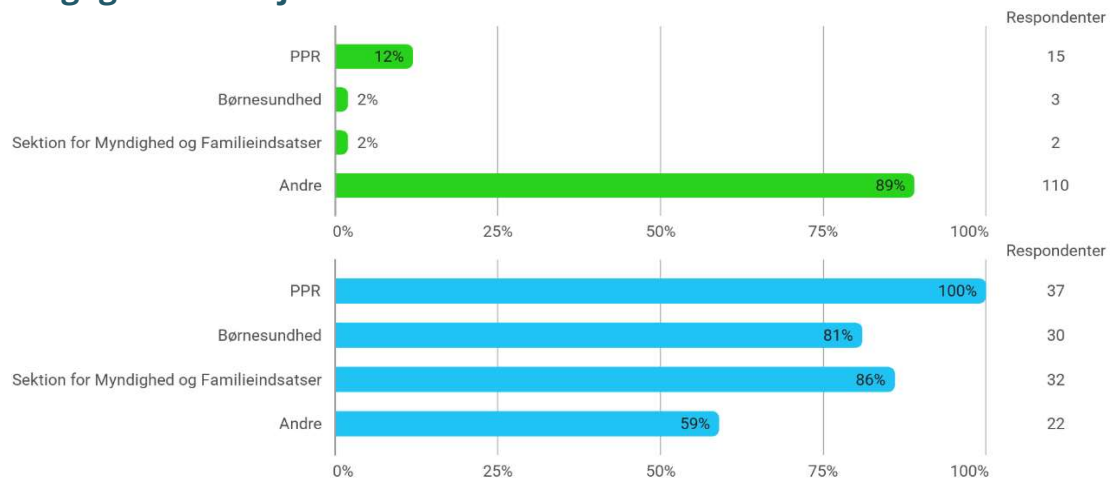

" Vi griber i den værktøjskasse vi har og har forældre og tværfaglige samarbejdspartnere i spil".

Pædagogisk leder

Tværfagligt samarbejde

Dagtilbud har en række tværfaglige samarbejdspartnere, som understøtter Thisted Kommunes ambition om helhedsorienterede, forebyggende og tidlige indsatser. Målet er samtidig at øge sammenhænge og kontinuitet i børnenes liv.

Der afholdes jævnligt kompetenceteammøder og sagsteam møder, hvor tværfagligheden bliver sat i spil.

Der er overordnet set stor tilfredshed med det tværfaglige samarbejde.

Sprogvurderinger

Sprog er dels et resultat af arv og dels et resultat af det miljø, der omgiver børnene, og som de indgår i. Derfor er de voksne omkring børnene fælles om ansvaret for at give børnene optimale muligheder for at bruge og udvikle deres sprog. Sprogudvikling er vigtigt, da sproget er afgørende for barnets evne til at kommunikere og give udtryk for dets tanker, følelser og behov. Samtidig er sproget og den tidlige sprogudvikling afgørende for de senere læsefærdigheder.

Alle daginstitutioner anvender Rambøll Sprog som sprogvurderingsværktøj, Sprogvurdering 3-6 år, som er en del af Hjernen og Hjertet.

Med Sprogvurdering 3-6 afdækkes børnenes Talesproglige og Før-skriftlige færdigheder. De Talesproglige og Før-skriftlige færdigheder afdækkes ved at undersøge følgende områder:

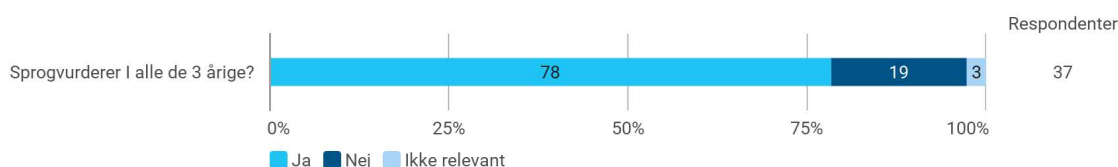
- Produktivt ordforråd
- Sprogforståelse
- Kommunikative færdigheder
- Lydlig opmærksomhed
- Bogstavkendskab
- Skriftsprogskoncepter

Sprog vurdering 3-6 år er ét sammenhængende materiale, hvor fire af deltestene anvendes til alle aldersgrupper, hvilket gør det muligt at følge op på indsatsens effekt indenfor udvalgte områder. De enkelte scorer afgør, hvilke indsatsgrupper barnet placeres i, og er som følgende:

- Generel indsats
- Fokuseret indsats
- Særlig indsats

Siden 2020 har de kommunale institutioner sprogvurderet alle 3-årige børn. Formålet er at sikre, at alle børn der har brug for det får en fokuseret eller særlig sprogunderstøttende indsats.

En stor del af de private institutioner sprogvurderer alle deres 3-årige børn. De resterende institutioner sprogvurderer børnene, hvis de vurderer, at der er et behov for det, f.eks. ved udtalevanskeligheder, andet modersmål m.m.

Antal sprogvurderede børn i kommunale institutioner

	2023	2022	2021
3-årige	221	233	271
4-årige	77	43	48
5-årige	73	61	85
6-årige	16	11	6
Total	387	348	410

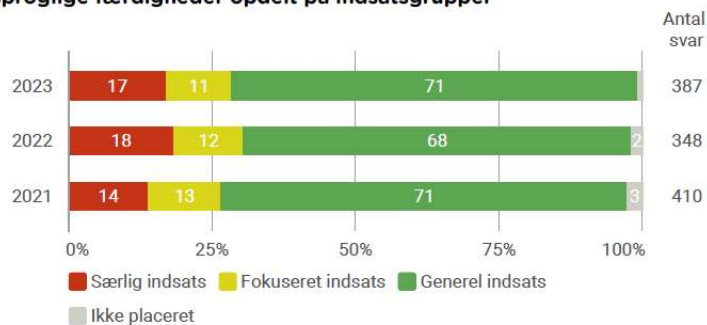
Antal sprogvurderede børn i private institutioner

	2023	2022	2021
3-årige	53	97	90
4-årige	45	44	25
5-årige	55	41	52
6-årige	7	8	3
Total	160	190	170

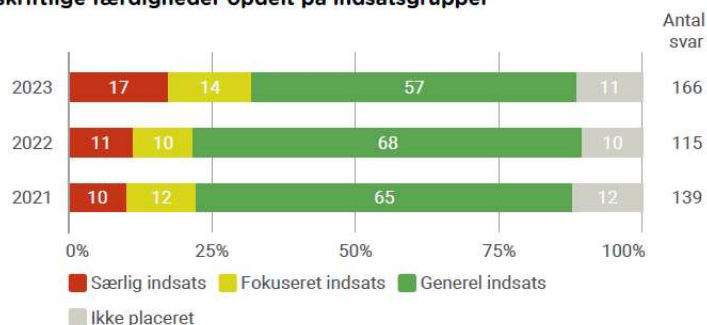
Som det ses i de to ovenstående skemaer, er antallet af sprogvurderinger stigende i de kommunale institutioner i 2023 og falder lidt i de private institutioner. Dette kan skyldes forskellige ting, f.eks. varierende børnetal, manglende forældresamtykker, mv.

Kommunale institutioner

2.2.1 Resultater for Talesproglige færdigheder opdelt på indsatsgrupper

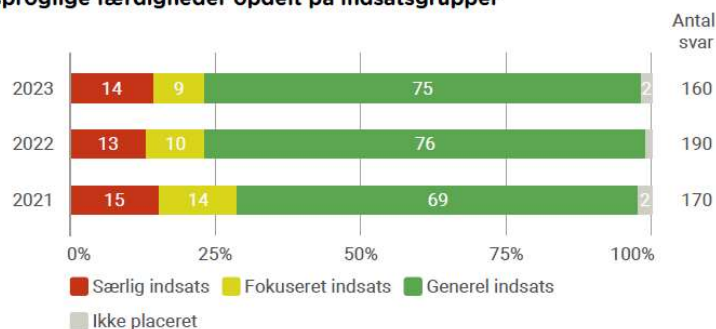
2.2.2 Resultater for Før-skriftlige færdigheder opdelt på indsatsgrupper

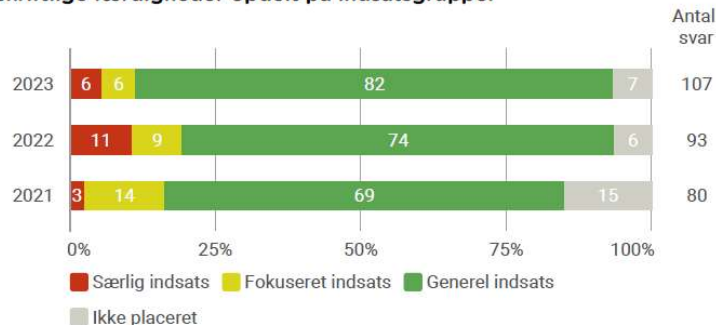
OBS: Vær opmærksom på at de 3-årige ikke placeres i en indsatsgruppe for Før-skriftlige færdigheder og derfor ikke indgår i denne visning.

Private institutioner

2.2.1 Resultater for Talesproglige færdigheder opdelt på indsatsgrupper

2.2.2 Resultater for Før-skriftlige færdigheder opdelt på indsatsgrupper

OBS: Vær opmærksom på at de 3-årige ikke placeres i en indsatsgruppe for Før-skriftlige færdigheder og derfor ikke indgår i denne visning.

Det er svært at vurdere om dagtilbuddene er blevet bedre til at understøtte børnenes sproglige udvikling ud fra ovenstående data. Umiddelbart er der status quo.

Motorikscreening

Siden august 2021 har dagtilbudsområdet haft adgang til motorikvurderingsværktøjet, Rambøll Motorik.

Rambøll Motorik er et enkelt og systematisk redskab, som hjælper og vejleder det pædagogiske personale til at foretage kvalificerede vurderinger af barnets motoriske kompetencer. Samtidig understøtter redskabet tilrettelæggelse af den pædagogiske indsats i praksis.

Vurderingen tager udgangspunkt i en spørgsmålsrække, der er udviklet på baggrund af forskningsbaseret viden om børns motoriske udvikling. Spørgsmålene er fordelt på fem betydningsfulde tematikker. Spørgsmålene vedrører: grundbevægelser, grov- og finmotorik samt de primære sanser, herunder muskel-ledsansen, labyrintsansen og følesansen. Desuden vurderes barnets bevægelsesglæde.

Siden januar 2022 har de kommunale daginstitutioner udført motorikvurderinger af de 3-årige børn og foretager yderligere vurderinger ved behov.

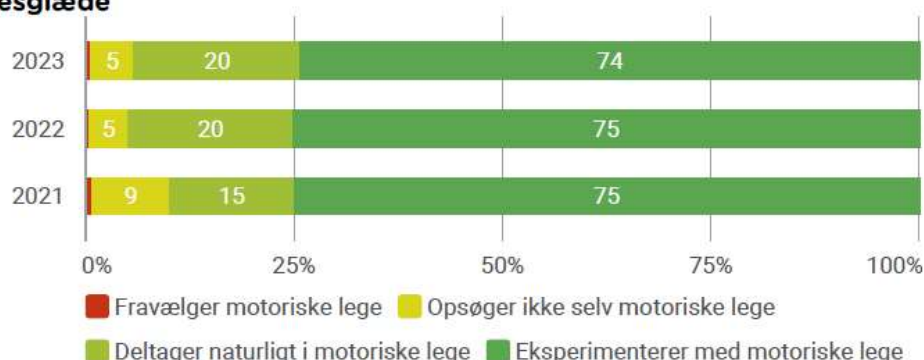
De kommunale dagplejere har ligeledes foretaget motorikvurderinger af alle børn i 1, 2 og 3-års alderen.

Dagplejen

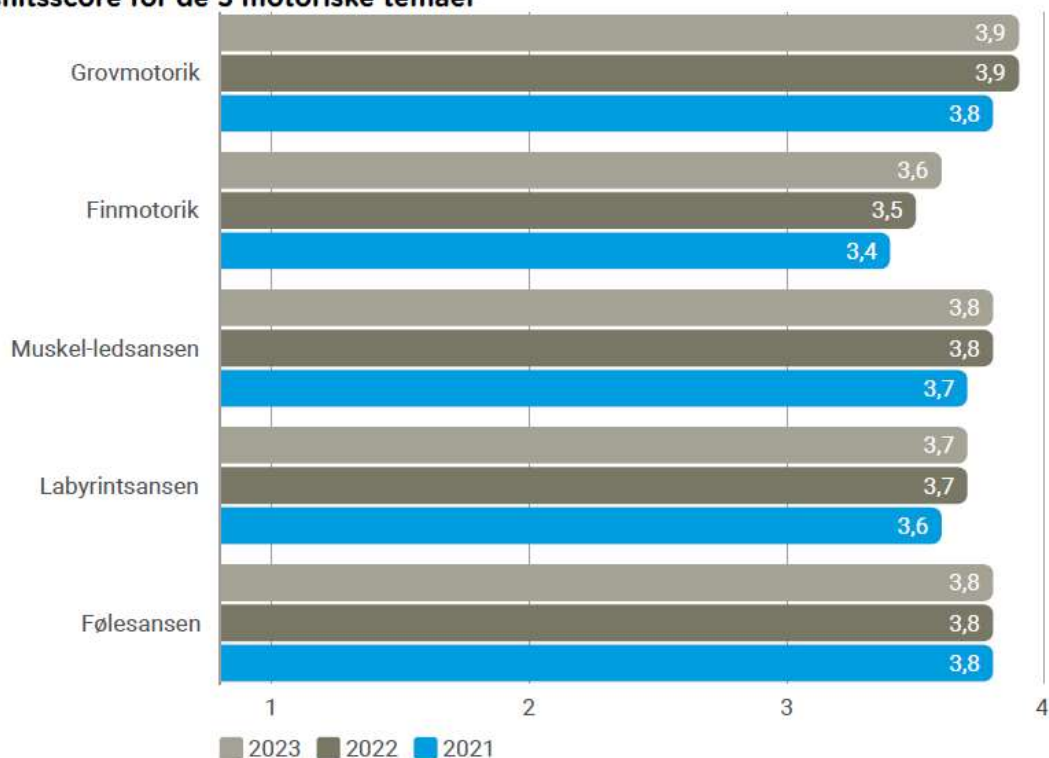
2.1.1 Antal motorikvurderinger

	2023	2022	2021
Børn 9-14 måneder	186	162	31
Børn i 2-års alderen	189	177	62
Børn i 3-års alderen	71	87	35
Børn i 4-års alderen	0	0	0
Børn i 5-6-års alderen	0	0	0
Total	446	426	128

2.2.1 Score for bevægelsesglæde

2.2.2 Gennemsnitsscore for de 5 motoriske temaer

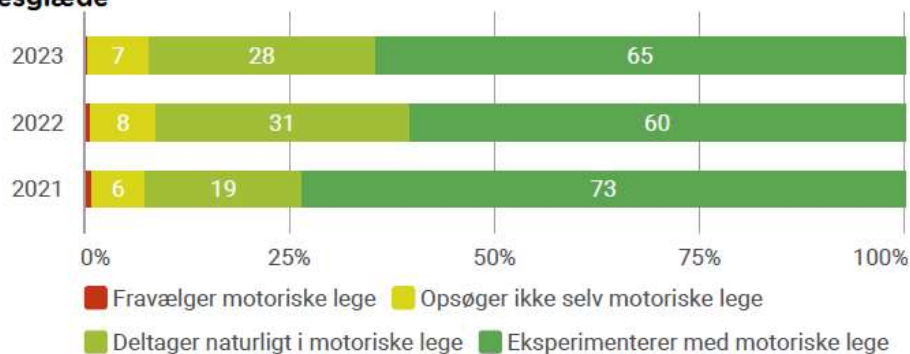

Kommunale institutioner

2.1.1 Antal motorikvurderinger

	2023	2022	2021
Børn 9-14 måneder	197	172	31
Børn i 2-års alderen	209	190	64
Børn i 3-års alderen	237	288	68
Børn i 4-års alderen	107	186	8
Børn i 5-6-års alderen	113	176	32
Total	863	1.012	203

2.2.1 Score for bevægelsesglæde

2.2.2 Gennemsnitsscore for de 5 motoriske temaer

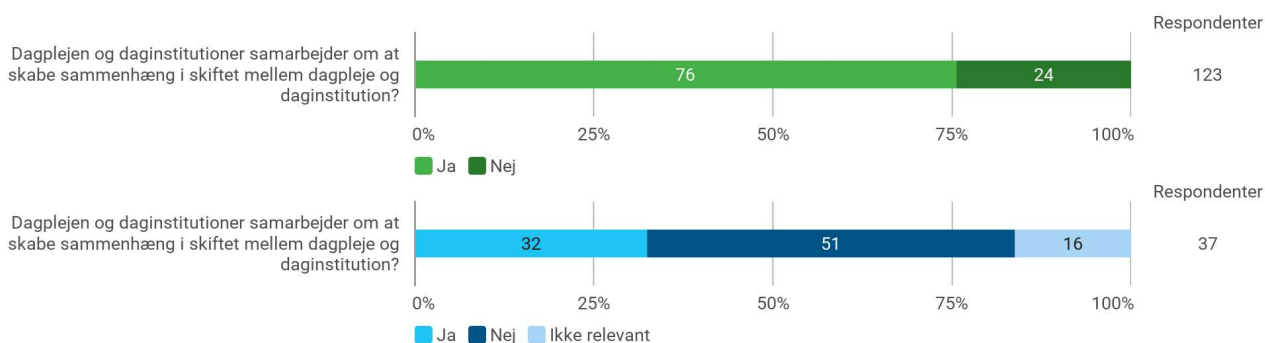

Ovenstående data viser umiddelbart status quo. Det er derfor ikke muligt på denne baggrund at kommenterer på kvaliteten af arbejdet med børnenes motorik i dagtilbuddene.

Sammenhænge

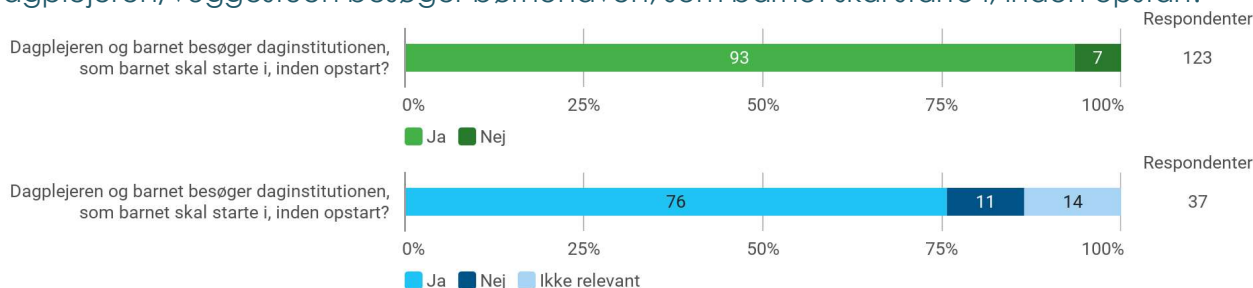
Sammenhænge mellem dagpleje/vuggestue og børnehave

Dagplejen/vuggestue og børnehave samarbejder om at skabe sammenhæng i skiftet mellem dagpleje/vuggestue og daginstitution

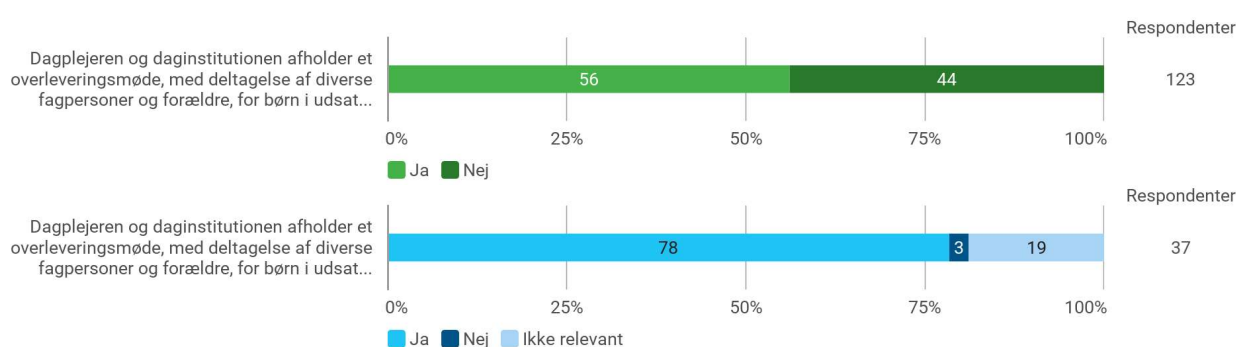
Dagplejerne er gode til at besøge institutionerne enten løbende eller i perioden op til at et barn skal starte i børnehave. Men der er generelt ikke samarbejde om skabe gennemgående artefakter, lege eller sange for at lette børnenes overgang.

Dagplejeren/vuggestuen besøger børnehaven, som barnet skal starte i, inden opstart.

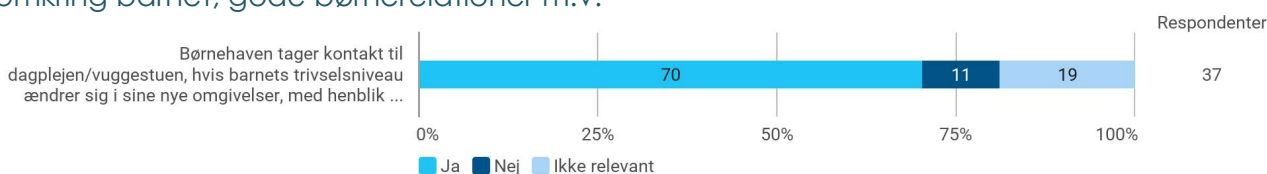
Besøg gennemføres i det omfang det er muligt. Afstanden kan være en hindring – f.eks. hvis barnet starter i børnehave langt fra dagplejeren.

Dagplejeren/vuggestuen og børnehaven afholder et overleveringsmøde med deltagelse af diverse fagpersoner og forældre for børn i udsatte positioner/ med særlige behov.

De fleste institutioner afholder overleveringsmøder for børn i udsatte positioner. Nogle institutioner ønsker overleveringsmøder for alle børn.

Børnehaven kontakter dagplejen/vuggestuen, hvis barnets trivselsniveau ændrer sig i sine nye omgivelser med henblik på opklarende spørgsmål vedrørende gode arbejdsformer omkring barnet, gode børnerelationer m.v.

De fleste daginstitutioner vil gøre det, hvis det er aktuelt, men altid med forældrenes samtykke.

Sammenhæng i de integrerede daginstitutioner

Det er forskelligt fra institution til institution hvordan overgangen planlægges, men det sker oftest med udgangspunkt i det enkelte barns behov. I de fleste institutioner er børnehavebørnene sammen med vuggestuebørnene i ydertimerne.

" Det er så rart at man kan følge med i hvordan det går børnene i børnehaven"

Vuggestuepædagog

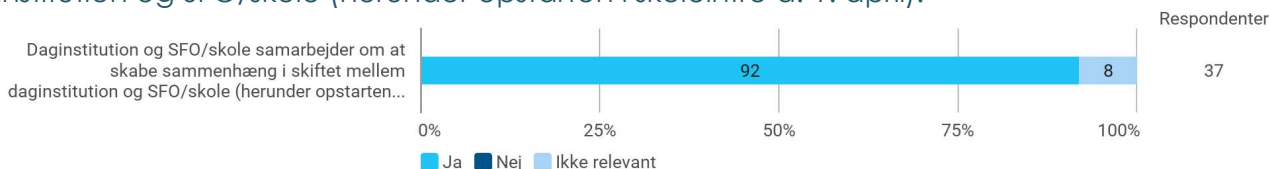
Børnene inviteres på gensidige besøg efter behov, og hvor det giver mening

Sammenhæng med skolen/SFO

Læringsmiljøer i børnenes sidste år i institutionen

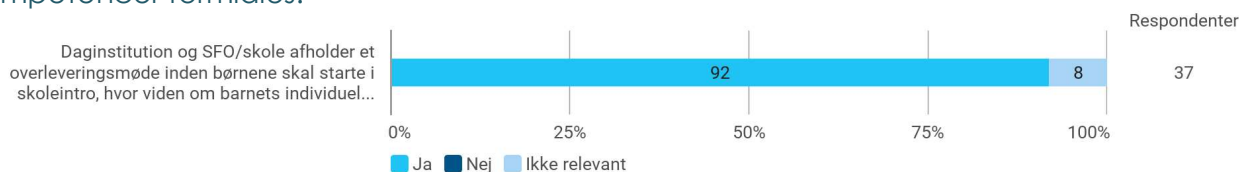
I de fleste institutioner er der mere fokus på børnenes lyst til og mod på at skulle i skole frem for at lave skolelignende opgaver. Der lægges vægt på at børnene er selvhjulpne og har gode sociale kompetencer.

Daginstitution og SFO/skole samarbejder om at skabe sammenhæng i skiftet mellem daginstitution og SFO/skole (herunder opstarten i skoleintro d. 1. april).

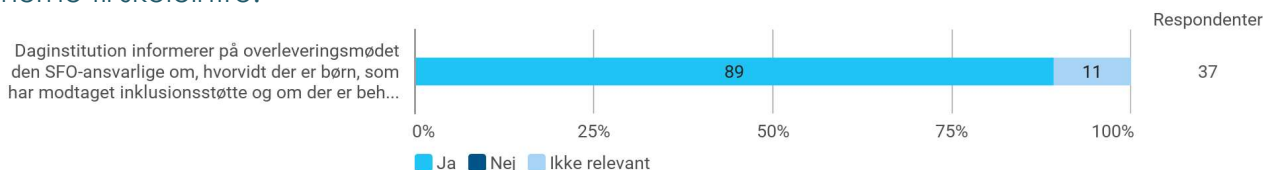
Der arbejdes med at skabe en glidende overgang mellem daginstitutionerne og skolerne. Der afprøves flere ideer til hvordan samarbejdet kan udfolde sig, men der er stadig udviklingspotentiale.

Daginstitution og SFO/skole afholder et overleveringsmøde, inden børnene skal starte i skoleintro, hvor viden om barnets individuelle sociale, kulturelle, fysiske og læringsmæssige kompetencer formidles.

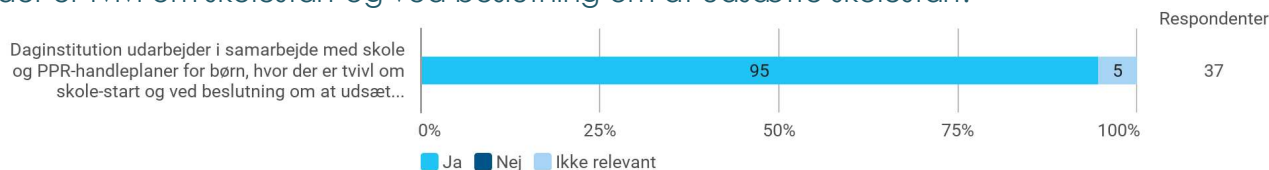
I de fleste institutioner er der skriftlig overlevering af alle børn, og i enkelte institutioner er der efterfølgende møder om, hvordan det gik for børnene at starte i skoleintro/skole.

Daginstitutionen informerer på overleveringsmødet den SFO-ansvarlige om, hvorvidt der er børn, som har modtaget inklusionsstøtte og om der er behov for, at de får videreført timerne til skoleintro.

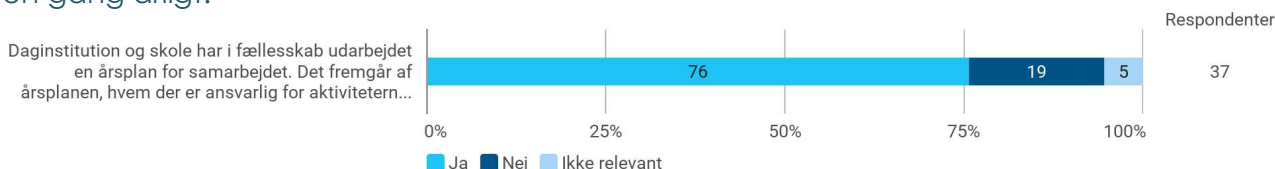

Det gøres hvor det er relevant.

Daginstitutionen udarbejder i samarbejde med skole og PPR-handleplaner for børn, hvor der er tvivl om skolestart og ved beslutning om at udsætte skolestart.

Daginstitution og skole har i fællesskab udarbejdet en årsplan for samarbejdet. Det fremgår af årsplanen, hvem der er ansvarlig for aktiviteterne afholdelse. Årsplanen evalueres én gang årligt.

De fleste institutioner, har udarbejdet en årsplan med mindst én skole. Nogle institutioner overleverer børn til flere skoler og har ikke årsplan med dem alle.

Mange private institutioner er en del af en skole. De har ikke nødvendigvis en årsplan, men har fælles ledelse.

Åbent dagtilbud

Dagtilbuddene er generelt synlige i lokalsamfundet og gør brug af de muligheder der er. Deres deltagelse i diverse arrangementer og besøg i kulturinstitutioner giver børnene et indblik i hvordan verden ser ud udenfor deres dagpleje/institution.

Institutionerne er i højere grad begyndt at invitere verdenen indenfor som understøttelse af deres forskellige temaer.

Dokumentation

Der dokumenteres ikke systematisk, men det gøres dog ofte i forbindelse med aktionslæringsforløb. I mange institutioner er det et udviklingspunkt, det samme gør sig gældende i dagplejen.

Evaluering af pædagogisk praksis

Der evalueres oftest i forbindelse med aktionslæringsforløb.

Det er et udviklingspunkt på linje med dokumentation, da det hænger sammen.

Derimod arbejdes der systematisk og reflekterende med læreplanerne – herunder læreplanstemaerne i både dagplejen og institutionerne.

Der reflekteres løbende på stuemøder og personalemøder.

"Det giver ro og sikkerhed at vide om vi faktisk gør det vi tror vi gør. Det understøtter den pædagogiske praksis og skærper fokus.

Pædagogisk leder

Udvikling og fokus

Da tilsynet er dialogbaseret og udviklingsorienteret, afrundes det med en dialog om hvad der kunne være mulige udviklingspunkter for det enkelte dagtilbud.

I dagplejen er der mange der gerne vil arbejde med mod. Der er stadig behov for at understøtte arbejdet med aktionslæring, herunder dokumentation og evaluering.

I daginstitutionerne er viften af udviklingspunkter bred, der er dog mange institutioner der peger på at genbesøge eller styrke deres læreplan.

Dokumentation og evaluering er stadig et udviklingspunkt hos mange.

Uanmeldte tilsyn i dagtilbud 2023

Form på uanmeldte tilsyn

Kommunen kan til enhver tid gennemføre uanmeldte tilsyn i et dagtilbud. Det kan fx være på baggrund af konkrete episoder, henvendelser fra borgere eller iagttagelser. Herudover er der et politisk ønske om et årligt uanmeldt tilsyn.

Der er afsat mellem 1-3 timer til hvert tilsyn, der er baseret på observationer foretaget af den tilsynsførende. Observationerne bygger på en observationsramme, men kan have andet fokus, hvis der er anledning til dette, så som henvendelse fra en borger om et specifikt emne.

Tilsynet følges op med en dialog via Microsoft Teams med pædagogisk leder af dagtilbudet inden for 14 dage samt en kort skriftlig rapport. I Dagplejen kan det forgå direkte efter tilsynet og ellers inden for 14 dage som nævnt ovenfor.

Det uanmeldte tilsyn kan også følges op med et efterfølgende besøg, for at undersøge om eventuelle aftalte handleplaner er blevet gennemført og er blevet implementeret i den pædagogiske praksis.

Dagplejepædagogerne foretager de uanmeldte tilsyn i dagplejen, dog ikke i eget distrikt.

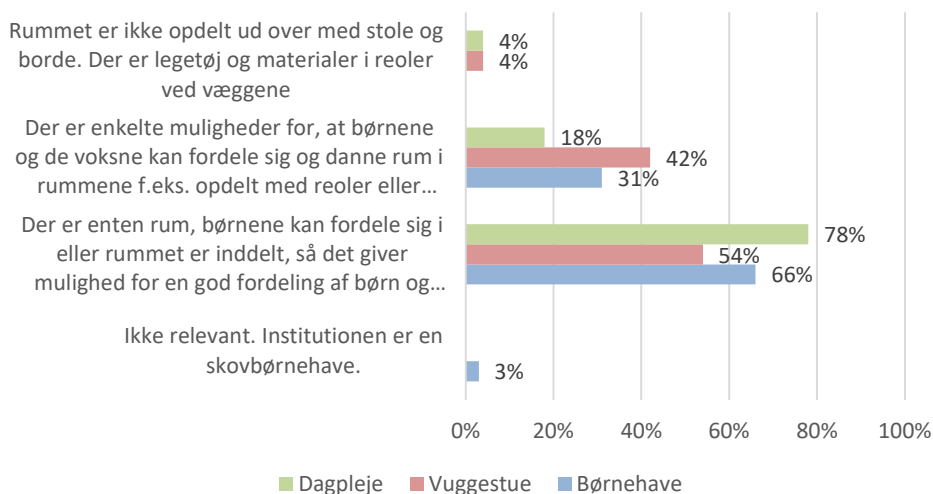
Udviklingskonsulenterne for dagtilbud varetager uanmeldte tilsyn i institutionerne og kan ligeledes foretage uanmeldte tilsyn i dagplejen ved behov.

I den nye handleplan for tilsyn er undersøgelsepunkterne til dagplejen og til institutionerne differenceret en smule. Derfor gælder nogle spørgsmål kun for dagplejen og andre kun for institutionerne.

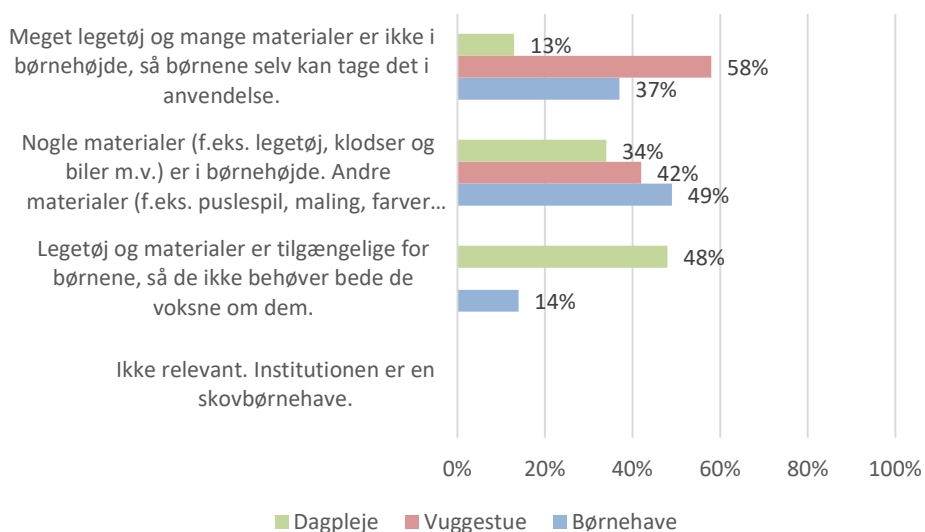
Fysiske omgivelser.

Rum i Rummet

Kvaliteten af de fysiske læringsmiljøer er rimelig høj. Børnene har overordnet set god plads og mange rum, der appellerer til forskellige lege og aktiviteter.

Tilgængelighed for børn

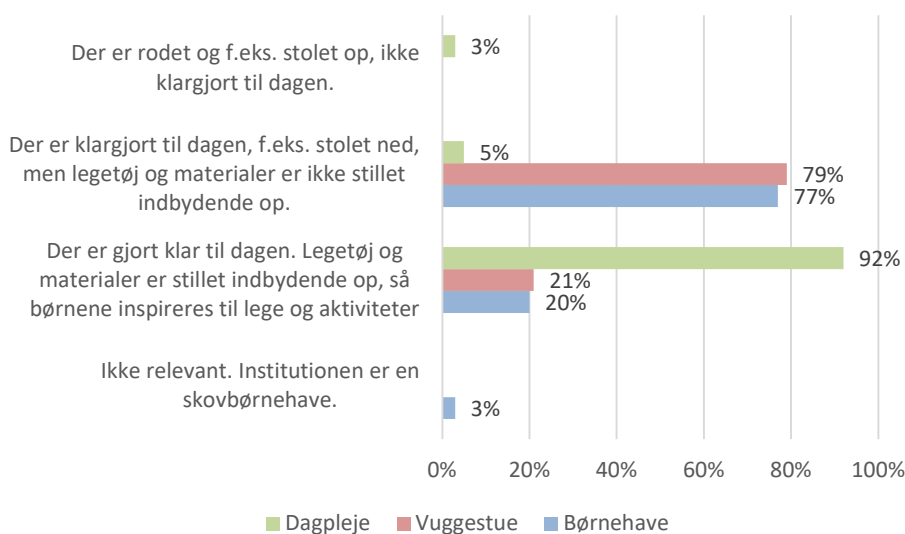
Meget legetøj er tilgængeligt for børnene i dagplejen. Puslespil, farver, sakse og maling er uden for deres rækkevidde for deres egen sikkerhed skyld.

I børnehaverne er der generelt tænkt over, at tingene er i børnehøjde.

I vuggestuerne er tilgængeligheden mange steder begrænset.

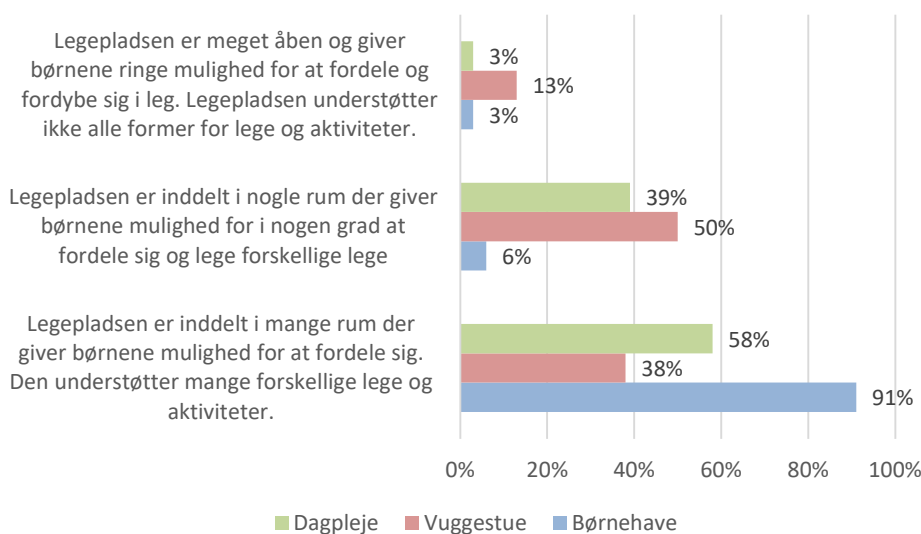
OBS: Dagplejens spørgsmål er omskrevet.

Er rummene indbydende?

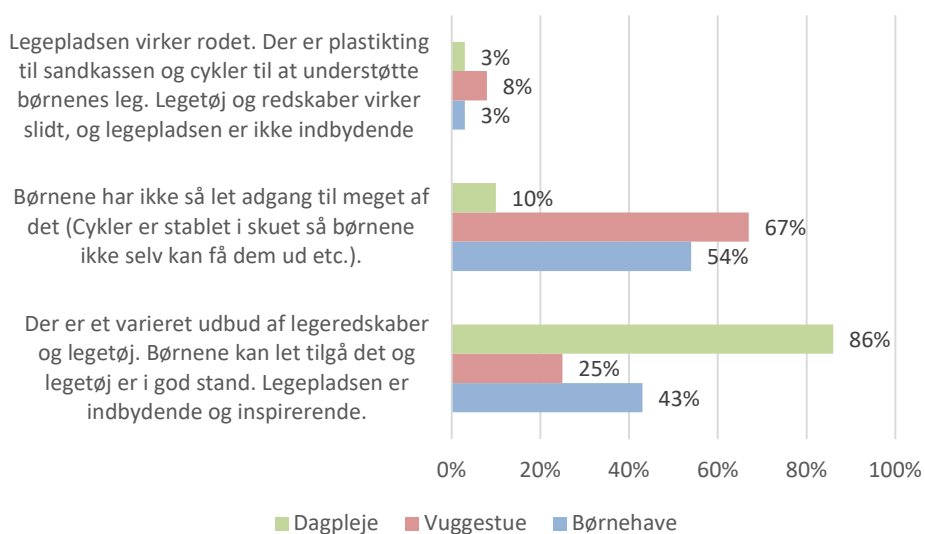
Rummene er generelt indbydende i både dagplejen og institutionerne, men der bliver sjældent stillet op til leg.

Rum på legepladsen/ i haven

Børnehavernes legepladser er gennemgående meget gode. Vuggestuernes uderum er til gengæld mindre og meget åbne. I dagplejen er kvaliteten svingende.

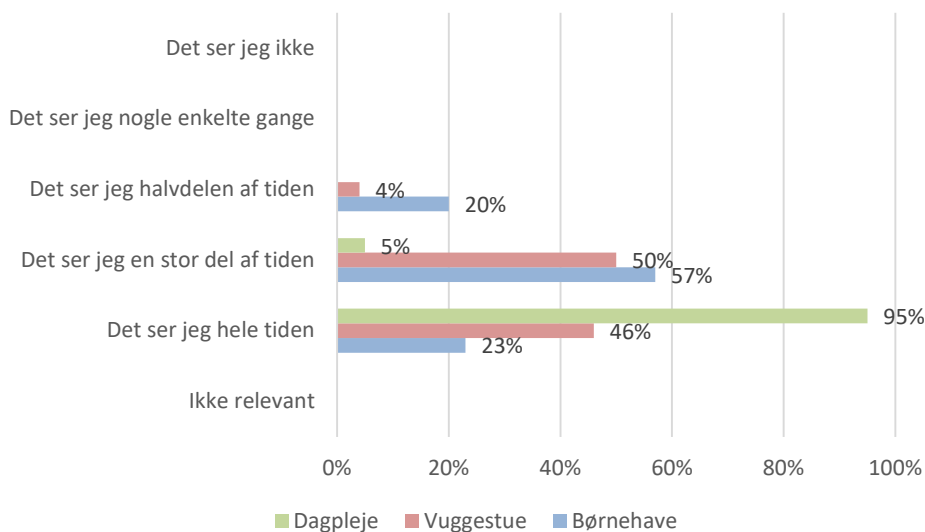
Legeredskaber på legepladsen/legemuligheder i haven

Der er stadig dagtilbud, der hovedsageligt har de traditionelle sandting og cykler/mooncar, dog ses der mange steder alternative legeredskaber og børnene kan her tilgå kreative aktiviteter ude.

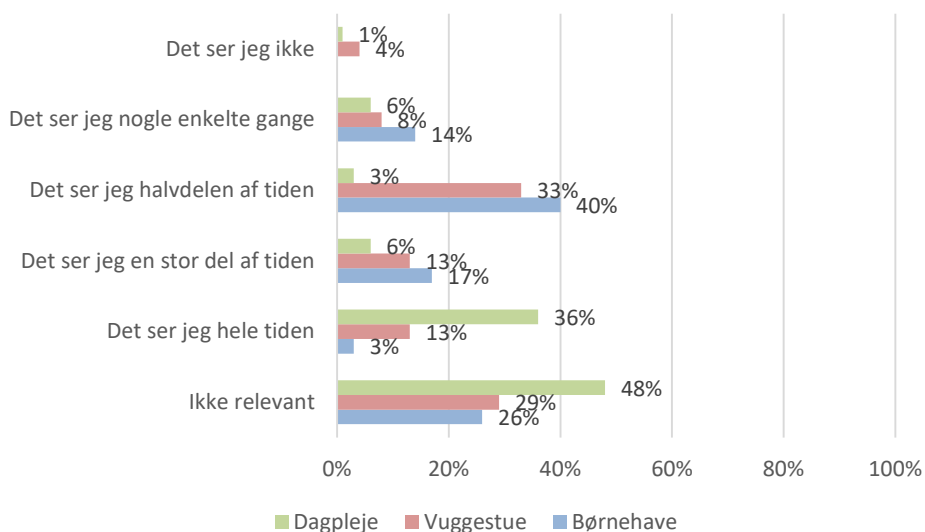
Samspelet mellem pædagogerne og børnene.

De voksne er imødekomende og lydhøre over for børnene.

Overordnet set er de voksne, hvor børnene er. De børn, der kontakter de voksne, får god kontakt.

De voksne hjælper de børn der sidder passivt, de børn der går formålsløst rundt og/eller de børn, der forstyrrer legen for andre, med at blive involveret i leg eller konstruktiv aktivitet.

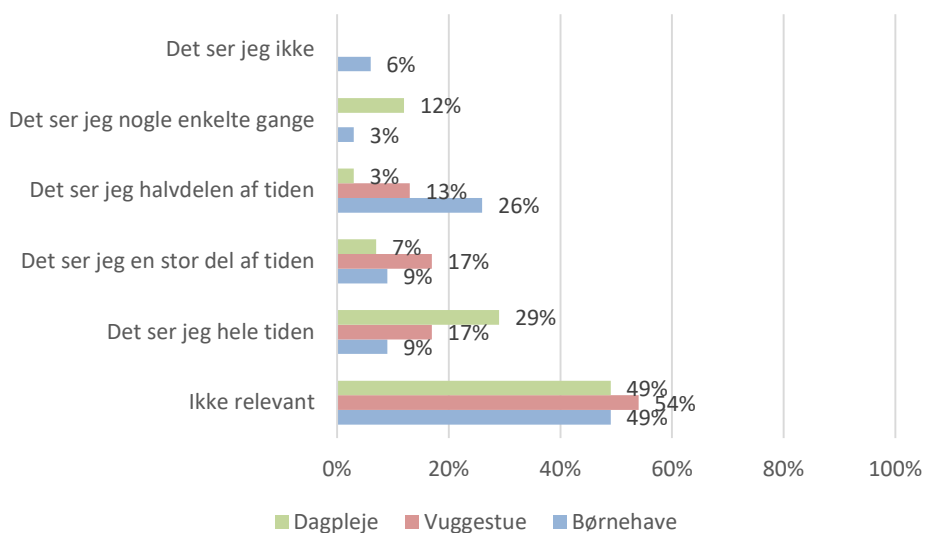
Under dette punkt er der tilbagegang i forhold til de tidligere år. Dels var der flere børn der var passive eller forstyrrende, samtidig med at de voksne i mindre grad hjalp disse børn i gang.

Denne tendens gjorde sig både gældende indenfor og ude på legepladsen.

I denne rubrik betyder "ikke relevant", at der ikke var børn der sad passive eller gik formålsløst rundt alene, men at de alle var i gang med en leg eller aktivitet.

Konflikter

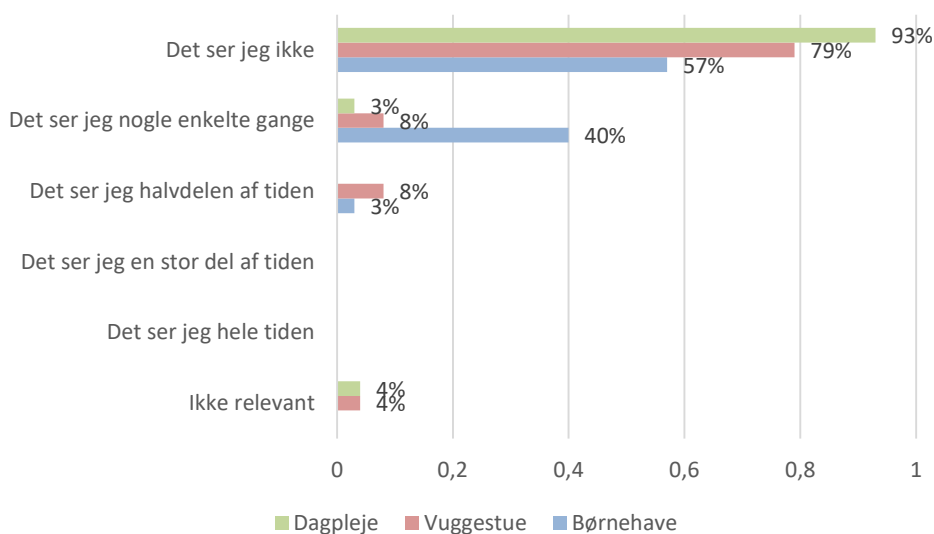
Den voksne hjælper børnene med at løse konflikter, hvis de ikke kan selv, ved at tale om hvad der skete. Den voksne lytter til børnenes oplevelser og medinddrager deres oplevelser i løsningen.

Der var forholdsvis få konflikter mellem børnene, og dem der var blev overordnet set håndteret godt af de voksne. Grafen for dette punkt svarer til sidste år.

Underkendelse af barnets perspektiv.

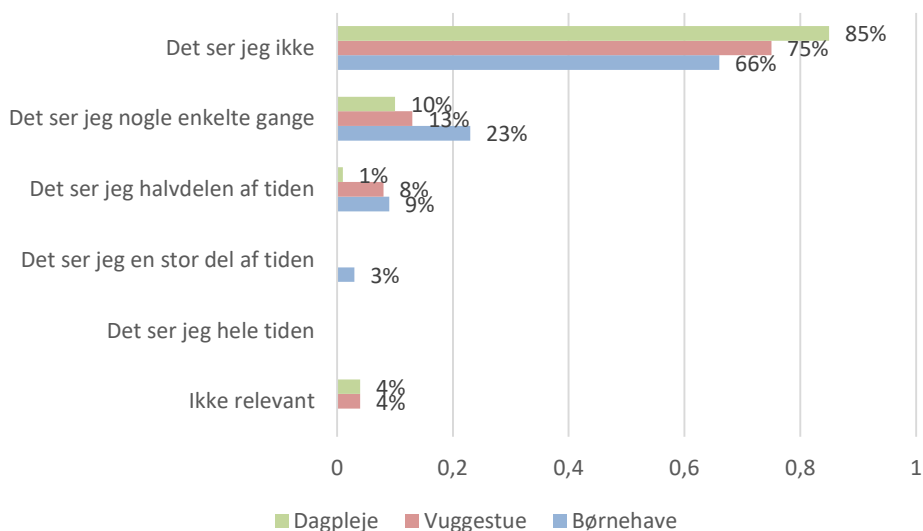
Barnets perspektiv underkendes. Dagplejeren overser eller ignorerer barnet.

Som det ses i tabellerne, sker det sjældent, der er dog sket en stigning i forhold til tidligere år.

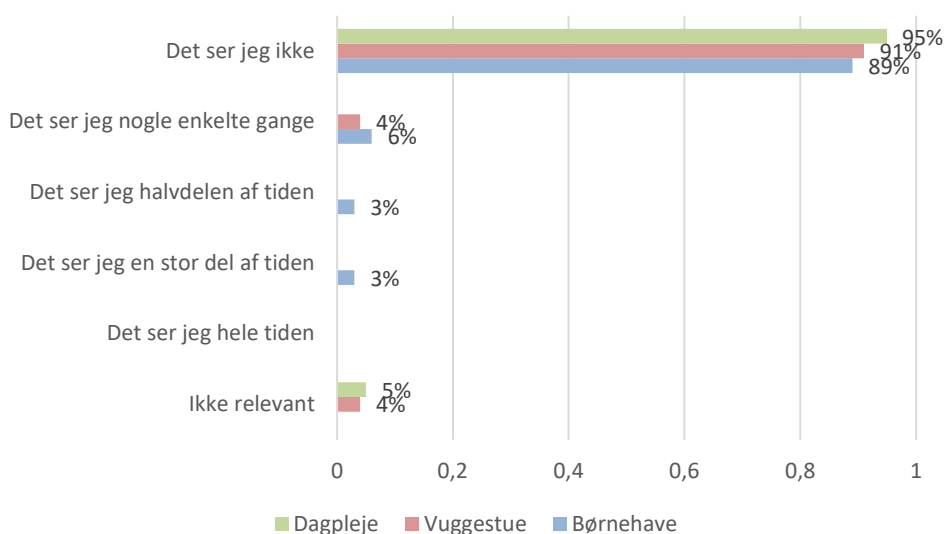
De oplevede episoder er blevet drøftet med de involverede eller med deres pædagogiske leder ved tilbagemeldingen på tilsynene.

Barnets perspektiv underkendes. Den voksne reagerer med regulering og/eller irettesættelse.

Som det ses i tabellerne, sker det sjældent, der er dog sket en stigning i daginstitutionerne i forhold til tidligere år. De oplevede episoder er blevet drøftet med de pædagogiske ledere ved tilbagemeldingen på tilsynene.

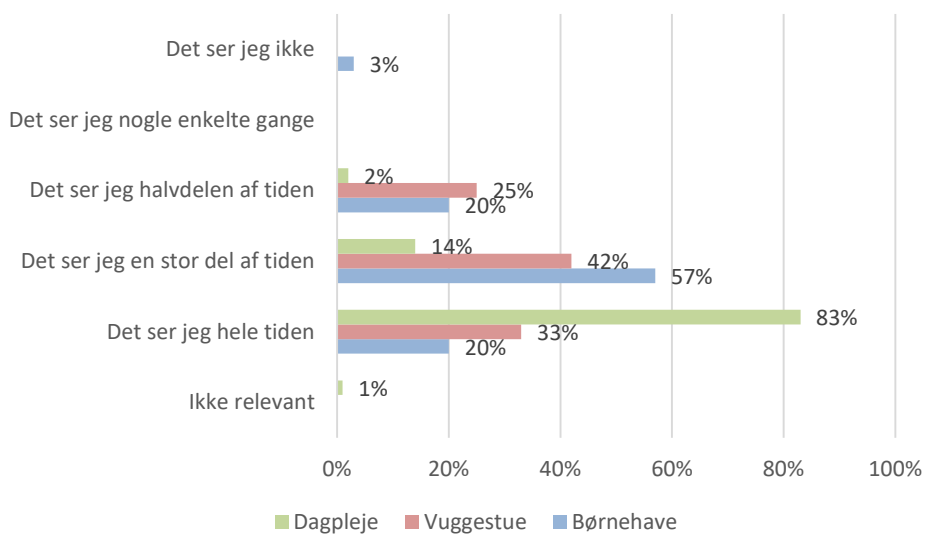
Barnets perspektiv underkendes. Den voksne reagerer med tvang eller skældud.

Som det ses af tabellerne, er det forekommet enkelte gange i institutionerne. De enkelte episoder er der taget hånd om.

De voksnes sensitivitet

De voksne er i sit samspil med barnet opmærksom på barnets kropslige og sproglige kommunikation omkring dets behov, dets oplevelser og hvordan det har det.

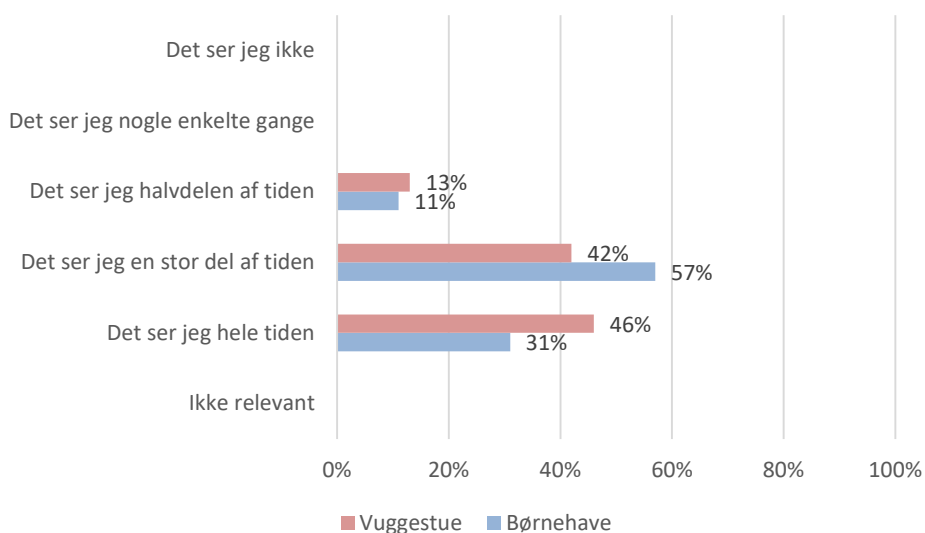

De voksne er overordnet set opmærksomme og engagerede i samspillet og i deres kommunikation med børnene.

Kommunikation

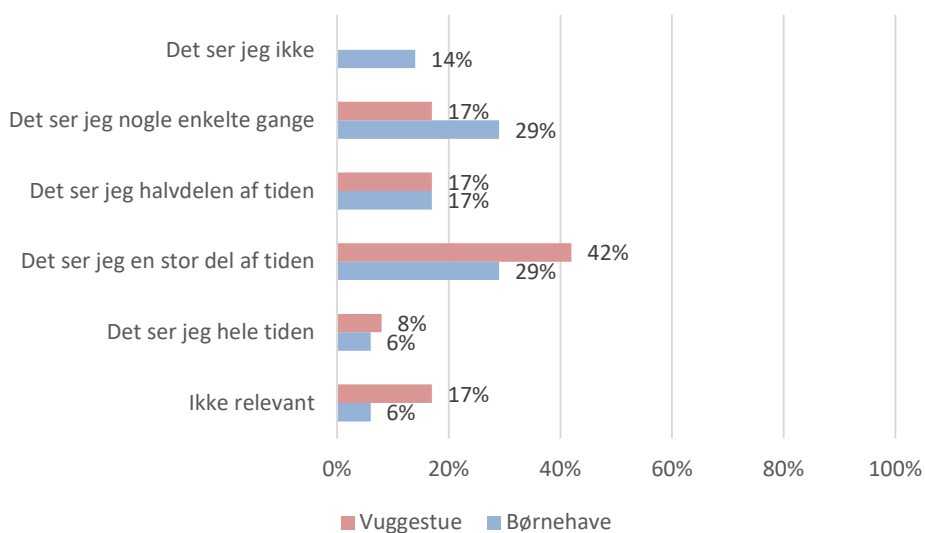
De voksnes engagement og kommunikation er rettet mod børnene snarere end de voksne.

De voksne har overvejende deres opmærksomhed rettet mod børnene. Denne graf er på niveau med tidligere år.

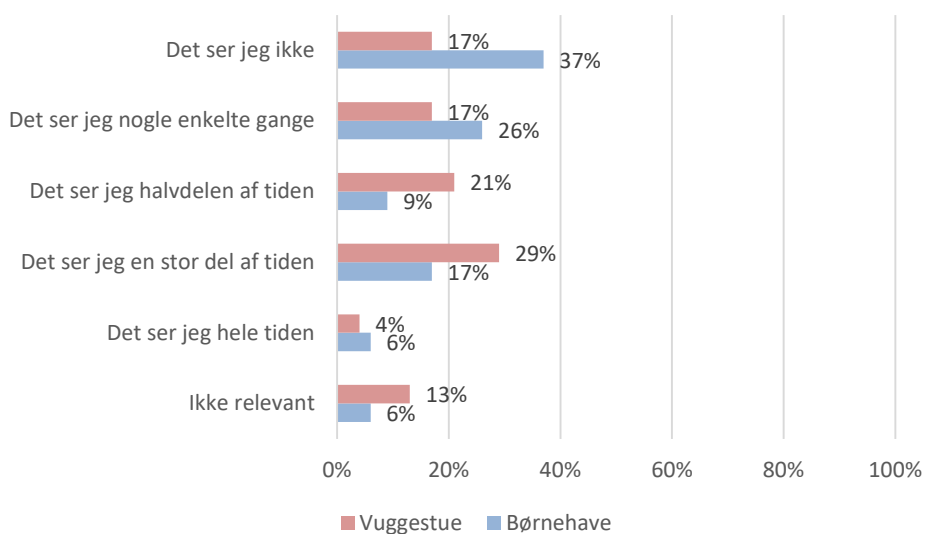
Leg og aktivitet

De voksne er aktive i forhold til at tilbyde børnene at deltage i forskellige legeformer.

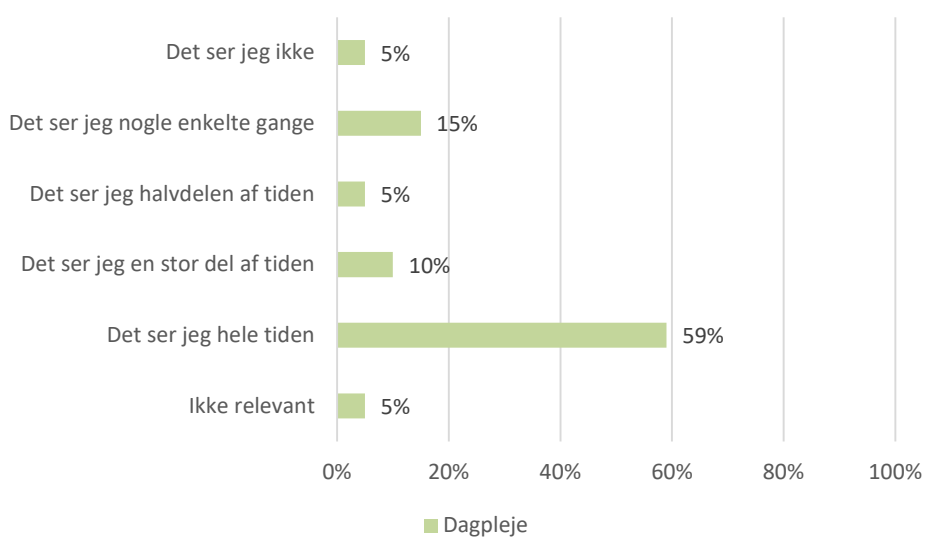
Der bliver ikke startet mange legeformer/legetyper ad gangen. Der er svært at sammenligne med tidligere år da vuggestuen og børnehaven er adskilt.

De voksne sætter lege i gang i de forskellige legeområder.

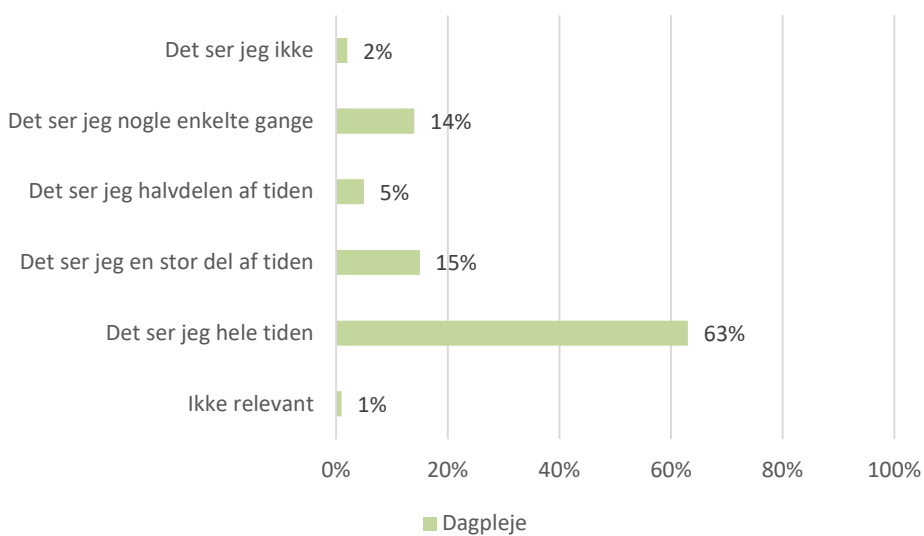
I mange institutioner er det stadig den "fri leg" der er gældende, grafen er på niveau med tidligere år.

Dagplejeren hjælper børnene i gang, når der er brug for det.

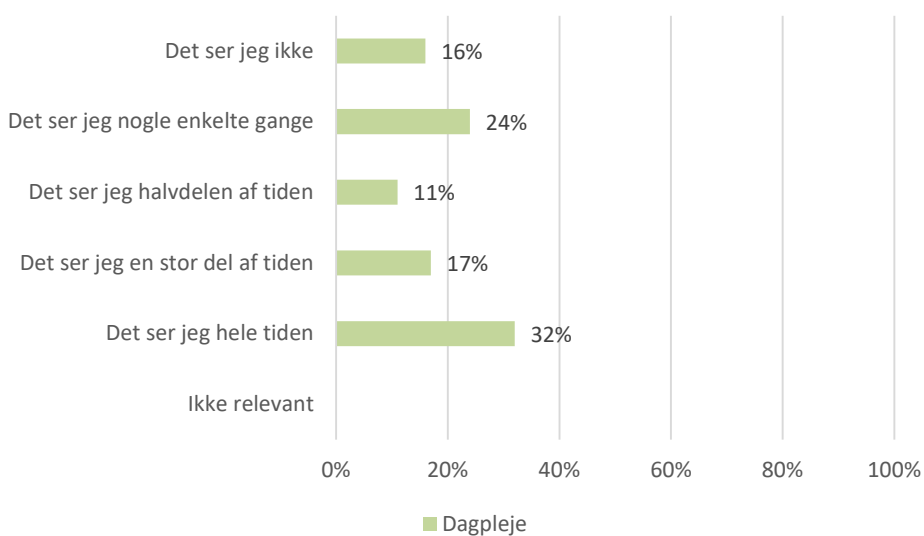
Der ses en svag tilbagegang fra tidligere år, men overordnet set er dagplejerne gode til at hjælpe børnene i gang med lege eller aktiviteter.

Dagplejeren understøtter børnenes leg.

Dagplejerne er overordnet set gode til at understøtte børnenes leg.

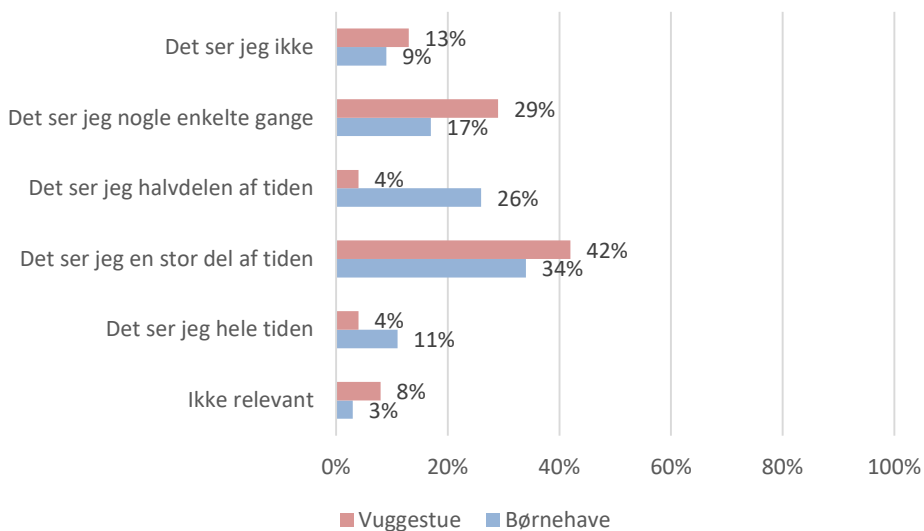
Der veksles mellem leg og vokseninitieret aktivitet.

Der er en god fordeling mellem leg og vokseninitierede aktiviteter.

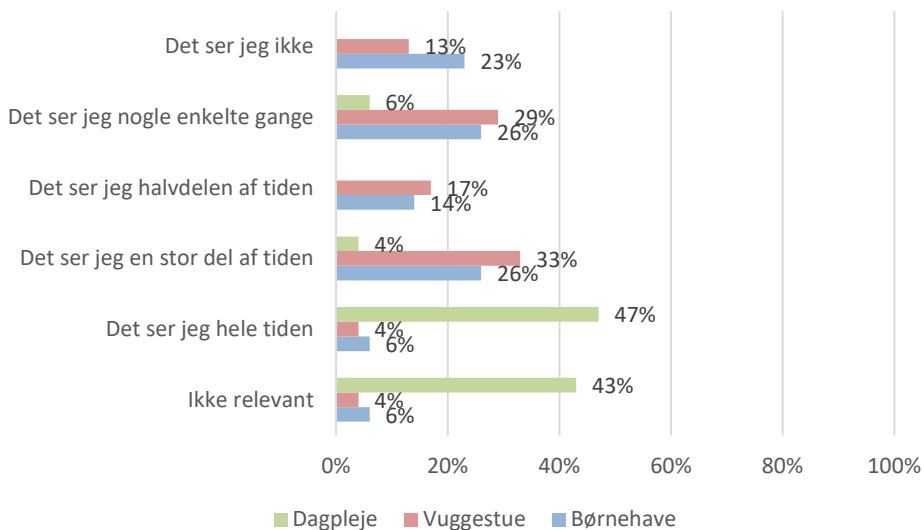
Vokseninitierede aktiviteter

De voksne tilbyder forskelligartede aktiviteter.

I de fleste dagtilbud blev der igangsat en eller flere aktiviteter. Det er steget i forhold til tidligere.

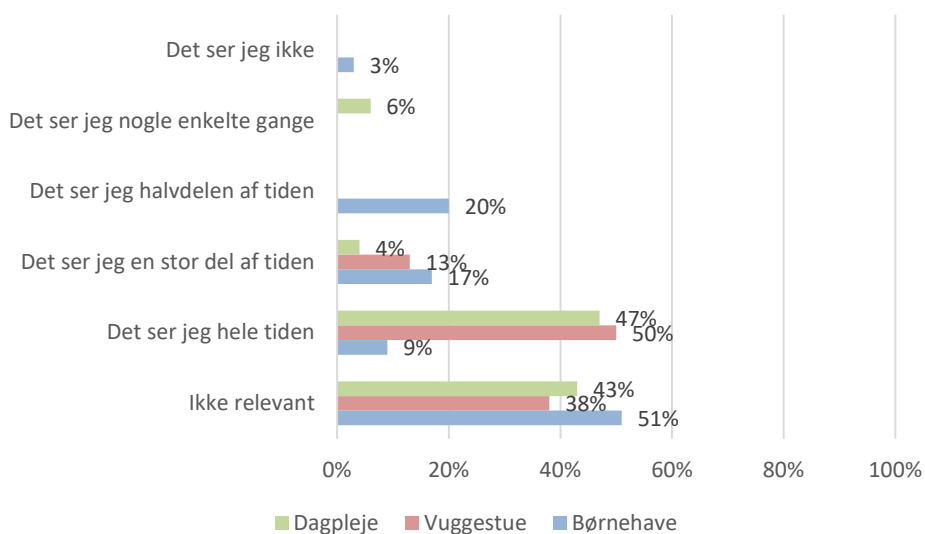
Den voksne indretter og forandre aktiviteten i forhold til børnenes engagement og motivation.

Grafen svarer til tidligere år. Mange aktiviteter er stadig meget voksenstyrede på trods af pædagogernes intentioner om at indtage et børneperspektiv.

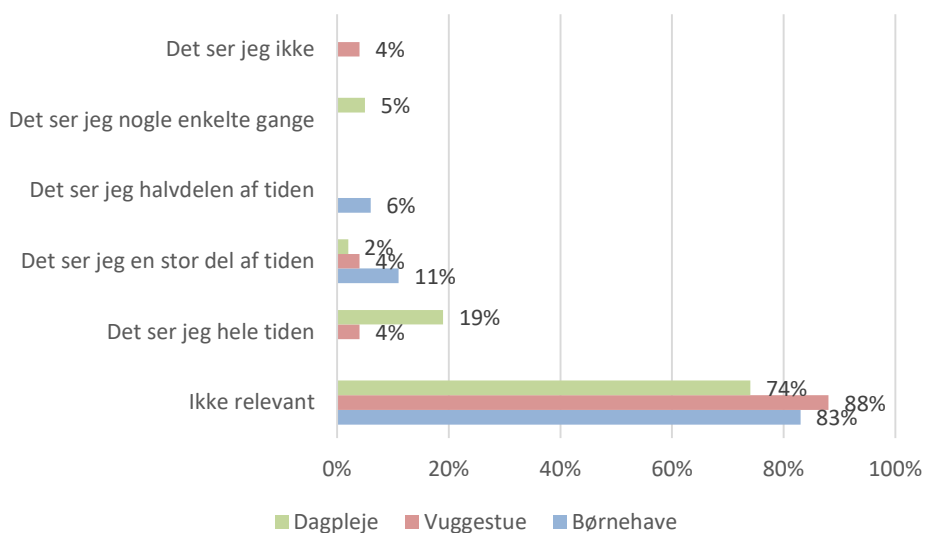
Socio-emotionelle udvikling

Den voksne hjælper barnet med at falde til ro, hvis barnet er ked af det eller ophidset.

Der var få episoder, og de voksne håndterede det overordnet på en god måde. Der var dog eksempler på det modsatte, disse er blevet håndteret.

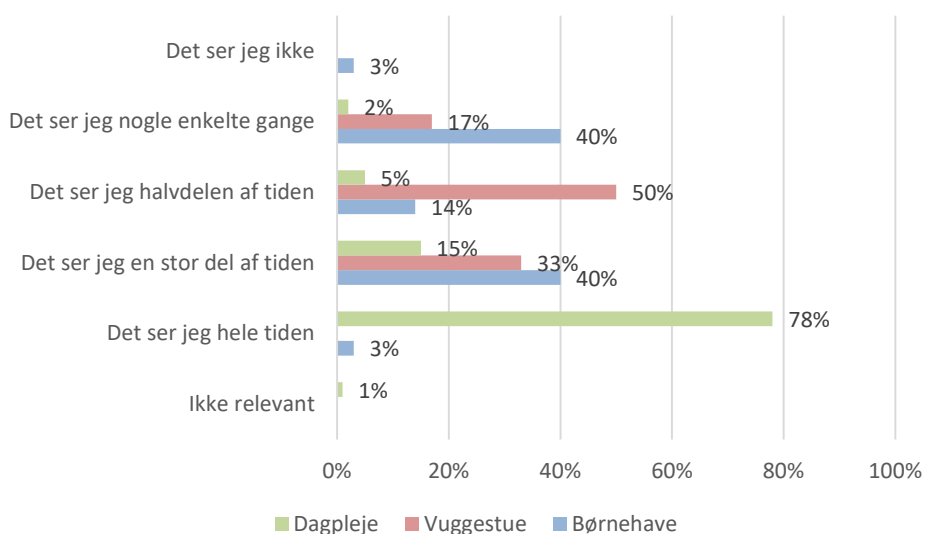
Den voksne hjælper de børn, der ikke kan styre deres vrede f.eks. gennem at passe på, at de ikke kommer til at slå andre eller ødelægge deres leg.

Der var få episoder hvor de voksne ikke håndterede det godt. Det er der blevet taget hånd om.

Deltagelse og Indflydelse

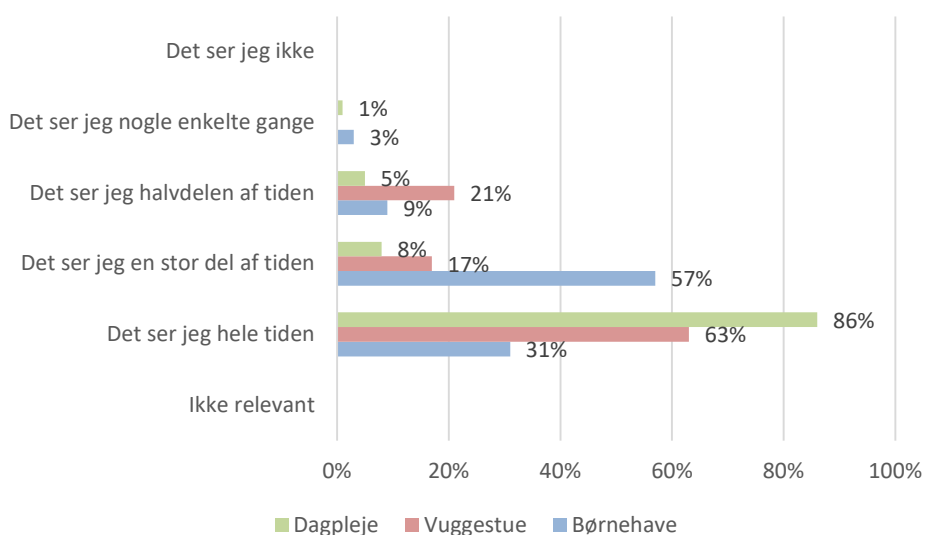
De voksne lader sig inspirere af børnenes bidrag, så børnene får mulighed for at opleve, at deres bidrag har betydning på fællesskabet.

Svarprocenterne ligger på et lignende niveau som tidligere år, på trods af øget opmærksomhed på dannelse og børneperspektiv.

Selvudvikling

De voksne afspejler børnene positivt, så børnene kan se sig selv som en positiv person i de voksnes mimik, gestus, sprog og kropsholdning.

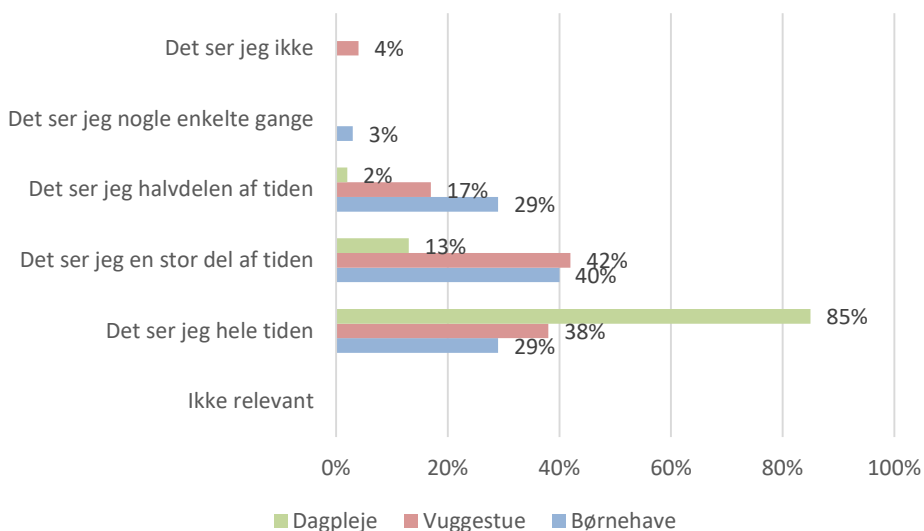

Overordnet set bliver børnene spejlet positivt, når de er i kontakt med de voksne.

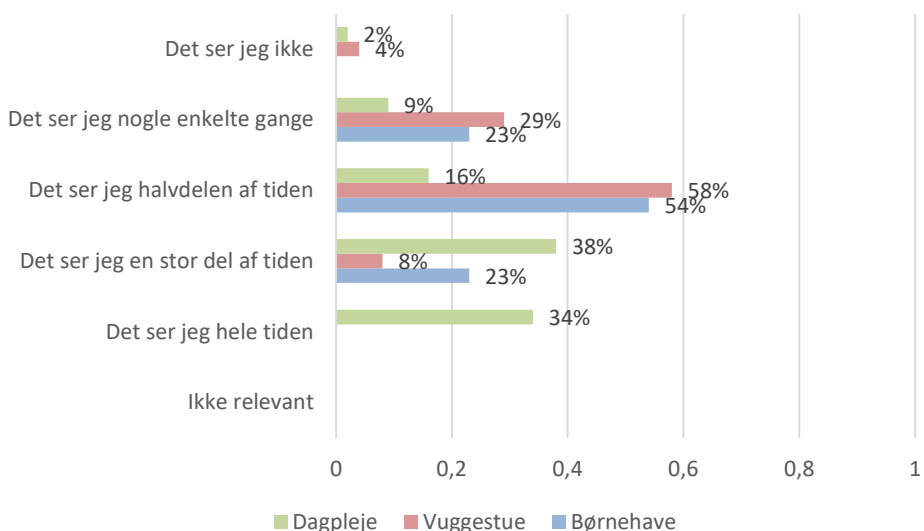
Sprog og kommunikation

Der er gode betingelser for kommunikation, en god fordeling af voksne og børn og lavt støjniveau.

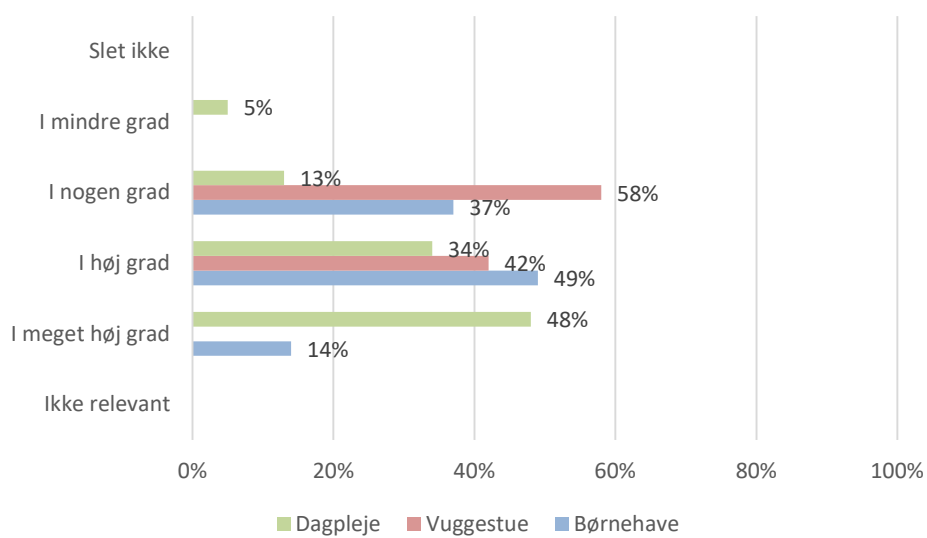
Betingelserne for kommunikation er generelt gode.

Der er dialog mellem børnene og de voksne, hvor samtalen har flere led, altså hvor der bliver stillet flere spørgsmål og givet flere svar fra både den voksne og barnet.

Meget kommunikation foregår ved enkeltstående spørgsmål/ svar, eller ved at de voksne sætter ord på, hvad de ser. Der ses en mindre tilbagegang i institutionerne i forhold til tidligere.

Der er et rigt og varieret udvalg af velholdte spil og sprogstimulerende materialer.

Udvalget af sprogstimulerende materialer ligger på niveau med de sidste par år.

